

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program: informační studia a knihovnictví

Studijní obor: informační studia a knihovnictví

Tereza Ulmanová

Veřejné knihovny Mladoboleslavská

Bakalářská práce

Praha 2007- 06-15

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Marcela Buřilová

Oponent bakalářské práce:

Datum obhajoby:

Hodnocení:

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Praze, 15. června 2007

.....
podpis studenta

Obsah

Předmluva	8
1. Úvod	10
2. Obecné zajištění funkce veřejných knihoven	13
2.1 Zákony	13
2.1.1 Knihovní zákon	14
2.1.2 Ostatní zákony	17
2.2 Metodické pokyny	20
2.2.1 Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřízovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky	20
2.2.2 Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky	26
2.3 Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2004-2010	28
2.3.1 Koncepce rozvoje knihoven ve Středočeském kraji do roku 2010	29
3. Programy na podporu veřejných knihoven.	30
3.1 VISK	30
3.2 PIK	32
3.3 Program Knihovna 21. století	33
3.4 Program Česká knihovna	33
4. Knihovna Města Mladá Boleslav	35
4.1 Historie KMMB	35
4.1.1 Historický vývoj	35
4.1.2 Vývoj vybraných atributů knihovny v novém tisíciletí	39
4.2 Současný stav	44
4.3 Pobočky	48
4.3.1 Pobočka Severní město	49
4.3.2 Pobočka Debř	50
4.3.3 Pobočka Čejetice	51
5. Regionální systém Mladoboleslavska	52
5.1 Obecný úvod do regionálního systému podpory knihoven	52
5.2 Regionální systém Středočeského kraje	53
5.3 Přehled profesionálních knihoven Mladoboleslavska	59

5.3.1 Městská knihovna Bakov nad Jizerou	60
5.3.2 Městská knihovna Benátky nad Jizerou	62
5.3.3 Městská knihovna Vladimíra Holana Bělá pod Bezdězem	65
5.3.4 Městská knihovna Dobrovice	67
5.3.5 Městská knihovna Dolní Bousov	70
5.3.6 Středisková knihovna Kněžmost	72
5.3.7 Městská knihovna Kosmonosy	74
5.3.8 Městská knihovna Mnichovo Hradiště	77
5.3.9 Analytické zhodnocení základních statistických ukazatelů profesionálních knihoven	79
5.4 Přehled neprofesionálních knihoven Mladoboleslava	83
5.4.1 Obecní knihovna Bezno	85
5.4.2 Místní knihovna Březno	86
5.4.3 Místní knihovna Chudíř	88
5.4.4. Místní knihovna Luštěnice	89
5.4.5 Obecní knihovna Řepov	91
5.4.6 Analytické zhodnocení základních statistických ukazatelů neprofesionálních knihoven	93
6. Závěr	99
Seznam tabulek, grafů a obrázků	103
Seznam informačních zdrojů	105
Seznam příloh	112

Předmluva

Narodila jsem se a již 23 let žiji v Mladé Boleslavi, takže když jsem si v průběhu studia na ÚISK FF UK měla vybrat, o čem bude téma mé bakalářské práce, rozhodla jsem se zmapovat, popsat a zanalyzovat současný stav veřejných knihoven Mladoboleslavska. Služeb mladoboleslavské veřejné knihovny využívám již od dětských let a zpracování této bakalářské práce tak znamenalo zajímavou příležitost seznámit se a podrobněji popsat nejen Knihovnu města Mladá Boleslav, ale i ostatní veřejné knihovny mého rodného regionu. Existuje řada materiálů, které se problematice veřejných knihoven věnují, ale málo z nich analyzuje veřejné knihovny v rámci jednoho okresu, tedy na bázi obecné metodiky regionálního výzkumu. Tato bakalářská práce by mohla sloužit jako jakýsi základ pro vznik dalších podobných prací, které by zkoumaly stav veřejných knihoven středně velkých regionů na úrovni okresu (NUTS 4) a na jejichž základě by bylo možné další meziregionální srovnání.

Na zpracovávání této práce jsem se velice těšila, protože jsem věděla, že přijdu do kontaktu s lidmi z praxe, se kterými bych se jinak asi nepotkala. Stěžejním bodem, který dal za vznik této práci, bylo kromě sběru statistických dat také objíždění a průzkum vybraných zástupců veřejných knihoven na Mladoboleslavsku. Nebylo totiž v mých silách dostat se do všech knihoven (kterých je na Mladoboleslavsku přes 70!), ale všude tam, kam jsem se dostala, jsem se setkala s milými a ochotnými lidmi, bez nichž by mnohé, především neprofesionální, knihovny nemohly fungovat. Díky této práci jsem získala mnoho informací o podstatě fungování sítě knihoven mého rodného kraje.

Cílem práce je souhrnně zmapovat současnou situaci v oblasti veřejných obecních knihoven Mladoboleslavské oblasti a nastínit tak možný budoucí vývoj těchto dnes poněkud přehlížených institucí. Základním východiskem byl obecný dojem, že veřejné knihovny Mladoboleslavska v čele s pověřenou Knihovnou Města Mladá Boleslav v současné době až příliš stagnují. Dalšími kroky, které se nacházejí již za horizontem této práce, by mělo být přijetí potřebných regionálních opatření, které by zabránily další stagnaci či úpadku tolik potřebné sítě veřejných knihoven v regionu.

V úvodní kapitole je vysvětlen pojem „veřejná knihovna“ a je zde vymezena a blíže charakterizována oblast Mladoboleslavska. V následujících kapitolách uvádíme stručný přehled legislativních dokumentů z knihovnické oblasti, které mají přímý vliv na obecnou i regionální funkci mladoboleslavských veřejných knihoven. Okrajově se zmiňujeme i o některých významných programech platných v ČR na podporu veřejného knihovnictví. Dále se seznámíme s podstatou regionálního knihovnického systému Středočeského kraje a Mladoboleslavska a pak už plynule přejdeme na přehled všech profesionálních knihoven Mladoboleslavska (v čele s bývalou okresní, nyní pověřenou Knihovnou Města Mladá Boleslav). Další kapitolou je stručnější pohled na některé neprofesionální knihovny oblasti, které jsou provozovány především místními nadšenci. Součástí těchto kapitol jsou také přehledné mapky situace v oblasti a krátké analýzy vycházející ze získaných statistických dat.

Citace ze zdrojů jsou uváděny podle normy ISO 690 a ISO 690-2 a jsou umístěné v rámci číselně řazených poznámek pod čarou. Číselné řazení těchto poznámek pod čarou je na každé stránce zvlášť. Seznamy informačních zdrojů, tabulek, obrázků a grafů jsou k dispozici ke konci dokumentu.

Za pomoc při vedení této práce bych ráda poděkovala Mgr. Marcele Buřilové. Dále děkuji pracovníkům Městské knihovny Mladá Boleslav, zejména paní M. Maršálkové, která mi pomohla zorientovat se v problematice veřejných knihoven a poskytla mi řadu materiálů. V neposlední řadě děkuji také všem nadšeným pracovníkům veřejných knihoven Mladoboleslavska, se kterými jsem se při vzniku této práce setkala a protože jich nebylo málo, vyhnu se raději vyjmenovávání, abych na někoho nezapomněla.

1. Úvod

„Knihami jsme spojeni s duchy všech národů a dob. V dobře vybrané knihovně jsme jako ve věčnosti.“

T. G. Masaryk

Již nápis na antické Alexandrijské knihovně hlásil „PSÝCHÉS IATREION“, čili léčebna duše. Těchto „léčeben“ je v dnešní době velké množství a mají různou podobu. Knihovna je téměř na každé základní, střední nebo vysoké škole, knihovnu má také většina muzeí či archívů. Odborné knihovny nalezneme v nemocnicích, výzkumných ústavech a továrnách. Svou knihovnu mají i vězeňská zařízení nebo domovy pro seniory. Společným rysem těchto knihoven je fakt, že slouží jen pro vybranou část populace, tedy že nejsou všem volně přístupné.

Volnost a rovnost přístupu k informacím zajišťují **veřejné knihovny**. Pro termín „*Veřejná knihovna*“ existuje velké množství odborných definic. Manifest UNESCO¹ uvádí, že veřejná knihovna je místním informačním střediskem, zabývajícím se zpřístupňováním všech druhů vědomostí a informací svým uživatelům. Dále Manifest říká, že služby veřejné knihovny se poskytují bez rozdílu všem, nezávisle na věku, rasovém původu, pohlaví, víře, národnosti, jazyku či sociálním postavení. Veřejná knihovna je zkrátka místní bránou do světa vědomostí a základním předpokladem celoživotního vzdělávání, nezávislého rozhodování a kulturního rozvoje jednotlivců i společenských skupin. Obdobnou definici veřejné knihovny uvádí i Zákon č. 257/2001 Sb.² (viz kap. 2.1.1).

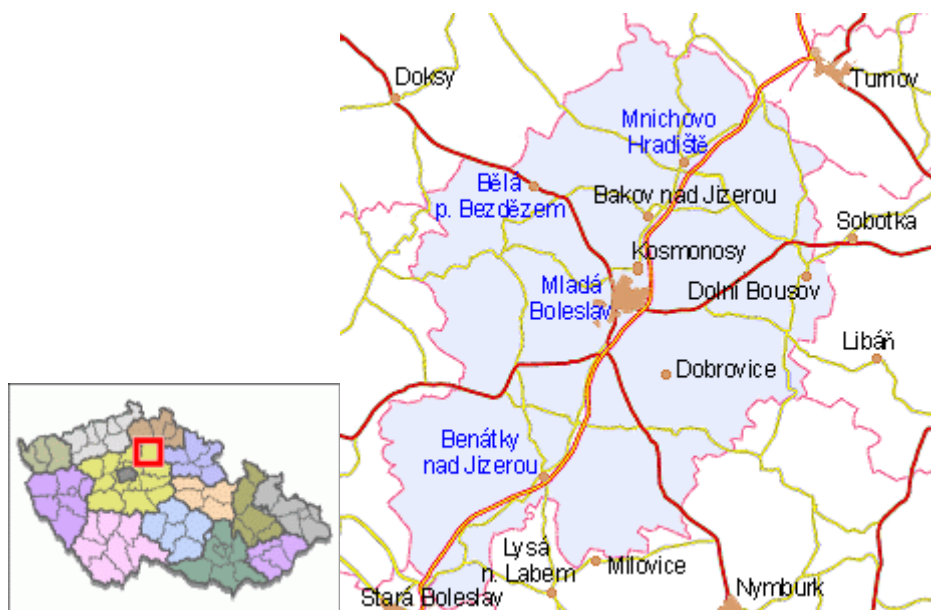
Veřejnou knihovnu již nechápeme pouze jako místo, kde se půjčují knihy. Veřejná knihovna by dnes měla být především informační křižovatkou, místem, kde se střetávají informační, vzdělávací, kulturní a osobní potřeby jejích uživatelů. Je to tedy zároveň (nebo by v ideálním případě mělo být) i místo společenského setkávání všech návštěvníků knihovny, kteří by zde měli najít, a to společně se zárukou vhodného prostředí ke studiu, veškeré potřebné informace a aktivity, které odpovídají jejich potřebám a požadavkům.

¹ IFLA. *IFLA/UNESCO Public Library Manifesto 1994 : czech version* [online]. 2004 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/czech.htm>>.

² Česko. Zákon č. 257 ze dne 29. června 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). 2001. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2001/sb098-01.pdf>>.

V této práci jsme se zaměřili na veřejné knihovny Mladoboleslavska. Termín „Mladoboleslavsko“ vystihuje oblast okresu¹ Mladá Boleslav, který se rozkládá v severovýchodní části středních Čech nedaleko Prahy (**viz obr. č. 1**). Řekou Jizerou je rozdělen přibližně na dvě stejné části, je protáhlého tvaru ve směru od severu k jihu, kde téměř zasahuje až k samému Labi. Na jihu sousedí s okresem Praha - východ a Nymburk, na západě s Mělníkem, na severu s okresy Česká Lípa a Liberec v severních Čechách a na východě s okresy Semily a Jičín ve východních Čechách. Povrch území je členitý. V severní části převládají nízké pahorkatiny, které jsou součástí Českého ráje, jižní část je rovinatá. Nejvyšším bodem je vrch Mužský se 463 m nadmořské výšky a nejnižším bodem je koryto řeky Jizery před jejím ústím do Labe (170 m n.m.).

Obr. č. 1 Mladoboleslavsko

Zdroj: Portal.gov.cz a Hotel.cz, 2007.

¹ **Okresy** v České republice jsou územní jednotky středního stupně, na něž se dělí území státu s výjimkou Prahy podle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, ve znění pozdějších změn. Pro účely evropské statistiky jsou české okresy jednotkou NUTS 4 (Zkratka z francouzského *Nomenclature des Unites Territoriales Statistique*, nebo anglického *Nomenclature of Units for Territorial Statistics*, neboli Statistické územní jednotky Evropské unie (někdy také „statistické regiony EU“), jsou územní celky vytvořené pro statistické účely Eurostatu (*statistický úřad EU*) pro porovnání ekonomických ukazatelů členských zemí EU.). Název okresu je jedinečný v rámci celé republiky.

K 1. 1. 2007 měl okres (dle ČSÚ) 120 obcí, z toho 8 měst a 1 městys¹, a žilo zde 117 883 obyvatel. Celková rozloha okresu je 1 022 km². Kompletní a podrobná mapa Mladoboleslavska se všemi obcemi je v **příloze č. 1**.

¹ **Městys** nebo také **městečko** je typ obcí stojících mezi městem a vsí. V minulosti se jednalo o sídla, kterým bylo uděleno právo pořádat týdenní a dobytčí trhy (tím se městyse lišily od vsí) a zpočátku výjimečně i výroční trhy. Městyse musely plnit roli spádového městečka pro okolní vesnice. Na rozdíl od města zde bylo mnohem silněji zastoupeno zemědělství a sociální a profesní rozvrstvení nebylo tak výrazné.

2. Obecné zajištění funkce veřejných knihoven

Veřejná knihovna se jako jakákoliv jiná veřejná instituce musí řídit pravidly a zákony, aby ji nikdo nemohl jen tak založit, zrušit či jinak omezovat. Zákony je jasné dáno, co pro knihovny platí a co ne. V České republice existuje několik legislativních dokumentů s celostátní platností, které činnost veřejných knihoven nějakým způsobem upravují, s nejdůležitějšími se v této kapitole seznámíme. Není jistě od věci, když se zmíníme o faktu, že již 22. července 1919 schválilo tehdejší Národní shromáždění Československé republiky jako jeden z prvních zákonů mladé republiky knihovní zákon. Byl to vůbec jeden z prvních zákonů o knihovnách na světě a ukládal každé obci zřídit (nejpozději do roku 1928) a provozovat knihovnu. Není pochyb o tom, že to byl na tu dobu zákon pokrokový a prospěšný a až na malé výjimky na území Slovenska všechny obce knihovnu skutečně zřídily.

2.1 Zákony

Kromě již výše uvedeného zákona č. 430 z roku 1919 o veřejných knihovnách obecních, platil na našem území ještě zákon ze dne 9. července 1959 č. 53/1959 Sb., o jednotné soustavě knihoven. Tento zákon byl samozřejmě úměrný době, ve které vznikl, proto se hned v úvodu setkáváme s následujícím ustanovením: *„Posláním knihoven, důležitého a účinného masového činitele socialistické výchovy, je přispívat k všestrannému vzdělání pracujících v duchu vědeckého světového názoru a pomáhat při zvyšování jejich politické, kulturní a odborné úrovně, zvláště pak přispívat k rozvoji vědy a techniky, k šíření jejich poznatků a poskytovat pomoc při řešení politických i hospodářských úkolů a při rozvíjení tvůrčí iniciativy lidu v boji za vítězství socialismu¹“* Po přečtení tohoto tvrzení je jasné, že byť byl zákon několikrát novelizován, musel být vydán zákon nový. Tento zákon představujeme v následující podkapitole.

¹ Československá republika. Zákon č. 59 ze dne 29. července 1959 o jednotné soustavě knihoven (knihovní zákon). 1959. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/1959/sb22-59.pdf>>.

2.1.1 Knihovní zákon

Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon)¹, upravuje systém knihoven poskytující veřejné knihovnické a informační služby a podmínky jejich provozování. V tomto zákoně se **knihovnou** rozumí zařízení, v němž jsou způsobem zaručujícím rovný přístup všem bez rozdílu poskytovány veřejné knihovnické a informační služby vymezené tímto zákonem, a které je zapsáno v evidenci knihoven. Tato evidence musí být dle zákona veřejně přístupným systémem².

Dále podle zákona **systém knihoven**, jehož jednotlivé složky jsou v zákoně blíže definovány a rozebírány, tvoří:

- a) Národní knihovna České republiky, Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, Moravská zemská knihovna v Brně, zřízené Ministerstvem kultury,
- b) krajské knihovny, zřízené příslušným orgánem kraje,
- c) základní knihovny, zřízené příslušným orgánem obce,
- d) specializované knihovny.

Zákon také říká, že **veřejné knihovnické a informační služby** spočívají:

- a) ve zpřístupňování knihovnických dokumentů z knihovnického fondu knihovny nebo prostřednictvím meziknihovnických služeb z knihovnického fondu jiné knihovny,
- b) v poskytování ústních bibliografických, referenčních a faktografických informací a rešerší,
- c) ve zprostředkování informací z vnějších informačních zdrojů, zejména informací ze státní správy a samosprávy,
- d) v umožnění přístupu k informacím na internetu, ke kterým má knihovna bezplatný přístup

¹ Česko. Zákon č. 257 ze dne 29. června 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). 2001. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2001/sb098-01.pdf>>.

² Ministerstvo kultury. *Evidence a adresář knihoven evidovaných Ministerstvem kultury* [online databáze]. 2004 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www3.mkcr.cz/wwwisis/adr1.htm>>.

Výše uvedené služby je provozovatel, až na zákonem vymezené výjimky, povinen poskytovat bezplatně.

Meziknihovními službami podle zákona rozumíme soubor výpůjčních, informačních a reprografických služeb, které mezi sebou uskutečňují knihovny s cílem zpřístupnit svým uživatelům knihovní dokumenty bez ohledu na místo jejich uložení a provozovatel knihovny je povinen vést evidenci těchto služeb.

Zákonem je také definováno, na co mohou být provozovateli poskytnuty podle zvláštního zákona¹ účelově určené dotace z peněžních prostředků státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu. Provozovatel knihovny je také povinen vést evidenci knihovního fondu a zajistit jeho ochranu.

Dne 24. května vstoupila v platnost novela² knihovního zákona č. 341/2006, která kromě drobných stylistických úprav zaměřuje pojem „vnější informační zdroj“ za „**informace na internetu**“.

2.1.1.1 Vyhláška č. 88/2002

Vyhláška Ministerstva kultury č. 88/2002 Sb.³ k provedení zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, stanovuje náležitosti žádosti o zprostředkování knihovního dokumentu. Dále určuje, kteří provozovatelé knihoven jsou povinni předávat žádosti o zprostředkování knihovního dokumentu v rámci meziknihovní služby zahraničním knihovnám, popřípadě poskytnout provozovateli knihovny účastníci se mezinárodní knihovní služby metodickou pomoc.

¹ Česko. Zákon č. 218 ze dne 27. června 2000 o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). 2000. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2000/sb065-00.pdf>>.

² Česko. Zákon č. 341 ze dne 24. května 2006, kterým se mění zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění zákona č. 1/2005 Sb. 2006. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2006/sb105-06.pdf>>.

³ Česko. Ministerstvo kultury. Vyhláška č. 88 ze dne 21. února 2002 k provedení zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). 2002. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2002/sb039-02.pdf>>.

Tuto povinnost má provozovatel:

- a) Národní knihovny České republiky,
- b) Státní technické knihovny,
- c) Knihovny Akademie věd České republiky,
- d) Moravské zemské knihovny v Brně,
- e) Vědecké knihovny v Olomouci,
- f) Národní lékařské knihovny.

Vyhláška dále stanovuje podrobnosti o vedení evidence knihovního fondu a náležitosti zápisu o výsledku revize knihovního fondu.

2.1.1.2 Nařízení vlády č. 288/2002

Knihovní zákon č. 257/2000 Sb. je upraven Nařízením vlády č. 288 ze dne 29. května 2002¹, kterým se stanovují pravidla poskytování dotací na podporu veřejných knihoven. Dotace ze státního rozpočtu se poskytují na následující projekty a činnosti veřejných knihoven:

- a) zavádění nových technologií v oblasti zajištění veřejných knihovnických a informačních služeb,
- b) podporu propojení knihoven v síti,
- c) zpracování informačních pramenů do elektronické podoby a jejich zpřístupnění,
- d) doplnění knihovního fondu,
- e) ochranu knihovního fondu před nepříznivými vlivy prostředí,
- f) zpřístupnění knihovních fondů pro občany se zdravotním postižením,
- g) projekty v oblasti kulturní, výchovné a vzdělávací činnosti,
- h) zabezpečení dalšího odborného vzdělávání pracovníků knihoven,
- i) vybavení objektu knihovny zabezpečovacími a protipožárními systémy,
- j) zajištění výkonu regionálních funkcí.

¹ Česko. Vláda. Nařízení vlády ze dne 29. května 2002 č. 288, kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven. 2002. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2002/sb105-02.pdf>>.

2.1.2 Ostatní zákony

Zákon č. 37/1995 Sb. o neperiodických publikacích

Pro účely tohoto zákona¹ jsou **neperiodické publikace** rozmnoženiny literárních, vědeckých a uměleckých děl určené k veřejnému šíření, které jsou vydávány jednorázově, popřípadě nejvýše jednou ročně anebo po částech i častěji, tvoří-li obsahově jeden celek. **Veřejným šířením** rozumíme zpřístupnění neperiodické publikace individuálně neurčenému okruhu osob. Zákon určuje, které údaje musí neperiodické publikace obsahovat a také, že vydavatel je povinen bezplatně a na svůj náklad odevzdat z každého vydání neperiodické publikace do 30 dnů ode dne vydání stanovený počet publikací těmto příjemcům:

- a) dva povinné výtisky Národní knihovně České republiky,
- b) jeden povinný výtisk Moravské zemské knihovně v Brně,
- c) jeden povinný výtisk Státní vědecké knihovně v Olomouci,
- d) jeden regionální povinný výtisk místně příslušné státní vědecké knihovně podle sídla vydavatele.

Vydavatel neperiodické publikace pořízené slepeckým písmem je povinen odevzdat jeden povinný výtisk Knihovně a tiskárně pro nevidomé K. E. Macana v Praze.

Ustanovení k tomuto zákonu se provádí následujícími vyhláškami:

- Vyhláška MK ČR č. 252/1995 Sb.², kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 37/1995 Sb.
- Vyhláška MK ČR č. 156/2003 Sb.³, kterou se mění vyhláška č. 252/1995 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 37/1995 Sb. o neperiodických publikacích.

¹ Česko. Zákon č. 37 ze dne 8. února 1995 o neperiodických publikacích. 1995. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/1995/sb08-95.pdf>>.

² Česko. Ministerstvo kultury. Vyhláška č. 252 ze dne 6. října 1995, kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích. 1995. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/1995/sb66-95.pdf>>.

³ Česko. Ministerstvo kultury. Vyhláška č. 156 ze dne 15. května 2003, kterou se mění vyhl. č. 252/1995 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 37/1995 Sb. o neperiodických publikacích. 2003. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2003/sb059-03.pdf>>.

Zákon č. 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon)

Tento zákon¹ upravuje některá práva a povinnosti vydavatelů a dalších fyzických a právnických osob v souvislosti s vydáváním periodického tisku. **Periodickým tiskem** podle zákona rozumíme noviny, časopisy a jiné tiskoviny vydávané pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce. Ministerstvo kultury vede evidenci periodického tisku².

Vydavatelem je fyzická osoba nebo právnická osoba, která vydává periodický tisk, je odpovědná za jeho obsah a za dodržení uvedení povinných údajů na každém vydání. Podle zákona je vydavatel povinen bezplatně na svůj náklad z každého vydání periodického tisku do 7 dnů ode dne jeho vydání zajistit dodání stanoveného počtu výtisků těmto příjemcům:

- a) 2 povinné výtisky Národní knihovně České republiky,
- b) 1 povinný výtisk Moravské zemské knihovně v Brně,
- c) 1 povinný výtisk knihovně Národního muzea v Praze,
- d) 1 povinný výtisk ministerstvu,
- e) 1 povinný výtisk Parlamentní knihovně,
- f) 1 regionální povinný výtisk příslušné státní vědecké knihovně,
- g) 1 regionální povinný výtisk Městské knihovně³ hlavního města Prahy,
- h) povinný výtisk periodického tisku, který je vydavatelem určen pro nevidomé nebo slabozraké, Knihovně a tiskárně pro nevidomé K. E. Macana v Praze.

¹ Česko. Zákon č. 46 ze dne 22. února 2000 o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). 2000. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2000/sb017-00.pdf>>.

² Ministerstvo kultury. *Evidence periodického tisku a vydavatelů* [online databáze]. c2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/modules/catalogue/list.php?catalogueID=1>>.

³ Městská knihovna (dle databáze TDKIV)- Veřejná knihovna zřizovaná správou města pro uspokojování čtenářských zájmů, informačních a vzdělávacích potřeb obyvatelů města.

Zákon byl dne 2. srpna 2000 novelizován zákonem č. 302/2000 Sb.¹ a 13. června 2002 zákonem č. 320/2002 Sb.²

Další platná legislativa upravující činnost knihoven:

- Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
- Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů
- Zákon č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím
- Zákon č. 563/ 1991 Sb. o účetnictví
- Zákon č.89/1995 Sb. o státní statistické službě
- Zákon č. 480/2004 o některých službách informační společnosti a o změně některých Zákonů (zákon o některých službách informační společnosti)
- Nařízení vlády č. 330/2003 Sb. o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě
- Nařízení vlády č. 5/2003 Sb. o oceněních v oblasti kultury, udělovaných Ministerstvem kultury

¹ Česko. Zákon č. 302 ze dne 2. srpna 2000, kterým se mění zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). 2000. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2000/sb085-00.pdf>>.

² Česko. Zákon č. 320 ze dne 13. června 2002 o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů. 2002. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2002/sb117-02.pdf>>.

2.2 Metodické pokyny

2.2.1 Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky

Ministerstvo kultury České republiky v návaznosti na zákon č. 257/2001 Sb. a v souladu s Konceptí rozvoje knihoven v České republice na léta 2004 až 2010¹ vydalo v roce 2005 "Metodický pokyn k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území ČR²" (dále jen „metodický pokyn“). Základním východiskem pro zpracování standardu byly statistické údaje o činnosti veřejných knihoven za rok 2002, ale vlastní hodnoty indikátorů byly stanoveny na základě intenzivních diskuzí širokého spektra pracovníků knihoven.

Veřejné knihovnické a informační služby (dále jen „VKIS“) se poskytují na základě rovného principu všem bez rozdílu. Pro jejich poskytování však nejsou žádným právním předpisem vymezeny kvantitativní a kvalitativní indikátory služeb, ani podmínky jejich dostupnosti uživatelům. Metodický pokyn proto stanovuje základní kvalitativní a kvantitativní podmínky pro poskytování VKIS a všechna ustanovení, pokud nejsou totožná s ustanovením zákona č. 257/2000 Sb. a/nebo vyhlášky č. 88/2002 Sb., mají povahu doporučení.

Metodický pokyn stanovuje tyto cíle a působnost standardu VKIS:

1. Cílem standardu VKIS je zlepšení dostupnosti a kvality VKIS jejich uživatelům.
2. Standard VKIS umožňuje knihovnám, provozovatelům knihoven, obcím, krajům a ústředním orgánům státní správy provádět srovnání a kontrolu

¹ Viz kapitola 2.3

² Ministerstvo kultury. *Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky* [online]. 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Leg/01_LegPod/MetodVKIS.htm>.

dostupnosti a kvality VKIS a systematicky uplatňovat formy podpory rozvoje VKIS.

3. Standard VKIS je nástrojem motivace a jeho indikátory jsou využívány při poskytování a využívání peněžních prostředků z veřejných rozpočtů za účelem podpory rozvoje VKIS.
4. Působnost standardu je omezena na VKIS poskytované knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji. Tyto knihovny tvoří základní infrastrukturu, která uživatelům zajišťuje dostupnost VKIS.

Standard VKIS vymezuje následující kategorie a v nich indikátory (kritéria), za kterých jsou v knihovnách poskytovány VKIS uživatelům:

- a) provozní doba knihovny pro veřejnost,
- b) tvorba knihovního fondu a informačních zdrojů,
- c) počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu,
- d) studijní místa a prostory pro uživatele knihovny,
- e) obecné principy dostupnosti VKIS.

Ad. a - Provozní doba knihovny pro veřejnost

- indikátorem je počet provozních hodin pro veřejnost týdně

Tab. č. 1 Srovnávací tabulka indikátoru "provozní doba knihovny pro veřejnost"

	Doporučená hodnota	Celostátní průměr 2002	Celostátní průměr 2005
Počet obyvatel obce	Počet hodin týden	Počet hodin týden	Počet hodin týden
1 – 500	5 – 10	2 až 3	2,4
501 - 1 000	10 až 15	4	4
1 001 - 3 000	15 až 20	12	10,4
3 001 - 5 000	20 až 25	20	22
5 001 - 10 000	25 až 35	26	26
10 001 - 20 000	35 až 45	30	34
20 001 - 40 000	45 až 50	40	41
Více než 40 001	50 a více	42	47

Zdroj: MK, NK, 2005.

Ad. b - Tvorba knihovního fondu a informačních zdrojů

- indikátorem je výdaj na nákup knihovního fondu a dalších informačních zdrojů, tj. částka v Kč na 1 obyvatele obce vydaná na nákup knihovního fondu a informačních zdrojů za jeden kalendářní rok.

Tab. č. 2 Srovnávací tabulka indikátoru "výdaje na nákup knihovního fondu a jiných informačních zdrojů"

	Doporučená hodnota	Celostátní průměr 2002	Celostátní průměr 2005
Počet obyvatel obce	Výdaje v Kč	Výdaje v Kč	Výdaje v Kč
částka na 1 obyvatele obce	25-35	22	26

Zdroj: MK, NK, 2005.

- indikátorem je také počet knihovních jednotek¹ doplněných do knihovního fondu za jeden kalendářní rok².

Tab. č. 3 Srovnávací tabulka indikátoru "počet doplněných knihovních jednotek za kalendářní rok"

	Doporučená hodnota	Celostátní průměr 2002	Celostátní průměr 2005
Počet obyvatel obce	Knihovní jednotky	Knihovní jednotky	Knihovní jednotky
1 – 500	45 - 80	45 - 77	59
501 - 1 000	80 až 150	120	104
1 001 - 3 000	150 až 350	270	232
3 001 - 5 000	350 až 750	596	647
5 001 - 10 000	750 až 1500	1188	1186
10 001 - 20 000	1500 až 4000	2933	3615
20 001 - 40 000	4000 až 7500	5798	6709
Více než 40 001	7500 a více	14157	20 925

Zdroj: MK, NK, 2005.

¹ Knihovní jednotka (dle databáze TDKIV)- Každý samostatný svazek dokumentu, tj. každý výtisk nebo část vícesvazkového díla, konvolut, komplet celého ročníku periodika, nosič speciálních druhů dokumentů (magn. kazeta, CD-ROM). Musí být samostatně evidovaný v přírůstkovém seznamu.

² Při hodnocení tohoto indikátoru se nezapočítávají knihovní jednotky získané dočasně z výměnného fondu, který je vytvářen v rámci příslušného regionu z dotací.

Ad. c - Počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu

- dalším indikátorem je počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu¹.

Tab. č. 4 Srovnávací tabulka indikátoru "počet veřejných internetových stanic"

	Doporučená hodnota	Celostátní průměr 2002	Celostátní průměr 2005
Počet obyvatel obce	Počet stanic	Počet stanic	Počet stanic
1 – 500	1 až 2	1	1,1
501 - 1 000	2	1	1,4
1 001 - 3 000	2 až 3	2	1,7
3 001 - 5 000	3 až 5	2	2,3
5 001 - 10 000	5 až 7	3	3 až 4
10 001 - 20 000	7 až 10	4	6
20 001 - 40 000	10 až 15	9	14
Více než 40 001	15 a více	13	29

Zdroj: MK, NK, 2005.

Ad. d - Studijní místa a prostory pro uživatele knihovny

- indikátorem je počet studijních míst

Tab. č. 5 Srovnávací tabulka indikátoru "počet studijních míst"

	Doporučená hodnota	Celostátní průměr 2002	Celostátní průměr 2005
Počet obyvatel obce	Počet studijních míst	Počet studijních míst	Počet studijních míst
1 – 500	4 až 5	5	4 až 5
501 - 1 000	6 až 8	7	6
1 001 - 3 000	9 až 10	9	8
3 001 - 5 000	10 až 18	14	13
5 001 - 10 000	20 až 28	17	17 až 18
10 001 - 20 000	28 až 40	23	26
20 001 - 40 000	40 až 75	33	53
Více než 40 001	75 a více	105	173

Zdroj: MK, NK, 2005.

¹ Pokud je v obci zřízeno veřejné místo přístupu k internetu mimo knihovnu, je možno počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu v knihovně využívaných k zajištění VKIS snížit.

Vyhodnocování plnění standardu VKIS na místní úrovni provádí provozovatel knihovny a vychází ze statistického šetření, které je prováděno na základě statistického výkazu pro veřejné knihovny ve formuláři Kult (MK) 12-01¹. Vyhodnocování na krajské úrovni, případně ve spolupráci s knihovnami pověřenými výkonem regionálních funkcí, provádí knihovna krajská a celostátně pak Národní knihovna České republiky. Společným úkolem všech těchto knihoven je nejméně jedenkrát za dva roky zveřejnit výsledky vyhodnocení plnění standardu VKIS.

2.2.1.1 Vyhodnocení standardu VKIS za rok 2005

Do tabulek předchozí kapitoly jsme pro srovnání zahrnuli data za rok 2005. Tato data nebyla přímo součástí metodického pokynu, ale získali jsme je z "Vyhodnocení standardů veřejných knihovnických a informačních služeb za rok 2005²", který vydala Národní knihovna v roce 2006.

Pro účely vyhodnocení byla využita statistická data o činnosti veřejných knihoven za rok 2005 shromážděná Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu³ (NIPOS) v rámci statistického šetření Kult (MK) 12-01. Předmětem analýzy se stala data z 5 523 knihoven.

Výsledky plnění standardu VKIS za rok 2005 jsou následující:

1. **Provozní doba pro veřejnost:** 87% knihoven nedosahuje stanovených hodnot standardu. 13% knihoven, které splňují standard, obsluhuje 43% celkové populace.
2. **Výdaj na nákup knihovního fondu:** 16% knihoven splňuje hodnoty standardu, 45% knihoven vykazuje nižší výdaje na nákup knihovního fondu a celkem 2 149 knihoven (39%) do svých fondů v roce 2005 nenakupovalo

¹ Ministerstvo kultury. *Roční výkaz o knihovně za rok 2006* [online]. 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.nipos-mk.cz/download/vykazy2006/V12kni06.pdf>>.

² PILLEROVÁ, V.; RICHTER, V. *Vyhodnocení standardů veřejných knihovnických a informačních služeb za rok 2005 : celostátní úroveň* [online]. 2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://knihovnam.nkp.cz/docs/Vykony/StandardVyhodnoceni2005.pdf>>.

³ NIPOS. *Národní informační a poradenské středisko pro kulturu* [online]. 2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.nipos-mk.cz/>>.

žádné přírůstky. 16 % knihoven, které splňují parametry standardu, obsluhovalo 37% celkové populace.

3. **Počet knihovních jednotek doplněných do knihovního fondu:** 30% knihoven splňuje hodnoty standardu, 38% knihoven uvádí nižší objem přírůstků a celkem 2 116 knihoven (38%) do svých fondů v roce 2005 nedoplňovalo nové přírůstky. 30% knihoven, které splňují parametry standardu, obsluhovalo 74% celkové populace ČR.
4. **Počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu:** 29 % knihoven splňuje hodnoty standardu, 19 % knihoven uvádí nižší počet stanic připojených k internetu, 2843 knihoven (52 %) není připojeno k internetu. 56 % obyvatel ČR žije v místě, kde knihovna nabízí veřejný internet a je vybavena dostatečným počtem stanic pro uživatele. Dalších 32 % obyvatel má k dispozici knihovnu s menším počtem stanic a 12 % obyvatel žije v místě, kde knihovna nenabízí veřejný internet.
5. **Studijní místa pro uživatele knihovny:** 27 % knihoven splňuje hodnoty standardu, 32 % knihoven uvádí nižší počet studijních míst a celkem 2248 knihoven (41 %) neuvedlo žádná studijní místa. 27 % knihoven, které splňují hodnoty standardu, obsluhovalo 53 % celkové populace ČR.

Součástí vyhodnocení standardů VKIS za rok 2005 jsou následující doporučení, která můžeme hodnotit vysoce pozitivně:

1. Na webové stránce NIPOS zprovoznit kalkulačtor pro vyhodnocování standardu VKIS na krajské a celostátní úrovni. Informovat knihovny a jejich provozovatele o tomto systému a propagovat jeho využívání.
2. Pokračovat v seznamování pracovníků knihoven a jejich provozovatelů se standardem VKIS.
3. Doporučit krajským knihovnám a knihovnám vykonávajícím regionální funkce pravidelné vyhodnocování plnění standardu VKIS.
4. Využívat výsledky vyhodnocení standardu VKIS při práci s provozovateli knihoven a motivovat je k aktivní podpoře knihoven.
5. Zvážit možnost využití standardu VKIS jako motivačního faktoru při realizaci dotačních programů, používat standard VKIS při různých soutěžích a hodnocení knihoven, například v rámci ocenění „Knihovna roku ...“ apod.

6. Průběžně sledovat naplňování standardu VKIS v delším časovém horizontu a v případě potřeby otevřít diskuzi k aktualizaci parametrů i případnému rozšíření o další indikátory.

2.2.2 Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky

Pro zajištění lepší spolupráce v oblasti regionálních funkcí (viz kapitola č. 5) veřejných knihoven vydalo Ministerstvo kultury v roce 2005 "Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky"¹. Účelem metodického pokynu je přispět ke sjednocení postupu při výkonu regionálních funkcí knihoven a vytvoření příznivých podmínek pro poskytování podpůrných služeb základním knihovnám.

Základním pojmem a systémem k zajištění výkonu regionálních funkcí v rámci Mladoboleslavské oblasti se budeme věnovat v kapitole č. 5. Nyní zmíníme, jaké jsou podle tohoto pokynu **cíle regionálních funkcí knihoven**:

1. Zajištění dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech městech České republiky.
2. Vyrovnání rozdílů v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí.
3. Zajištění kvality a kontinuity veřejných knihovnických a informačních služeb v návaznosti na informační potřeby uživatelů.
4. Odstranění nežádoucích diferencí v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb mezi jednotlivými regiony a kraji.
5. Účelná dělba práce a koordinace odborných činností v kraji.
6. Efektivní využití veřejných finančních prostředků.
7. Garance průběžné aktualizace knihovního fondu knihoven provozovaných obcemi.

¹ Ministerstvo kultury. *Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky* [online]. c2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=445>>.

8. Udržení odborného standardu služeb v knihovných regionu.
9. Garance kvalifikačního růstu pracovníků knihoven (celoživotní vzdělávání).

Výběr knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí provádí příslušná krajská knihovna a tento výběr se řídí hlavně těmito kritérii:

- pověřená knihovna musí prokazovat vysokou odbornou úroveň své činnosti,
- pověřená knihovna musí mít odpovídající pracovní kapacity k poskytování regionálních funkcí
- pověřená knihovna musí mít vytvořený informační základ pro poskytování regionálních funkcí
- pověřená knihovna musí mít zajištěny specifické provozní podmínky pro výkon regionálních funkcí a podílí se na jejich vytváření.

Metodický pokyn dále uvádí zásady pro rozdělení finančních prostředků na výkon regionálních funkcí knihoven a následující standardy pro výkon regionálních funkcí knihoven, které nejsou nic jiného než soubor nároků na způsob a úroveň poskytování služeb:

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozborů.
2. Statistika knihovnických činností.
3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady.
4. Tvorba výměnných knihovnických fondů, jejich cirkulace a distribuce.
5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovnických fondů.
6. Nákup a zpracování knihovnických fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce.
7. Servis automatizovaného knihovnického systému.

2.3 Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2004-2010

Vzhledem k urgentní potřebě uceleného dokumentu, který by stanovoval dlouhodobější výhled rozvoje knihovnictví v ČR, přijala vláda tehdejšího premiéra Vladimíra Špidly dne 7. července 2004 velice důležitou "Koncepci rozvoje knihoven v České republice na léta 2004 až 2010¹." Dokument ministru kultury ukládá seznámit s koncepcí především představitele krajů (hejtmany) a obecních samospráv ČR společně se zástupci profesních sdružení v oblasti knihoven a ve spolupráci s ostatními členy vlády, vedoucími ostatních ústředních orgánů státní správy aj. jí úspěšně realizovat. Průběžná zpráva o plnění koncepce měla být ministerstvem kultury zpracována do 31. března 2007 (druhá průběžná zpráva pak do 31. března 2009), závěrečná pak do 31. března 2011.

V předkládací zprávě dokumentu jsou uvedeny některé důvody vzniku tohoto dokumentu, především pak nedostatečná koordinovanost finanční podpory knihoven z veřejných zdrojů. Zmíněna je i předchozí koncepce rozvoje českého knihovnictví (Strategie knihoven 1999-2003), která se zabývala především důsledky reformy veřejné správy ČR.

Dle dokumentu je hlavním cílem Koncepce **"podpořit rozvoj knihoven, aby každý obyvatel ČR měl rovné šance v přístupu ke kvalitním VKIS"**, což je cíl dostatečně jasný i stručný. Dokument shrnuje hlavní problémové okruhy českého knihovnictví, navrhuje způsob jejich řešení a určuje odpovědnosti za plnění stanovených úkolů. V úvodu materiálu je popsán současný stav knihovnictví, knihoven a informačních institucí (včetně základních statistických údajů), charakterizovány slabé a silné stránky, rizika a příležitosti (analýza SWOT²). Dále jsou shrnuty a zhodnoceny současné státem vyhlašované a financované dotační tituly a programy na podporu rozvoje VKIS (především VISK, dále program Knihovna 21. století, program Česká knihovna a další). Vlastní koncepce určuje směry vývoje

¹ Česko. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 7. července 2004 č. 679 o Koncepci rozvoje knihoven v České republice na léta 2004 až 2010. 2004. Přepis usnesení včetně Překladací zprávy dostupný také z WWW: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/knihovny/Koncepce_rozvoje_knihoven_v_esk_republice_na_l_ta_2004__8211__2010.doc>.

² Viz příloha č. 2

knihovnictví na příštích 5 let a jako hlavní součást popisuje téměř tři desítky dílčích cílů a postupných kroků, jak vytyčených směrů dosáhnout. Nezbytnou součástí je též vyčíslení potřebných finančních nákladů¹.

Materiál byl zpracován v souladu se základními cíli programů Evropské unie a UNESCO, při přípravě Koncepce vycházelo MK z podkladů odborné veřejnosti zpracovaných pod vedením Ústřední knihovnické rady.

2.3.1 Koncepce rozvoje knihoven ve Středočeském kraji do roku 2010

Okrajově se zmíníme i o období předešlého materiálu, krajské koncepce rozvoje knihoven, kterou zpracovala Středočeská vědecká knihovna v Kladně (zároveň krajská knihovna Středočeského kraje). Tento materiál² je zpracován velice amatérsky a v podstatě jen přebírá některé hlavní body celostátní koncepce z předchozí kapitoly. Nikde není uveden ani autor, ani datum zveřejnění, dokument není dokonce ani optimalizován pro webový prohlížeč. Koncept uvádí některé základní definice typů knihoven, obsahuje tabulku počtů jednotlivých typů knihoven ve Středočeském kraji a pak už jen kopíruje SWOT analýzu a cíle celostátní koncepce. Je patrné, že samostatná krajská koncepce rozvoje knihoven Středočeského kraje, která by blíže reflektovala specifické podmínky území, v podstatě neexistuje, což je jistě škoda.

¹ Česko. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 7. července 2004 č. 679 o Konceptu rozvoje knihoven v České republice na léta 2004 až 2010. 2004. Přepis usnesení včetně Překladací zprávy dostupný také z WWW: <http://www.mkr.cz/assets/kulturni-dedictvi/knihovny/Koncepce_rozvoje_knihoven_v_esk_republice_na_l_ta_2004__8211__2010.doc>.

² Středočeská vědecká knihovna v Kladně. *Koncepce rozvoje knihoven ve Středočeském kraji do roku 2010* [online]. 2004 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.svkkk.cz/index.php?kodstr=koncepce>>.

3. Programy na podporu veřejných knihoven.

Provozovatelům veřejných knihoven, které jsou zapsány v evidenci Ministerstva kultury ČR, jsou určeny dotační programy a granty, vyhlašované každoročně ministerstvy, především Ministerstvem kultury ČR. Podrobnosti o těchto programech uvedeme v následujících podkapitolách.

3.1 VISK

Program Veřejné informační služby knihoven (VISK) byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 10. 4. 2000 č. 351, o Koncepti státní informační politiky ve vzdělávání¹ a ještě téhož roku byl zahájen. Pravidla poskytování dotací z tohoto programu jsou stanovena Nařízením vlády č. 288/2002 Sb². Základním cílem programu VISK je inovace veřejných informačních služeb knihoven na bázi informačních a komunikačních technologií (dále jen ICT). Veřejné služby knihoven se orientují zejména na:

- poskytnutí veřejně přístupných míst s kvalifikovanou obsluhou a vybavených ICT, která garantují rovné podmínky přístupu k informačním zdrojům a sítím pro všechny skupiny občanů,
- podporu celoživotního vzdělávání a uspokojování kulturních potřeb občanů.
- zpřístupnění informací z oblasti veřejné správy ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím,
- poskytování informací na podporu cestovního ruchu, venkova, podnikání, právního vědomí, nezávislého rozhodování včetně poskytování speciálních knihovnických a informačních služeb sociálním a národnostním menšinám,
- zprostředkování informací a dokumentů pro oblast výzkumu a vývoje,

¹ Úřad vlády České republiky. *Usnesení vlády České republiky ze dne 10. dubna 2000 č. 351 o Koncepti státní informační politiky ve vzdělávání* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_test.nsf/34c48835b2e8a162c1256a2400162454/47c661e699a03133c1256a0a00463104?OpenDocument>.

² Česko. Vláda. Nařízení vlády ze dne 29. května 2002 č. 288, kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven. 2002. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2002/sb105-02.pdf>>.

- uchování a zpřístupnění národního kulturního bohatství soustředěného v knihovních fondech.

Program VISK je členěn na devět vzájemně provázaných podprogramů, které naplňují stanovené cíle:

- VISK1 - Koordinační centrum programu VISK
- VISK2 - Mimoškolní vzdělávání knihovníků
- VISK3 - Program vytváření informačních center veřejných knihoven - ICEKNI
- VISK4 - Digitální knihovna a archiv pro informační služby knihoven
- VISK5 - Národní program retrospektivní konverze katalogů knihoven v ČR - RETROKON
- VISK6 - Národní program digitálního zpřístupnění vzácných dokumentů - Memoriae Mundi Series Bohemica
- VISK7 - Národní program mikrofilmování a digitálního zpřístupnění dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru - Kramerius
- VISK8A - Informační zdroje
- VISK8B - Jednotná informační brána
- VISK9 - CASLIN - Rozvoj Souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit

Tab. č. 6 Přehled financování programu VISK v letech 2000-2004

	2000		2001		2002		2003		2004	
	Plán	Skut.	Plán	Skut.	Plán	Skut.	Plán	Skut.	Plán	Skut.
Částka v mil. Kč	60	30	168	119	161	50	160	20,9	162	40,9

Zdroj: MK, 2005. Skut.=Skutečnost

Z tabulky č. 6 je patrné, že skutečné financování programu VISK nikdy nedosáhlo plánovaných hodnot, navíc skutečné výdaje¹ na program od roku 2001 klesaly, naštěstí v roce 2004 došlo k určitému nárůstu, který se přesto pouze jen přiblížil výdajům v roce 2002. Plánované výdaje na roky 2005 - 2010 jsou o něco

¹ Skutečné financování programu v jednotlivých letech je závislé na vývoji státního rozpočtu a rozpočtu Ministerstva kultury. Rozpočet jednotlivých programů je každý rok upřesňován ve vztahu k celkovému objemu finančních prostředků.

nižší než v minulých letech, takže je třeba doufat, že jsou zároveň i mnohem blíže realitě skutečného financování.

3.2 PIK

Projekt internetizace knihoven (PIK) vznikl na základě úkolu Ministerstva informatiky (MI) k plnění cílů Státní informační a komunikační politiky ČR – eČesko 2006¹ a vychází z usnesení vlády č. 877 ze dne 15. září 2004². Cílem projektu je připojení všech knihoven evidovaných dle knihovního zákona do konce roku 2006³.

V roce 2004 začalo Ministerstvo informatiky realizovat připojení první skupiny 360 knihoven jako pilotní část PIK. Do konce roku 2004 bylo připojením k internetu s přenosovou kapacitou 64 kbit/s v rámci KI ISVS⁴ vybaveno 730 knihoven. Připojení těchto knihoven bylo realizováno v rámci dotačního programu Ministerstva kultury Veřejné informační služby knihoven (VISK), konkrétně VISK3. Od počátku roku 2005 již probíhalo připojování knihoven pouze prostřednictvím Ministerstva informatiky v rámci Projektu internetizace knihoven (PIK). Knihovny jsou připojovány k internetu rychlostí 512/128 kbit/s. U knihoven, které byly připojeny v roce 2004, probíhá postupně migrace na tuto rychlost, podle technických možností v konkrétních lokalitách. K 15. srpnu 2006 bylo v rámci projektu PIK zrealizováno připojení celkem 2443 knihoven. Prozatím je do projektu přihlášeno již 3228 knihoven z celkového počtu 6087 evidovaných knihoven. Nejpozději do 30. června 2007 mohou knihovny (či jejich provozovatelé) podat u příslušné krajské knihovny žádost o připojení k internetu - po tomto datu budou všem připojeným knihovnám zapojených do Projektu internetizace knihoven (PIK) hrazeny komunikační poplatky ze státního rozpočtu, ale skončí připojování nových knihoven. **Knihovny nepřipojené k internetu se po 31. prosince 2007 dostanou do rozporu s knihovním zákonem**

¹ Vláda České republiky. *Státní informační a komunikační politika: e-Česko 2006* [online]. 2004 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <http://www.micr.cz/files/275/SIKP_def.pdf>.

² Úřad vlády České republiky. *Usnesení vlády České republiky ze dne 15. září 2004 č. 877 o Projektu internetizace knihoven a účasti státního rozpočtu České republiky na financování tohoto projektu* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/WebGovRes/141A3015585F62E5C12571B6006F7EC6?OpenDocument>.

³ Ministerstvo informatiky. *Projekt internetizace knihoven* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.micr.cz/scripts/detail.php?id=3076>>.

⁴ Komunikační infrastruktura informačních systémů veřejné správy.

č. 257/2001 Sb. Datum 31. května 2007 bylo posledním termínem, kdy knihovny mohli požádat o připojení k internetu, které by mělo být hrazeno ze státního rozpočtu do roku 2015¹.

3.3 Program Knihovna 21. století

Program Ministerstva kultury vznikl v roce 1998 pod názvem Knihy a čtení, od roku 1999 probíhá jako Knihovna 21. století. Cíle programu jsou zaměřeny na podporu práce s národnostními menšinami, podporu všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením dále na kulturní, výchovnou a vzdělávací činnost a ochranu knihovního fondu před nepříznivými vlivy prostředí². Vyhlašované okruhy tohoto programu se každoročně mění v závislosti na aktuálních potřebách oboru. Postupně byly dotovány projekty v těchto oblastech: podpora regionálních funkcí knihoven, podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro handicapované občany, knihy a čtení, podpora integrace do EU, podpora práce s národnostními menšinami a ochrana knihovního fondu před nepříznivými vlivy prostředí³.

3.4 Program Česká knihovna

Program Česká knihovna vznikl v roce 1999 a cílem programu je na jedné straně zajistit dostupnost současné české literární tvorby v síti veřejných profesionálních knihoven a současně podpořit rozsah a stabilitu odbytu původní české tvorby na knižním trhu. Je zaměřen na kvalitní, ale komerčně méně úspěšné tituly a určen je pro veřejné knihovny a pro nakladatele.

¹ Ministerstvo kultury. *Veřejné informační služby knihoven* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://visk.nkp.cz/>>.

² Středočeská vědecká knihovna v Kladně. *Středočeské minimum pro obecní knihovny*. 2006. 60 s. Vydáno pro studijní potřebu obecních knihoven ve Středočeském kraji.

³ Česko. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 7. července 2004 č. 679 o Koncepci rozvoje knihoven v České republice na léta 2004 až 2010. 2004. Přepis usnesení včetně Překládací zprávy dostupný také z WWW: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/knihovny/Koncepcie_rozvoje_knihoven_v_esk_republice_na_l_ta_2004__8211__2010.doc>.

Do programu se každoročně zapojuje přes 600 základních knihoven a knihoven filozofických a pedagogických fakult vysokých škol, které si mohou vybrat z nabídky asi 130 titulů knih v hodnotě cca 3 000 Kč/na knihovnu a kolem 35 nakladatelů vydávajících českou knižní produkci. Projekt je považován za velmi prospěšný jak pro nakladatele, tak i pro knihovny, které mohou obohatit své fondy o hodnotné a spíše výběrové akvizice¹.

¹ Česko. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 7. července 2004 č. 679 o Koncepti rozvoje knihoven v České republice na léta 2004 až 2010. 2004. Přepis usnesení včetně Překladací zprávy dostupný také z WWW: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/knihovny/Koncepce_rozvoje_knihoven_v_esk_republice_na_l_ta_2004__8211_2010.doc>.

4. Knihovna Města Mladá Boleslav

4.1 Historie KMMB

4.1.1 Historický vývoj

Počátky mladoboleslavského knihovnictví sahají do 30. let 19. století, tedy do doby národního obrození. V této době se za pomoci českých vlastenců, nejen v Mladé Boleslavi, zakládaly divadla, spolky a knihovny.

V roce 1838 přišel do Mladé Boleslavi tehdy sotva třicetiletý konceptní praktikant krajského úřadu František Paleček. Krátce po svém příchodu založil ve městě Čtenářskou společnost, jejíž funkci od roku 1848 převzala Čtenářská jednota. Jako student zde při uspořádání knihovního fondu pomáhal Alois Vojtěch Šmilovský¹. Po roce 1848 si začaly rakouské úřady více všimnout vlasteneckých spolků a Čtenářská jednota byla zrušena. Její knihovna, která měla asi 400 svazků, byla převzata Dr. Himmerem a k jejímu opětovnému uspořádání přispěl i Šmilovský. Po založení spolku Měšťanská beseda (v roce 1862) vznikla v jeho místnostech čítárna a knihovna, která navázala na zrušenou Čtenářskou jednotu.

Dne 2. února 1901 byla v Mladé Boleslavi otevřena veřejná čítárna, která byla na svou dobu velmi dobře vybavena. Čtenáři měli k dispozici 140 převážně politických časopisů, 45 časopisů odborných, 33 revue a další brožury a tiskoviny. V důsledku velkého zájmu o čítárnu se město rozhodlo zřídit vlastní knihovnu. Toto rozhodnutí padlo v srpnu 1901 a již **4. října 1901 byla v pronajatém bytě p. Glasra v č. p. 39 na Staroměstském náměstí otevřena městská knihovna**². Po několikerém stěhování získala v roce 1909 „Veřejná čítárna a knihovna města Mladé Boleslavi“ místnosti v chlapecké škole na Komenského náměstí. Knihovní fond a činnosti se rozšiřovaly a tak bylo ve třicátých letech rozhodnuto umístit knihovnu v nově postavené budově Obchodní akademie (**viz příloha č. 3**). Zde sídlila knihovna

¹ A.V. Šmilovský - 24. 1. 1837 Mladá Boleslav – 20. 6. 1883 Litomyšl, byl český spisovatel a gymnaziální profesor. Jeho žákem byl Jaroslav Vrchlický.

² LACHMANOVÁ, Květoslava. *100 let knihovny v Mladé Boleslavi 4. října 1901 - 4. října 2001*. 2001.

od září roku 1936¹. Během druhé sv. války musela knihovna uvolnit prostory německému lazaretu. V roce 1946 se knihovna vrátila zpět.

V roce 1951 se zřizovatelem knihovny stal Okresní národní výbor a byl stanoven nový název „Okresní lidová knihovna Mladá Boleslav.“ Na přelomu 50. a 60. let vznikla v prostoru bývalého obchodu na rohu Galetovy a Erbenovy ulice pobočka pro občany čtvrti Habeš. V roce 1975 byla při okresní knihovně zřízena knihovna středisková, která metodicky vedla 25 místních knihoven - sídlem střediskové knihovny se stala budova bývalého piaristického gymnázia na Karmeli. Okresní knihovna měla 8 poboček, z toho 2 profesionální v Kosmonosech a Galetově ulici. V tomto roce (1975) se prováděl průzkum všech místních knihoven v okrese, který měl sloužit jako podklad pro vypracování harmonogramu budování střediskového systému. Celostátně se střediskový systém v knihovnictví budoval od roku 1967. Okres Mladá Boleslav byl tedy jedním z posledních.

Na přelomu 70. a 80. let probíhala rekonstrukce prostorů Okresní knihovny. V rámci systému „Kultura mládeži“ se knihovna svými akcemi zařadila mezi nejlepší ve Středočeském kraji. Knihovny v okrese byly také zapojeny do celostátní soutěže „Budujeme vzornou lidovou knihovnu“ a získávaly ocenění různých stupňů. V prostorách bývalého Domu politické výchovy v Železné ulici bylo v roce 1983 zpřístupněno oddělení politické literatury. Toto oddělení zde působilo do dubna 1990².

Nejen vzrůstající počet obyvatel, tím pádem i čtenářů (**viz graf č. 1**) a výpůjček³, ale i rozšíření funkcí knihovny a knihovního fondu⁴, způsobily, že stávající prostory knihovny se staly nedostačujícími. Populační nárůst pocítila i Obchodní akademie a se zvyšujícím se počtem studentů rostly nároky i na učební prostory.

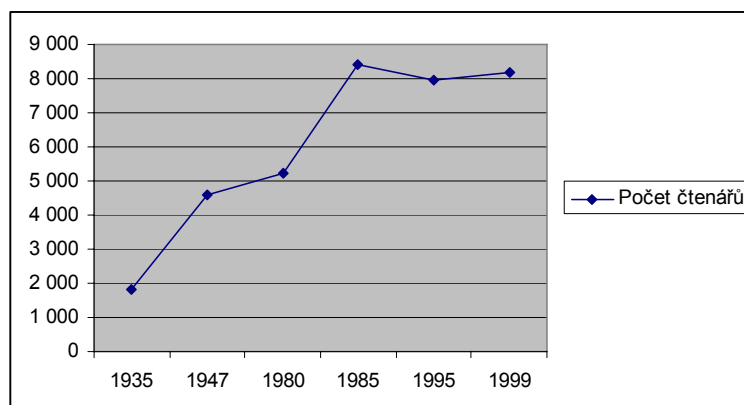
¹ Magistrát města Mladá Boleslav. *Knihovna města Mladá Boleslav* [online]. c2001- 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.kmmb.cz/>>.

² LACHMANOVÁ, Květoslava. *100 let knihovny v Mladé Boleslavi 4. října 1901 - 4. října 2001*. 2001.

³ Viz příloha č. 4

⁴ Viz příloha č. 5

Graf č. 1 Počet čtenářů za období 1935-1999

Zdroj: LACHMANOVÁ, K., 2001.

Okresní národní výbor, jako zřizovatel knihovny, a Městský národní výbor proto spojily v roce 1990 síly a finanční prostředky k výstavbě nové budovy pro knihovnu (**viz příloha č. 6**). Ještě v témže roce započaly stavební práce. Ředitelem knihovny se stává PhDr. Jaroslav Novotný. V letech 1990-1994 veškerý chod knihovny směřoval k přestěhování se do nové budovy. Probíhala revize knihovního fondu a redakce časopisů, dále přípravy na zavedení automatizovaného knihovnického systému, automatizace ekonomických agend a tvořily se podmínky pro nové oddělení – regionální informační středisko. Nová budova (**viz příloha č. 7**) na třídě Václava Klementa byla slavnostně otevřena **27. června 1994**. V prosinci 1994 nastoupila do funkce ředitelky Zdena Halamková, která je ve funkci dodnes.

Rok 1995 byl rokem, který měl ověřit chod knihovny v nové budově. Začaly se intenzivně ukládat údaje do knihovnického softwaru s cílem zavedení automatizovaného výpůjčního systému v oddělení pro dospělé čtenáře. Pobočka knihovny ve čtvrti Habeš se přestěhovala do budovy 9. základní školy v ulici 17. listopadu. Vzhledem k plánovanému výpůjčnímu systému bylo v roce 1996 třeba přistoupit ke změně softwaru za modulární. Podmínkám výběrového řízení nejvíce odpovídal KP-Win¹ systém firmy KP-Sys Pardubice a tak již koncem roku byl proveden převod dat do KP-Win systému².

¹ KP-Win je systém pro automatizaci knihoven firmy KP-Sys.

² LACHMANOVÁ, Květoslava. *100 let knihovny v Mladé Boleslavi 4. října 1901 - 4. října 2001*. 2001.

V roce 1997 se zřizovatelem knihovny stalo opět město Mladá Boleslav a oficiální název knihovny se změnil na „Knihovna města Mladá Boleslav.“ Okresní úřad v Mladé Boleslavi na smluvním základě poskytoval knihovně příspěvek na regionální působnost. V oddělení pro dospělé byl zaveden automatizovaný výpůjční systém a půjčovny byly vybaveny on–line katalogy. Prostřednictvím grantu Ministerstva kultury se knihovna v tomto roce připojila k mezinárodní síti internet. Na ochranu knihovního fondu byly v půjčovnách instalovány radiofrekvenční antény a čipy do knih¹.

Od 5. 1. 1998 mohli návštěvníci využít vyhledávání v síti internet v Regionálním informačním středisku a ve studovně pro dospělé čtenáře. Na základě projektu knihovny „Rozvoj informační sítě veřejných knihoven“ došlo k nákupu nové výpočetní techniky, ke zprovoznění nového serveru a přestavbě sítě LAN. Vznikla domovská stránka knihovny **www.kmmb.cz**. Od tohoto roku mohli obyvatelé města využívat služeb nové pobočky v Podlázkách.

V roce 2000 byl knihovně zadán projekt „Realizace Státní informační politiky² v knihovnách okresu“, jehož hlavním cílem bylo zvýšení vybavenosti knihoven výpočetní technikou a tím umožnění přístupu veřejnosti k informačním zdrojům, především k síti Internet. Na základě tohoto projektu byly výpočetní techniky vybaveny kromě Knihovny města Mladá Boleslav a její pobočky Habeš také všechny profesionální knihovny v okrese a Obecní knihovna³ v Bezně.

V roce 2001 knihovna oslavila 100. výročí založení. Dále knihovna navázala spolupráci s Malokarpatskou knižnicou v Pezinku⁴, partnerském městě Mladé Boleslavi. Rok 2002 se sebou přinesl několik významných změn. Od 1. 1. 2002 byla, i přes opakovanou propagaci, zrušena pobočka Podlázky. Další změnou v tomto roce bylo přestěhování Regionálního informačního střediska ze suterénu knihovny do prostorů v č. p. 826 na náměstí Republiky v Mladé Boleslavi. Současně se

¹ LACHMANOVÁ, Květoslava. *100 let knihovny v Mladé Boleslavi 4. října 1901 - 4. října 2001*. 2001.

² Vláda ČR. *Státní informační politika : cesta k informační společnosti* [online]. 1999 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=21800>>.

³ Obecní knihovna (dle databáze TDKIV) - Knihovna zřizovaná orgány místní samosprávy pro uspokojování čtenářských zájmů, informačních a vzdělávacích potřeb obyvatelů obce.

⁴ Malokarpatská knižnica. *Malokarpatská knižnica v Pezinku* [online]. c2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.kniznicapezinok.sk/>>.

stěhováním se změnil i název centra na „Informační středisko města Mladá Boleslav.“ V tomto roce došlo také ke změně systému provádění a financování regionálních funkcí (**viz kap. 5**).

K 31. 3. 2003 bylo Informační středisko, z rozhodnutí zřizovatele knihovny, převedeno do organizační struktury magistrátu města Mladá Boleslav. V téže roce došlo v knihovně ke kompletní obměně počítačového hardwaru a nasazení nového softwaru. Díky vytvoření nového pracovního místa správce informačních technologií, se zaměstnavatelé školili přímo v knihovně. Odpadlo tedy dojíždění do Prahy a knihovna ušetřila.

V roce 2004 byly v pobočce Severní město převedeny knihovnické agendy do automatizovaného výpůjčního systému KP-Win. V tomto roce si knihovna připomněla desetileté působení v nové budově. Nesmíme také zapomenout na nominaci na udělení ceny Knihovna roku¹ 2004 v kategorii B - významný počin v oblasti poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb. Nominována byla za práci s národnostní menšinou a mezinárodní spolupráci se Slovenskem. Dále za spolupráci se základními a středními školami, za propagaci regionu v literárních večerech s regionálními autory, výstavy a literární soutěže s regionální tematikou². V roce 2005 byla na webových stránkách knihovny zavedena služba „Ptejte se knihovny³“ a od roku 2006 knihovna informuje uživatele o rezervaci knih a upomínkách prostřednictvím SMS zpráv.

4.1.2 Vývoj vybraných atributů knihovny v novém tisíciletí

Myslíme si, že je nejen důležité, ale také zajímavé uvést vývoj vybraných atributů knihovny v období let 2001 - 2006. Tento vývoj znázorňuje **tabulka č. 7**, jejíž plné znění nalezneme v **příloze č. 8**. Tabulka kromě vybraných vlastností,

¹ Cena udělovaná Ministerstvem kultury ČR dle Nařízení vlády č. 5/2003 Sb. ze dne 16. 12. 2002.

² Národní knihovna České republiky. *Knihovna roku 2004* [online]. 2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <http://www.nkp.cz/o_knihovnach/KnRoku/KnRoku04.htm>.

³ Národní knihovna České republiky. *Ptejte se knihovny* [online]. 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.ptejteseknihovny.cz/index.php>>.

charakteristických pro knihovnu, udává i indexy změn mezi roky 2001 a 2006 a roky 2005 a 2006.

Tab. č. 7 Vývoj vybraných atributů knihovny v novém tisíciletí

Atribut	2001	2003	2005	2006	01/ 06 ¹	05/ 06 ²
Počet knihovních jednotek	171 225	162 623	171 925	168 100	98,2	97,8
Počet knihovních jednotek ve volném výběru	128 441	113 846	120 348	117 670	91,6	97,8
<ul style="list-style-type: none"> • procentuální vyjádření z celkového fondu³ 	75	70	70	70	---	---
Počet titulů odebíraných periodik	194	188	178	171	88,1	96,1
Registrovaní čtenáři	7 670	6 935	6 968	6 337	82,6	90,9
<ul style="list-style-type: none"> • z toho čtenáři do 15 let 	2 060	1 662	1 685	1 502	72,9	89,1
Návštěvníci v knihovně celkem	102 981	80 940	78 722	78 570	76,2	99,8
Výpůjčky celkem	407 130	386 410	398 870	407 641	100,1	102,2
<ul style="list-style-type: none"> • z toho periodik 	55 454	50 072	42 373	40 143	72,3	94,7
Počet zaměstnanců ⁴	31,4	36,5	28,4	28,4	90,4	100
Počet počítačů pro uživatele/z toho napojených na internet	13/10	12/6	13/8	13/8	100/80	100/100
Příjmy z hlavní činnosti	1 696 341	1 735 857	1 910 668	1 797 292	106	94
Náklady na pořízení knihovního fondu	1 744 087	1 979 153	1 940 511	1 570 088	90	80
Meziknihovní výpůjční služba-počet požadavků z jiných knihoven/jiným knihovnám	20/160	69/234	218/194	264/245	1320/154	121/126

Zdroj: KMMB, 2006.

¹ změna mezi rokem 2001 a 2006 uvedena v %

² změna mezi rokem 2005 a 2006 uvedena v %

³ čísla jsou uvedena v %

⁴ Uveden je celoroční průměr evidenčního počtu zaměstnanců přepočtený na plně zaměstnané

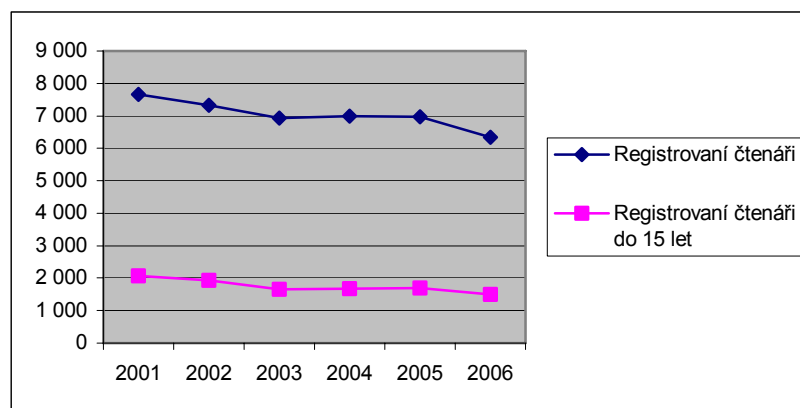
Jeden ze základních atributů, **počet knihovních jednotek**, každoročně v průběhu sledovaného období poněkud kolísá. Od roku 2001 došlo v průběhu dalších dvou let k výraznému poklesu fondu knihovních jednotek, původní hodnoty pak knihovna dosáhla až v roce 2005, nicméně v roce 2006 došlo opět k poklesu o téměř 4 000 knihovních jednotek. Podrobnější pohled nám může nabídnout graf vývoje ročních přírůstků a úbytků knihovních jednotek (**viz příloha č. 9**), ze kterého je patrné, že po slibném roce 2004 dochází k trvalejšímu poklesu přírůstků knihovních jednotek, což patrně souvisí s nedostatkem finančních zdrojů a s rostoucími cenami knih. Paralelně bohužel dochází i k rostoucímu počtu vyřazených knihovních jednotek. Souhrnně je možné říci, že v knihovně bylo v roce 2006 bohužel o cca 3 000 knihovních jednotek méně než v roce 2001, což je u tak důležité knihovny na pováženou. Z tabulky také vyplývá, kolik knihovních jednotek měla knihovna v daném roce ve volném výběru. Je vidět že to bylo vždy kolem 70% z celkového stavu počtu knihovních jednotek.

Tabulka dále uvádí, kolik knihovna odebírala titulů periodik. **Počet odebíraných titulů periodik** kolísá podobně jako předchozí ukazatel. Nejvíce titulů bylo odebíráno v roce 2001 (194 titulů), nejméně pak v roce 2002 (168 titulů), od roku 2005 opět počet titulů klesá až na současných 171 titulů periodik. Příčinu nelineárnosti tohoto ukazatele je možné vidět v kolísání českého trhu periodik, kdy každý rok současně nově vychází i zaniká několik desítek titulů. Trendem bude zřejmě pokračující pokles počtu odebíraných periodik a to především z důvodu klesajícího zájmu čtenářů o výpůjčky periodik - v roce 2001 si čtenáři půjčili 55 454 periodik a od té doby tento počet trvale klesá až na současných 40 143 výpůjček v roce 2006. Dalšími důvody budou pak důvody finanční, protože podobně jako u knihovních jednotek i cena periodik neustále stoupá. Samotní čtenáři přestávají mít o periodika zájem zřejmě hlavně především díky fenoménu internetu. V tomto ohledu je zajímavé poznamenat, že dle údajů ČSÚ¹ bylo v roce 2005 vydáváno od roku 2000 rekordních 4 399 periodických titulů (údaje jsou zjišťovány na základě došlých povinných výtisků do Národní knihovny v Praze).

¹ Český statistický úřad. *Statistická ročenka České republiky 2006*. 2007. Dostupný také z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/publ/10n1-06-_2006>.

Celé období provází obecný trend klesajícího **počtu registrovaných čtenářů**, a to i v kategorii dětských čtenářů do 15 let. Tento jev je ještě graficky znázorněn v **grafu č. 2**. Dodejme jen, že v roce 1999 byl počet registrovaných čtenářů 8 188.

Graf č. 2 Počet registrovaných čtenářů v období 2001-2006

Zdroj: KMMB, 2007.

Tento pokles však nepozorujeme jen v Knihovně města Mladá Boleslav, ale týká se to českého knihovnictví obecně. Mezi hlavní důvody tohoto úbytku řadíme velký rozvoj a rozkvět sítě internet. Tato služba se ve sledovaném období postupně dostávala do každé domácnosti a v roce 2006 bylo 36% domácností (1,5 mil.) v ČR vybaveno osobním počítačem a 27% domácností (1,12 mil.) mělo připojení k internetu¹. Lidé tedy začali vyhledávat informace nejen pomocí knih, ale hlavně za pomoci internetu. Další možnou příčinou tohoto jevu je celkový úbytek obyvatel ve městech. Zde musíme poznamenat, že se celkový počet obyvatel v Mladé Boleslavi za toto období příliš nezměnil (**viz příloha č. 10**). Naproti tomu klesl počet obyvatel v Mladé Boleslavi ve věku do 15 let (**viz příloha č. 11**) a tím pádem i čtenářů v dané kategorii.

Další vlastností v tabulce je **počet návštěvníků** knihovny v daném roce. Pod těmito údaji se skrývá skutečnost, kolikrát registrovaní čtenáři navštívili knihovnu nejen kvůli výpůjčkám, ale i kvůli možnosti přístupu na internet. V roce 2001 jich bylo 102 981, v roce 2004 tento ukazatel dosáhl poměrně alarmujícího minima 71 124 návštěv, nicméně od tohoto roku jejich počet velmi pozvolna stoupá. Rapidní pokles

¹ Český statistický úřad. *Informační a komunikační technologie v domácnostech a jejich využívání jednotlivci v ČR v roce 2006* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/FE002459B9/\\$File/970106k1c.pdf](http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/t/FE002459B9/$File/970106k1c.pdf)>.

mohl být způsoben opět neuvěřitelným boomem sítě internet, ale to s jistotou tvrdit nelze.

Je zajímavé, že celkový **počet výpůjček** zůstával po celé období téměř neměnný. K velkému poklesu došlo v roce 2002, od té doby počet výpůjček mírně stoupal až do roku 2006, kdy dokonce mírně přesáhl původní hodnotu z roku 2001. Z tohoto jevu je patrné, že čtenářů sice v průběhu let ubylo, ale o to více si půjčují. Jak jsme se zmínili výše, radikální pokles zaznamenaly především výpůjčky periodik.

Počet zaměstnanců knihovny ve sledovaném období silně poklesl v roce 2004 (o 7 zaměstnanců oproti roku 2003). Od té doby je téměř neměnný, v roce 2006 tak v knihovně pracovalo cca 28 zaměstnanců dle metodiky uvedené v tabulce. Nepříliš pozitivní je fakt, že knihovnické vzdělání je celkově v menšině a žádný zaměstnanec nemá vysokoškolské vzdělání knihovnického směru (a pouze jeden zaměstnanec má vysokoškolské zaměstnání neknihovnického směru).

Dalším poměrně důležitým údajem v tabulce je **počet počítačů** pro uživatele knihovny a jejich počet připojený na internet. Celkově se počet počítačů v knihovně téměř neměnil a v roce 2006 jich bylo stejně jako v roce 2001 (13 stanic). Negativním faktem je především pokles počtu počítačů pro uživatele připojených na internet. Tato změna souvisí s rokem 2003 a zrušením Informačního centra jako pobočky knihovny, kdy počet připojených počítačů poklesl z 10 na 6 počítačů. Ke konci sledovaného období je patrné, že počet počítačů připojených na internet se pozvolna blíží k počtu 10 stanic, který byl zaznamenán v roce 2001.

Po celé sledované období knihovna hospodařila zhruba s částkou 12 000 000 Kč, z čehož se **příjmy z hlavní činnosti** pohybovaly v rozmezí 1 200 000 Kč – 1 900 000 Kč a **náklady na pořízení knihovního fondu** neklesly pod 1 500 000 Kč a nepřesáhly částku 2 000 000 Kč. Nepříliš potěšitelným faktem je, že v roce 2006 vynaložila KMMB na pořízení knihovního fondu nejnižší částku od roku 2001.

Posledním sledovaným atributem knihovny je **Meziknihovní výpůjční služba** (dále MVS). Počet požadavků z jiných knihoven dosáhl od roku 2001 více než

třináctinásobného růstu, jejich počet narostl i meziročně od roku 2005. Od roku 2001 stoupl i počet požadavků na MVS jiným knihovnám.

4.2 Současný stav

Knihovna města Mladá Boleslav je provozována jako příspěvková organizace¹ Magistrátu Mladá Boleslav. Knihovna sídlí od roku 1994 (viz kap. 4.1.1) na třídě Václava Klementa č. p. 1229, která je jednou z hlavních tepen města. Budova knihovny určena čistě pro služby a činnost knihovny. Ve sklepních prostorech, kde bylo dříve Infocentrum, je dnes antikvariát pana Jaroslava Fryče².

Hlavní vchod do budovy není dle našeho názoru moc dobře vyřešen. Problémem jsou dveře (**viz příloha č. 12**), které jsou dvoukřídlé a ještě jsou dvoje za sebou, takže např. lidé na vozíku nemají vstup do knihovny nijak usnadněný. Problematiku by jistě vyřešily dveře na fotobuňku. Hlavním vchodem vstoupíme do vestibulu knihovny (**viz příloha č. 13**), kde je šatna a odkládací uzamykatelné skříňky. Součástí těchto vstupních prostorů je čítárna denního tisku s občerstvením a vývěsní tabule s informacemi o kulturních a jiných akcích v knihovně i ve městě.

V přízemí se nachází i **dětské oddělení** knihovny (**viz příloha č. 14**), které je určeno dětem do 15 let a nabízí následující služby:

- půjčovna knih a časopisů
- zamluvení požadované knihy, která je půjčena
- zajišťování meziknihovně výpůjční služby (MVS)
- zodpovídání knihovnicko-bibliografických dotazů
- besedy a soutěže pro děti
- lekce knihovnicko-bibliografické gramotnosti a exkurze pro žáky základních škol

¹ Příspěvkové organizace jako právnické osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk, zřizuje dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, územní samosprávný celek zejména k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností.

² FRYČ, Jaroslav. *Knihkupectví a antikvariát Jaroslava Fryče: prodejna v Mladé Boleslavi* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.antik-fryc.cz/antik/boleslav.html>>.

- CD ROM
- internet

K 2. 4. 2007 mělo dětské oddělení 20 253 knihovních jednotek a odebíralo 34 titulů časopisů. V oddělení pracují 2 zaměstnankyně a dětské návštěvníci mají k dispozici 3 počítače, z nichž jeden slouží jako katalog knihovny a zbylé dva jsou připojeny na internet.

Z přízemí se po schodech, či za pomoci výtahu dostaneme do 1. patra kde je **oddělení pro dospělé čtenáře (viz příloha č. 15)**. Toto oddělení je pracovně rozděleno na 3 části a nabízí následující služby:

1. půjčovna

- půjčovna knih a časopisů
- zamluvení požadované knihy, která je půjčena
- zajišťování meziknihovní výpůjční služby
- zodpovídání knihovnicko-bibliografických dotazů
- vyhledávání v regionálních databázích
- sbírky zákonů od roku 1969
- besedy pro dospělé čtenáře
- kopírování z knih a časopisů
- lekce knihovnicko-bibliografické gramotnosti pro studenty středních škol a učilišť
- internet
- CD ROM
- zvuková knihovna pro nevidomé - Veškeré služby pro nevidomé jsou zdarma. K přihlášce je potřeba občanský průkaz, průkaz ZTP nebo potvrzení od lékaře nebo doporučení Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých¹.

2. čítárna

- čítárna novin a časopisů

¹ SONS ČR. *Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR* [online]. c2002-2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.sons.cz/>>.

3. studovna

- studovna naučné literatury a literatury regionálního zaměření

V oddělení je celkem 7 počítačů, z nichž jsou 4 připojeny na internet a zbytek slouží pro vyhledávání v katalogu knihovny. Dle našeho názoru, je počet počítačů připojených na internet velmi malý a nedostačující. Velmi často se stane, že není ani jeden volný či už je dopředu zamluvený. K 2. 4. 2007 mělo toto oddělení 77 283 knihovních jednotek a odebíralo 119 titulů časopisů, tento údaj nezahrnuje denní tisk. Toto oddělení má 7 stálých zaměstnanců.

Ve 2. patře jsou kanceláře sekretariátu a ředitelky knihovny a následujících oddělení:

- Ekonomicko-provozní oddělení
- Oddělení veřejných knihoven a statistiky
- Oddělení akvizice, zpracování a ochrany knihovního fondu

Dále je zde zasedací místnost, která slouží nejen k poradám pracovníků knihovny, ale i k pořádání různých akcí a setkání. Ve sklepě a na půdě budovy jsou umístěny knihy, které jsou buď vyřazené či nejsou určeny k volnému výběru. Knihovna vlastní jedno osobní auto, které slouží hlavně pro rozvoz výměnného fondu.

Knihovna kromě již výše uvedených služeb v jednotlivých odděleních nabízí rešeršní služby a také službu Elektronické kopie článků, kdy si Knihovna města Mladá Boleslav zajistila přístup do adresáře Virtuální polytechnické knihovny. Zde ze souborného katalogu časopisů může vybírat a objednávat elektronické kopie článků.

Roční registrační poplatek, který je shodný i pro pobočku Severní město (viz kapitola č. 4.3.1) činí 160 Kč pro dospělé a pro děti, studenty a důchodce je to 100 Kč. Přístup na internet je pro registrované čtenáře zadarmo. K 31. 12. 2006 měla knihovna 6 337 registrovaných čtenářů, 168 100 knihovních jednotek a proběhlo 407 641 výpůjček. KMMB, jejíž provozní dobu uvádíme v **tabulce č. 8**, používá automatizovaný výpůjční systém KP-Win a v roce 2007 se plánuje přechod na vyšší verzi KP-Win SQL.

Tab. č. 8 Provozní doba Městské knihovny Mladá Boleslav

Den	Hodina					
	Oddělení pro dospělé		Oddělení pro děti		Čítárna vestibul	
	školní rok	VII.-VIII. ¹	školní rok	VII.-VIII.	školní rok	VII.-VIII.
Pondělí	9,00-18,00	9,00-18,00	12,00-17,00	9,00-15,00	8,00-18,00	8,00-18,00
Úterý	9,00-18,00	9,00-18,00	12,00-17,00	9,00-15,00	8,00-18,00	8,00-18,00
Středa	zavřeno	zavřeno	zavřeno	zavřeno	8,00-15,00	8,00-15,00
Čtvrtek	9,00-18,00	9,00-18,00	12,00-17,00	9,00-15,00	8,00-18,00	8,00-18,00
Pátek	9,00-18,00	9,00-18,00	12,00-17,00	9,00-15,00	8,00-18,00	8,00-18,00
Sobota	9,00-12,00	zavřeno	zavřeno	zavřeno	9,00-12,00	zavřeno

Zdroj: KMMB, 2007.

¹ Období letních prázdnin-červenec, srpen.

KMMB sama organizuje řadu akcí, či se do některých zapojuje. Pořádají se zde besedy, setkání se zajímavými lidmi, literární večery či divadelní představení pro děti. Dne 20. února proběhlo např. setkání s fejetonistou Rudolfem Křesťanem a jeho novou knihou „Tandem aneb po dvou ve dvou.“ V březnu 2007 knihovna vyhlásila literární soutěž „Jak jsem potkal knihy“ (**viz příloha č. 16**), prozaické ztvárnění zážitků o tom, co pro nás knihy znamenají, jak ovlivňují náš život a co jejich prostřednictvím získáváme. 30. března proběhla v knihovně tradiční akce „Noc s Andersenem“, které se zúčastnilo 21 dětí. Cílem této akce byla nejen podpora dětského čtení, ale i možnost zažít něco nového a neobvyklého. Však kdy se někomu podaří přespat přímo v budově knihovny. Na 19. dubna 2007 knihovna připravila vyprávění Phdr. Karla Herčíka na téma „Jak se v minulosti v Boleslavi sportovalo.“ V květnu proběhla v Městské knihovně Mladá Boleslav a v jejích pobočkách v Severním městě a v Debři (viz kapitoly č. 4.3.1 a č. 4.3.2) akce „Pasování prvňáčků na čtenáře“. Každé dítě přečetlo jednu větu a dokázalo tak, že již umí číst. Pak bylo slavnostně pasováno na rytíře Řádu čtenářů, dostalo od magistrátu symbolický klíček od knihovny se záložkou do knihy a od knihovny čtenářskou legitimaci na rok zdarma. Cílem této akce bylo přivést do knihovny tu nejmladší čtenářskou generaci a tím pádem zvýšit počet dětských čtenářů, kterých v období významně 2001 - 2006 ubylo (viz kap 4.1.2). Tato akce se v Mladé Boleslavi konala poprvé.

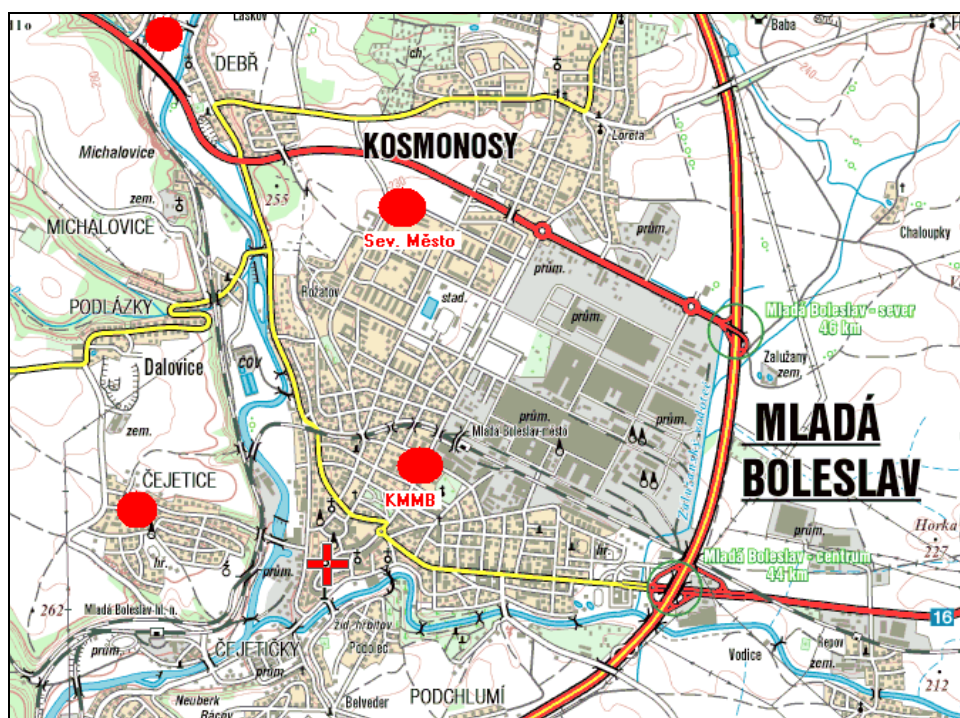
Knihovna pořádá 2x - 3x do roka pracovní setkávání a vzdělávací akce pro knihovnice profesionálních knihoven.

Webové stránky knihovny¹ jsou stránkami samostatnými a nalezneme zde všechny potřebné informace, údaje a odkazy. Součástí těchto stránek je i vyhledávání v on-line katalogu knihovny a odkaz na službu „Ptejte se knihovny“, které se knihovna pasivně účastní².

4.3 Pobočky

KMMB měla k 30. dubnu 2007 celkem tři pobočky - Severní město, Debř a Čejetice.

Obr. č. 2 Přehledová mapka lokalizace KMMB a jejích poboček

¹ Magistrát města Mladá Boleslav. *Knihovna města Mladá Boleslav* [online]. c2001- 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.kmmb.cz/>>.

² Pasivně - tzn., že knihovna tuto službu (na svých stránkách) uživatelům pouze zprostředkovává a veškeré dotazy zodpovídají aktivně zapojené knihovny případně NK ČR.

4.3.1 Pobočka Severní město

Pobočka KMMB "Severní město" sídlí od roku 1995 v budově 9. Základní školy v ulici 17. listopadu v Mladé Boleslavi (**viz příloha č. 17**). Toto umístění považujeme za velmi strategické a duchaplné, protože pobočka je velmi využívána samotnými žáky základní školy, která patří co do počtu žáků k největším v Mladé Boleslavi, protože je situována na okraji panelového sídliště (shodného jména s pobočkou), kde je zdaleka největší koncentrace obyvatel. Ovšem sama o sobě není knihovnou školní, nýbrž spadá pod Knihovnu města Mladá Boleslav.

Knihovna disponuje knihovním fondem o velikosti 30 230 knihovních jednotek (z toho 8 332 jednotek je fond dětský), odebírá 90 titulů časopisu a má zaregistrováno 1014 čtenářů, kteří platí roční poplatek stanovený knihovním řádem. Od 1. 1. 2007 je v ceně poplatku zahrnuta možnost přístupu na internet, který mohou využívat jen zaregistrovaní čtenáři a jeho využívání je po registraci bezplatné. V knihovně jsou celkem 3 počítače, z nichž jeden slouží pro vyhledávání v knihovnickém katalogu a zbylé dva k přístupu na internet. V roce 1999 byl v knihovně zaveden automatizovaný výpůjční systém, nejprve KP-sys, poté KP-Win.

Pobočka nabízí následující služby:

- půjčovna knih a časopisů
- zamluvení požadované knihy, která je čtenáři půjčena
- zajišťování meziknihovní výpůjční služby (MVS)
- zodpovídání knihovnicko-bibliografických dotazů
- besedy a soutěže pro děti
- kopírování z knih a časopisů
- lekce knihovnicko-bibliografické gramotnosti a exkurze pro žáky základních škol
- internet

Tab. č. 9 Provozní doba pobočky

Den	Hodina	
	dopoledne	odpoledne
Pondělí	-	13,00-17,00 ¹
Úterý	9,00-12,00	14,00-18,00
Středa	zavřeno	
Čtvrtek	9,00-12,00	14,00-17,00
Pátek	9,00-13,00	-

¹ V době letních prázdnin (červenec, srpen) je provozní doba v pondělí 9,00-13,00.
Zdroj: KMMB, 2007.

Interiér knihovny (**viz příloha č. 18**) tvoří jedna místnost, která je usprádaná následovně. Vpravo jsou regály pro dospělé čtenáře a nalevo pro čtenáře dětské, včele místnosti umístěn výpůjční pult, ze kterého mají pracovníce krásný přehled o dění v knihovně.

Pobočka a její vybavení jsou velmi moderní a řekli bychom, že svůj účel a funkci plní, i přes jisté překážky (nedostatek financí, čtenáři nevracející knížky...), perfektně.

4.3.2 Pobočka Debř

Pobočka Knihovny města Mladá Boleslav se nachází v příměstské části města, v Debři. Tato pobočka sídlí od podzimu roku 2006 v přízemí domu (**viz příloha č. 19**) v ulici U přejezdu č. p. 296.

Nejen podle našeho názoru, ale i dle názorů čtenářů, jsou stávající prostory knihovny oproti předešlé budově nevyhovující. Bohužel majetkové poměry donutily knihovnu k přestěhování do jiných prostor. Jediná místnost (**viz příloha č. 20**), která knihovnu tvoří, je malá, tmavá a není zde ani sociální zařízení.

Knihovna disponuje fondem o velikosti 5 212 knihovních jednotek (z toho 1 811 jednotek je fond dětský), odebírá 15 titulů časopisů a má 75 registrovaných čtenářů. V knihovně je pouze jeden počítač, který slouží jako katalog a není připojený na internet. Čtenáři, mezi něž patří hlavně senioři, tak nemají možnost

využít přístupu k síti internet. Pobočka nepořádá, kromě již proběhlého „Pasování prvňáčků na čtenáře“, žádné akce a nabízí následující standardní služby:

- půjčovna knih a časopisů
- zamluvení požadované knihy, která je půjčena
- zajišťování meziknihovní výpůjční služby (MVS)
- zodpovídání knihovnicko-bibliografických dotazů

Provozní doba pobočky je každý čtvrtek 14,00-17,00. I přes „polní podmínky“ pobočka zajišťuje a nabízí základní kvalitní služby.

4.3.3 Pobočka Čejetice

Pobočka Čejetice se nachází v části města Mladá Boleslav Čejetice v ulici Vodárenská č. p. 3. V přízemní budově (**viz příloha č. 21**) spolu pobočkou sídlí i oddělení Městské policie Mladá Boleslav a Klub seniorů.

Prostory knihovny (**viz příloha č. 22**) tvoří 3 menší navzájem propojené místnůstky, takže na rozdíl od pobočky KMMB v Debři je zde více prostoru. V knihovně je pouze jeden počítač, který slouží jako katalog a není připojený na internet. Pobočka disponuje fondem o velikosti 5 311 knihovních jednotek (z toho 1 614 jednotek je fond dětský), odebírá 8 titulů časopisů a má 41 registrovaných čtenářů, většinou seniorů.

Provozní doba knihovny je každé úterý 13,00-17,00. Knihovna nepořádá žádné akce a nabízí tyto standardní služby.

- půjčovna knih a časopisů
- zamluvení požadované knihy, která je půjčena
- zajišťování meziknihovní výpůjční služby (MVS)
- zodpovídání knihovnicko-bibliografických dotazů

5. Regionální systém Mladoboleslavska

V této kapitole nejprve stručně uvedeme čtenáře do podstaty regionálního systému podpory knihoven v ČR a Středočeském kraji a pak plynule přejdeme do vlastní přehledové části sítě knihoven Mladoboleslavského regionu, jak jsme ho vymezili výše.

5.1 Obecný úvod do regionálního systému podpory knihoven

Nežli začneme rozebírat a popisovat systém regionálních funkcí, musíme vysvětlit některé základní pojmy s ním spojené:

- **Regionálními funkcemi** jsou funkce, v jejichž rámci krajská knihovna a další jí pověřené knihovny poskytují základním knihovnám v kraji především poradenské, vzdělávací a koordinační služby, budují výměnné fondy a zapůjčují výměnné soubory knihovních dokumentů a vykonávají další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb¹.
- **Pověřená knihovna** je základní knihovna v kraji, zapsaná v evidenci Ministerstva kultury, která na základě smlouvy uzavřené s krajskou knihovnou plní regionální funkce v rozsahu a na území smlouvou vymezeném. Součástí této smlouvy je jmenovitý seznam obsluhovaných knihoven.
- **Neprofesionální knihovna** je základní knihovna provozovaná příslušným orgánem obce s pracovním úvazkem knihovníka do 15 hodin týdně.
- **Profesionální knihovna** je základní knihovna provozovaná příslušným orgánem obce s pracovním úvazkem knihovníka vyšším než 15 hodin týdně².

Systém pro zajišťování regionálních funkcí knihoven prošel během posledních let řadou změn. Ke dni 31. 12. 2002 byly zrušeny okresní úřady a tím pádem i

¹ Česko. Zákon č. 257 ze dne 29. června 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). 2001. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2001/sb098-01.pdf>>.

² Ministerstvo kultury. *Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky* [online]. c2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=445>>.

financování regionálních funkcí těmito institucemi. Zde musíme upozornit na fakt, že financování regionálních funkcí je něco jiného než financování chodu samotné knihovny, které si každá obec (popř. jiná zřizující instituce) zajišťuje sama ze svého rozpočtu. K 1. 1. 2003 vznikly kraje jako vyšší územně samosprávné celky, takže výsledkem je následující systém: podle § 9 odst. 2 písmena g knihovního zákona¹ Národní knihovna České republiky vykonává "*koordinační, odborné, informační, výzkumné, standardizační, metodické a poradenské činnosti.*" V jejich rámci také celostátně metodicky řídí výkon regionálních funkcí a vyhodnocuje jejich plnění.

V jednotlivých krajích podle § 11 odst. 3 knihovního zákona² plní a koordinuje plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven v kraji krajská knihovna. Povinností kraje je také zajistit z peněžních prostředků svého rozpočtu plnění těchto funkcí. Můžeme zde poznamenat, že po skončení působnosti okresních úřadů nastalo určité "hluché" období, kdy nebyla v platnosti legislativa, která by jasně upravovala roli krajských samospráv. Proto byl v období 2002 - 2005 realizován "Program podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven", na základě kterého byl regionální systém financován přímo ze státního rozpočtu na základě určitých (většinou smluvních) pravidel. Od roku 2006 již výkon regionálních funkcí zajišťují a financují podle výše uvedeného předpisu přímo kraje.

5.2 Regionální systém Středočeského kraje

V této kapitole se zaměříme na vývoj a současný stav regionálního systému podpory veřejných knihoven ve Středočeském kraji, jehož nedílnou součástí je i oblast Mladoboleslavska.

V letech 2002 až 2005 bylo provádění a financování tohoto systému v Středočeském kraji vykonáváno na základě smlouvy pověřených knihoven (**viz tabulka č. 10**) se Středočeskou vědeckou knihovnou v Kladně (dále jen SVKK), jejímž zřizovatelem je Středočeský kraj, čímž byl vytvořen základní předpoklad pro

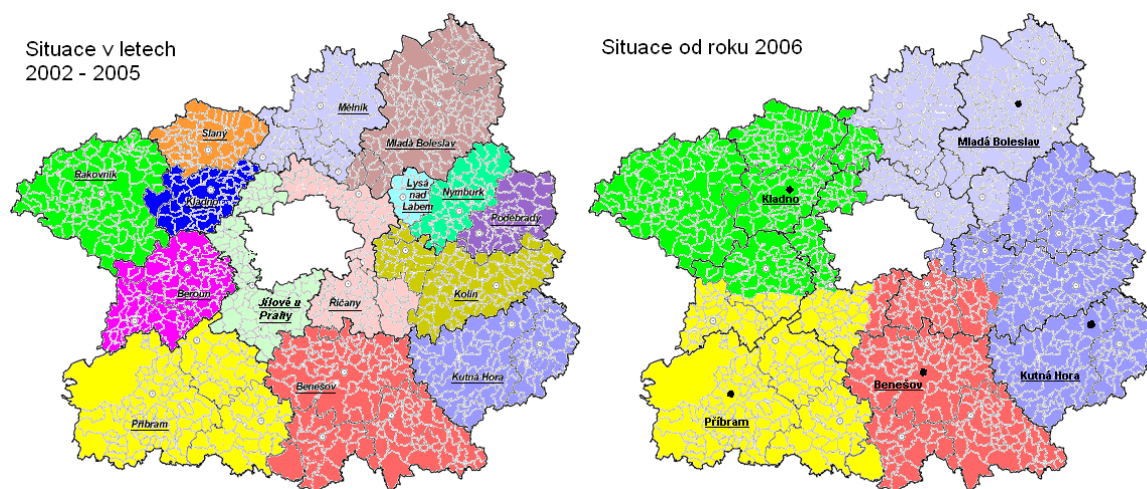
^{1;2} Česko. Zákon č. 257 ze dne 29. června 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). 2001. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2001/sb098-01.pdf>>.

získání státní dotace. V tomto období bylo ve Středočeském kraji 15 pověřených knihoven, včetně SVKK¹ (**viz obrázek č. 3 vlevo**), ovšem 1. 1. 2006 vstoupila v platnost "Koncepce podpory knihoven z rozpočtu Středočeského kraje²." Na jejím základě se pověřenými knihovnami stalo pouze 5 knihoven (**viz obrázek č. 3 vpravo**), které jsou dále řízeny SVKK. Středočeská vědecká knihovna Kladno, kromě jiných činností, plní regionální funkce a vykonává další činnosti na úrovni kraje, a to:

- funkci ústřední knihovny Středočeského kraje, metodického a poradenského centra knihoven Středočeského kraje a ve spolupráci s pověřenými knihovnami zajišťuje plnění regionálních funkcí,
- funkci metodického, koordinačního a konzultačního centra s orientací na podporu účelné kooperace knihoven a informačních institucí a pracovišť v kraji, koordinátora ediční a bibliografické činnosti, řešitele odborných otázek rozvoje a činnosti systému knihovnických a informačních služeb, organizátora vzdělávacích akcí pro pracovníky knihoven a informačních pracovišť,
- centra shromažďování, zpracovávání, uchovávání a zpřístupňování fondu regionálních dokumentů, včetně dokumentů speciálních druhů a elektronických zdrojů zpřístupněných formou souborného katalogu a informačních/faktografických databází,
- centra meziknihovnických služeb,
- pověřuje vybrané pověřené knihovny výkonem regionálních funkcí na určitém území.

^{1;2} BÍNOVÁ KÁDEROVÁ, J.; MATOUŠKOVÁ, A. *Koncepce podpory knihoven z rozpočtu Středočeského kraje* [online]. 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.svkkk.cz/index.php?kodstr=metodic>>.

Obr. č. 3 Kartogramy vývoje působnosti pověřených knihoven

Zdroj: SVKKL, 2006.

Následující tabulka č. 10 ukazuje údaje o vývoji počtu obsluhovaných knihoven, o které se starají pověřené knihovny Středočeského kraje. Je logické, že snížením počtu pověřených knihoven zbývajícím 5 knihovnám výrazně stoupl počet obsluhovaných knihoven. Toto snížení počtu pověřených knihoven je efektivní co do kontroly systému regionálních funkcí a jistě se do udržování chodu samotného systému nemusí vynakládat tolik finančních prostředků. Na druhou stranu nevznikla, tedy alespoň ne v KMMB, nová pracovní místa, která by byla určitě prospěšná. Vždyť několikanásobné navýšení počtu obsluhovaných knihoven je časově velice náročné.

Tab. č. 10 Vývoj situace pověřených knihoven ve Středočeském kraji (1. část)

Region	2002 - 2005		2006	
	Celkový počet	Z toho neprofesionálních	Celkový počet	Z toho neprofesionálních
Benešov	80	66	126	105
Beroun	59	51	x	x
Jílové u Prahy	53	43	x	x
Kladno	35	28	196	167
Kolín	61	51	x	x
Kutná Hora	58	52	198	176
Lysá nad Labem	12	11	x	x

Tab. č. 10 Vývoj situace pověřených knihoven ve Středočeském kraji (2. část)

Region	2002 - 2005		2006	
	Celkový počet	Z toho neprofesionálních	Celkový počet	Z toho neprofesionálních
Mělník	35	32	x	x
Mladá Boleslav	81	73	156	136
Nymburk	39	37	x	x
Poděbrady	39	38	x	x
Příbram	82	76	142	126
Rakovník	60	56	x	x
Říčany	68	59	x	x
Slaný	41	37	x	x

X - k 1. 1. 2006 byly pověřené knihovny v daném regionu zrušeny
Zdroj: SVKKL, 2006.

Koncepce podpory knihoven z rozpočtu Středočeského kraje stanovuje základní typy regionálních funkcí, které plní 5 pověřených knihoven ve spolupráci se Středočeskou vědeckou knihovnou v Kladně, a to:

- 1. Poradenská a konzultační činnost, plánovací a rozborová činnost**
- 2. Vzdělávání knihovníků, semináře, porady**
- 3. Nákup (akvizice), zpracování výměnného fondu SK**
- 4. Práce s výměnným fondem SK**

Pro úplnost systému regionálních funkcí (dále RF) uvádíme v **příloze č. 23** tabulku typů a standardů RF a celkový systém podpory knihoven zřizovaných obcemi ze strany Středočeského kraje (**viz příloha č. 24**), které jsou uvedeny v Koncepci podpory knihoven z rozpočtu Středočeského kraje¹. Tato koncepce uvádí i hlavní přednosti nového systému podpory knihoven, a to:

1. Posílení vazeb mezi krajskou samosprávou a obecními samosprávami prostřednictvím systému podpory knihoven.

¹ BÍNOVÁ KÁDEROVÁ, J.; MATOUŠKOVÁ, A. *Koncepce podpory knihoven z rozpočtu Středočeského kraje* [online]. 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.svkkk.cz/index.php?kodstr=metodic>>.

2. Nový systém vede obce k vyšší zainteresovanosti (věcné i finanční) v dané oblasti.
3. Využití části finančních prostředků určených na regionální funkce (úspora) přímou vazbu na obce formou dotací.
4. Uplatnění principu spolufinancování (kraj, obec, občan, příp. stát) i v oblasti knihoven.
5. Celkové zvýšení účelovosti využití prostředků.
6. Snížení mzdových prostředků, zvýšení podílu prostředků na nákup knih.
7. Nakoupené knihy budou majetkem kraje (budou v přírůstkovém seznamu SVKK), nikoliv jako dosud majetkem obcí zřizujících pověřené knihovny (zapsány v přírůstkových seznamech pověřených knihoven a v elektronické evidenci různých systémů) jako doposud. Centralizací nákupu knih do SVKK získá kraj větší možnost ovlivnění kvality a skladby nákupu výměnného fondu. Centralizace zpracování posílí jeho kvalitu, dojde k vytvoření jednotné elektronické evidence výměnného fondu, kterou budou moci využívat všichni účastníci systému. Půjčování knih z výměnného fondu Středočeského kraje je nově umožněno i profesionálním knihovnám.
8. Nižším počtem pověřených knihoven bude možno snáze zajistit relativní srovnatelnost poskytovaných knihovnických a informačních služeb občanům na území Středočeského kraje.
9. Zvýšení průhlednosti a snadnější kontrola finančních toků.
10. Poprvé bude zavedeno hodnocení výsledků a přínosů (evaluace) systému podpory knihoven z veřejných rozpočtů.

Knihovna města Mladá Boleslav v souladu s Konceptí podpory knihoven z rozpočtu Středočeského kraje obsluhuje 136 neprofesionálních a 19 profesionálních knihoven bývalých regionů Lysá nad Labem, Mělníka, Mladá Boleslav a Praha východ. Pro účely naší práce jsme vybrali jen ty knihovny, které se přímo dotýkají vymezeného území Mladoboleslavska. Po této selekci nám pro účel této práce zbylo **8 profesionálních a 64 neprofesionálních** knihoven, které jsou lokalizovány na území Mladoboleslavska (viz kap. 5.3 a 5.4). Je zajímavé poznamenat, že z

celkového počtu 120 obcí na území Mladoboleslavska (k 1. 1. 2007)¹, jich 52 neprovozuje veřejnou knihovnu, což je necelá polovina všech obcí².

Knihovna města Mladá Boleslav, jako pověřená knihovna s působností, která zcela zahrnuje a zároveň přesahuje oblast Mladoboleslavska, poskytuje v souladu s Konceptí³ v rámci regionálních funkcí následující služby:

1. **Poradenská a konzultační činnost, plánovací a rozborová činnost (včetně sběru statistických dat a zpracování výkazů), pomoc při přípravě grantových projektů** - poskytování odborných konzultací, rad a referencí ze všech oblastí knihovnické činnosti pracovníkům profesionálních a neprofesionálních knihoven a jejich zřizovatelům
2. **Vzdělávání knihovníků, semináře a porady ve spolupráci s Středočeskou vědeckou knihovnou v Kladně** - zajištění celoživotního vzdělávání pracovníků profesionálních a neprofesionálních knihoven formou porad, seminářů a přednášek
3. **Nákup (akvizice), zpracování výměnného fondu Středočeského kraje** - akvizice, katalogizace, technická úprava knih a časopisů, jejich uložení a správa
4. **Práce s výměnným fondem Středočeského kraje (cirkulace a distribuce výměnných souborů)** - tvorba výměnných souborů, distribuce do obsluhované knihovny, evidence knih ve výměnných souborech a činnosti spojené s návratem knih⁴.

¹ ČSÚ, 2007.

² Viz také obr. č. 5 - tyto obce jsou znázorněny červenou barvou

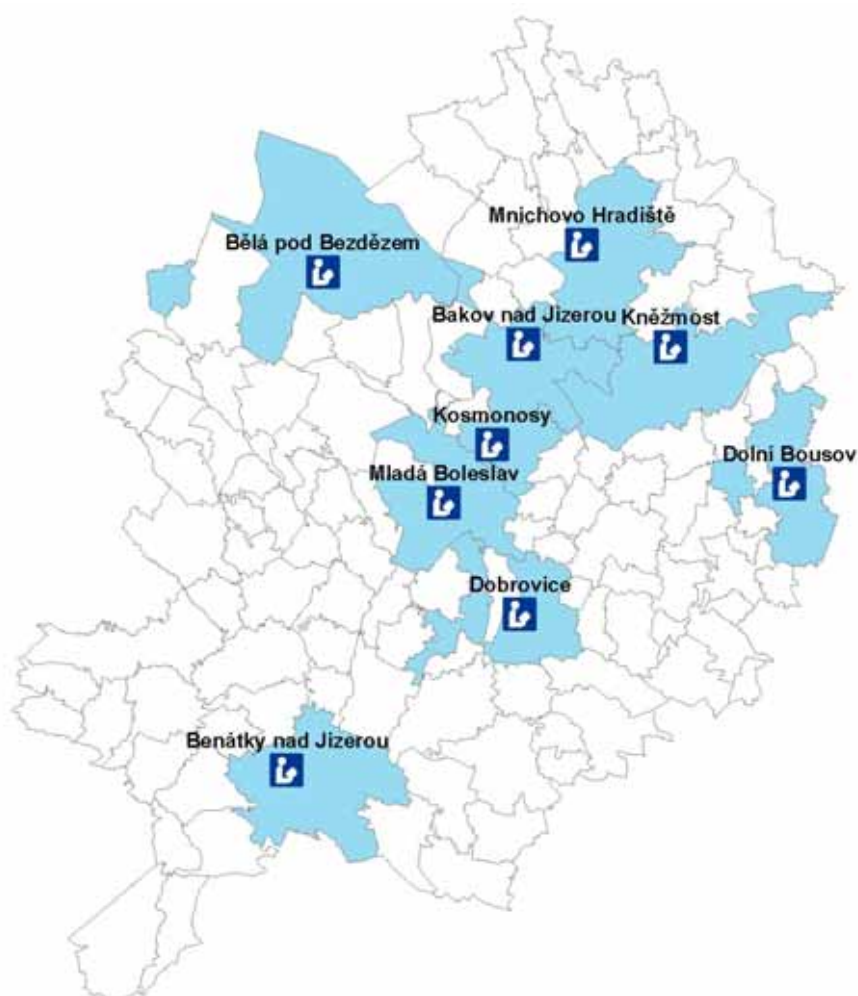
³ BÍNOVÁ KÁDEROVÁ, J.; MATOUŠKOVÁ, A. *Koncepce podpory knihoven z rozpočtu Středočeského kraje* [online]. 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.svkk1.cz/index.php?kodstr=metodic>>.

⁴ Magistrát města Mladá Boleslav. *Knihovna města Mladá Boleslav* [online]. c2001- 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.kmmb.cz/>>.

5.3 Přehled profesionálních knihoven Mladoboleslavska

Ve sledovaném regionu se nachází kromě KMMB 8 profesionálních knihoven (viz obrázek č. 4). Ty jsou dle zákona č. 128/2000 Sb.¹ zakládány a zřizovány obcemi, které na provoz těchto institucí poskytují finanční prostředky. Všechny fungují jako organizační složky obce², s výjimkou knihovny v Bělé pod Bezdězem, která je součástí příspěvkové organizace Městská kulturní zařízení Bělá pod Bezdězem.

Obr. č. 4 Přehledová mapka profesionálních knihoven Mladoboleslavska

Zdroj: ČSÚ, 2007.

¹ Česko. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). 2000. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2000/sb038-00.pdf>>.

² Organizační složku obce jako svá zařízení bez právní subjektivity zřizuje dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, územní samosprávný celek zejména k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností.

V každé kapitole zmíníme zřízení knihovny, historii a současnost, dále počet registrovaných čtenářů, velikost knihovního fondu a počet výpůjček. K jednotlivým knihovnám také uvedeme provozní dobu, počet zaměstnanců, výši roční registrace a počet počítačů v knihovnách. Nesmí chybět informace o poskytovaných službách a pořádaných akcích. Součástí každé kapitoly bude zmínka o webových stránkách knihovny a jednoduché hodnocení. Na závěr uvedeme krátké analytické porovnání jednotlivých profesionálních knihoven.

5.3.1 Městská knihovna Bakov nad Jizerou

Městská knihovna Bakov nad Jizerou funguje od roku 2001 jako organizační složka města a sídlí na Mírovém náměstí č. p. 84.

Informace o historii knihovny jsme získali z Kroniky knihovny, která byla založena v roce 1979. Veřejná knihovna v Bakově n. Jizerou vznikla 21. prosince 1909 sloučením majetku bývalé měšťanské besedy, Spolku mládežníků, Okrašlovacího spolku a majetku lidové knihovny. V roce 1918 byla knihovna umístěna v nevyhovující místnosti na náměstí v 1. poschodí obecního domu. V roce 1947 byl knihovní fond přemístěn do bývalého hotelu Bubák, kde byl až do roku 1963. Toho roku se knihovna přemístila znovu, a to do prostor bývalé dívčí školy, kde sídlí dodnes. Od roku 1979 do poloviny 90. let vykonávala knihovna střediskovou funkci. V současné době obsluhuje knihovna 4 pobočky a to v Budě, Horkách, Chudoplesech a Zvířetnicích. V budově (**viz příloha č. 25**), ve které knihovna sídlí, se kromě ní nachází ještě hudební obor ZUŠ a Muzeum Bakovska.

Knihovna se nachází v přízemí budovy a tvoří ji jedna velká místnost (**viz příloha č. 26**). Nalevo je výpůjční pult a 3 počítače s veřejně přístupným internetem, napravo je prostor s knihovním fondem. Tento prostor je uspořádán tak, že přední část je určena dětem, v zadní části se pak nachází fond pro dospělé.

Za roční registraci zaplatí dospělí 100 Kč a důchodci, děti a studenti zaplatí 50 Kč. Za přístup na internet platí všichni, registrovaní i neregistrovaní, 10 Kč za ¼ hodiny. V knihovně, jejíž provozní dobu uvádíme v **tabulce č. 11**, pracují 2 zaměstnankyně.

Tab. č. 11 Provozní doba Městské knihovny Bakov n. Jizerou

Den	Hodina	
	Výpůjční doba knihovny	Internet
Pondělí	8,30-17,00	7,30-17,00
Úterý	-	6,00-15,00
Středa	8,30-17,00	6,00-17,00
Čtvrtek	-	6,00-15,00
Pátek	8,30-12,00	6,00-12,00

Zdroj: Městská knihovna Bakov n. Jizerou, 2007.

Za rok 2006 proběhlo v knihovně 34 827 výpůjček, bylo registrováno 597 čtenářů a knihovna disponovala fondem o velikosti 29 367 knihovních jednotek. Do současné doby nebyl zprovozněn automatizovaný výpůjční systém, ale již probíhají přípravy v podobě ukládání fondu do katalogu systému LANius¹. Knihovna nabízí následující služby:

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- meziknihovní výpůjční službu
- přístup na internet
- rezervování požadované literatury
- poskytování bibliograficko-informačních služeb
- stahování dat z internetu
- kopírování
- tisk

V knihovně se pořádají různé akce, jako besedy se známými lékaři a cestovateli a lekce informatické výchovy pro děti. Webové stránky knihovny jsou dostupné z oficiálních stránek města Bakov nad Jizerou². V části věnované knihovně nalezneme základní a užitečné informace o provozu a chodu knihovny.

O knihovně můžeme říct, že plní své funkce a služby velmi dobře. Za povšimnutí jistě stojí doba přístupu na internet, která je skoro každý den od 6,00 ráno a tím je tato knihovna ojedinělá.

¹ LANius - název firmy, systém pro automatizaci knihoven.

² Bakov nad Jizerou. *Bakov nad Jizerou* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.bakovnj.cz/index.php?idstr=107>>.

5.3.2 Městská knihovna Benátky nad Jizerou

Městská knihovna Benátky nad Jizerou funguje jako organizační složka města Benátky nad Jizerou, které je jejím zřizovatelem. Knihovna má jednu pobočku, která je součástí Informačního střediska Benátky nad Jizerou. Informační středisko se nachází přímo na zámku v Benátkách n. J. a funguje jako odloučené pracoviště Městské knihovny. Knihovna se zasloužila o vznik, konečnou podobu a obsah webových stránek Informačního střediska, které jsou součástí oficiálních stránek města Benátky n. Jizerou¹. Dále knihovna, hlavně její vedoucí paní Blažena Šonská, spolupracuje na vydávání propagačního materiálu (např. Tipy na výlet 1, 2; Benátky nad Jizerou: památky; Ubytování, restaurace, bary, kempy, koupání v Benátkách nad Jizerou atd.) a upomínkových předmětů. Pracovnice knihovny se v době letní sezóny v infocentru střídají.

Pokusy o zřízení knihovny se datují již před r. 1859. Později, v r. 1861, byla založena knihovna divadelních ochotníků. Až v r. 1869 vznikla za podpory občanů Městská knihovna. Pro knihovnu nebylo místo, proto se velmi často stěhovala. Seznam působišť v Benátkách nad Jizerou I je řazen chronologicky: Stará radnice č. p.1, zámecká místnost v prvním patře, dům č. p. 76 v Benátkách nad Jizerou I, dům č. p. 11 v Benátkách nad Jizerou I, zámecká místnost ve druhém poschodí. Od roku 1948 do roku 1984 - zámecká místnost v prvním poschodí. Pobočka v Benátkách nad Jizerou II: dům č. p. 101 (U Lednů), dům č. p. 15 (srovnán se zemí), dům č. p. 76, dům na Křemeně (bývalá restaurace U Milerů). Pobočka knihovny v Benátkách nad Jizerou II fungovala až do konce 70. let.

Novodobá historie knihovny je spjata s nevyhovujícími místnostmi v zámeckých prostorách, kde v roce 1979 vzniklo střediskové pracoviště. Fungovalo až do roku 1997. Dalším významným datem je rok 1984, kdy se městská knihovna přestěhovala do domu č. p. 43 v Benátkách nad Jizerou II, kde sídlí dodnes. Rok 2000 je pro knihovnu významným rozvojem nových informačních technologií a připojením na Internet (zahájen provoz veřejně přístupné internetové stanice)². V roce 2005 město Benátky nad Jizerou získalo dotaci od Evropské unie, díky níž se

^{1,2} Město Benátky nad Jizerou. *Benátky nad Jizerou: oficiální stránky města* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.benatky.cz/>>.

do knihovny nakoupil 5 nových počítačů, scanner, projektor a 2 informační panely (viz příloha č. 30).

Budova (viz příloha č. 27), ve které se knihovna nachází od roku 1984, je situována poblíž náměstí Na Burse a je určena čistě jen pro účely knihovny. V přízemí se nachází oddělení pro dospělé čtenáře (viz příloha č. 28) a v 1. patře je oddělení dětské (viz příloha č. 29) se 2 počítači, které jsou připojeny na internet. Další 2 počítače jsou v pobočce na zámku. Knihovna doteď nemá automatizovaný výpůjční systém, na jehož zavedení se pracuje, ale má online katalog systému Clavius¹.

Roční registrace pro dospělé čtenáře je 100 Kč, pro děti, studenty a důchodce 50 Kč. Internet je placený, a to za každou započatou půlhodinu 20 Kč. K 31. 12. 2006 měla knihovna 726 registrovaných čtenářů, počet knihovních jednotek byl 34 178 a počet výpůjček 41 674. Knihovna, ve které jsou zaměstnány 4 knihovnice, nabízí tyto služby:

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- přístup na internet
- rezervování požadované literatury
- možnost samostatné práce na PC
- přehled o volných pracovních místech na stránkách MPSV
- odesílání dokumentů faxem nebo elektronickou poštou
- skenování
- barevný tisk a úprava fotografií
- laminaci a další služby

Provozní dobu knihovny uvádíme v **tabulce č. 12** a dále se budeme věnovat akcím, které knihovna pořádá. Akce v knihovně jsou určeny především dětem z mateřských školek a 1. stupňů základních škol. K pořádání akcí knihovna využívá zakoupený projektor a promítací plátno, což shledáváme jako velmi dobrý nápad. Za pomoci těchto prostředků se v knihovně uskutečnila třeba prezentace, kde byl představen autor Josef Lada a dětem se tak zábavnou formou promítli životopis a

¹ Clavius - systém firmy LANius pro automatizaci knihoven.

díla autora. Pro mateřské školky knihovna nabízí akce, jejichž součástí je např. promítání zvuku zvířátek, které se děti učí poznávat. V roce 2007 knihovna pořádá následující akce: Skřítek Abeceda, Pohádkový rok aneb děti vypráví pohádky, Děti sobě aneb pokračujeme v malování společného obrazu, promítání filmů a besedy. Za pořádání a tvorbu prezentací, které se poté v rámci akcí promítají, patří velký dík paní vedoucí B. Šonské, ale i dalším, kteří se na jejich uskutečňování spolupodílejí.

Tab. č. 12 Provozní doba Městské knihovny Benátky n. Jizerou

Den	Hodina					
	Oddělení pro dospělé		Oddělení pro děti		Internet	
	dopoledne	odpoledne	dopoledne	odpoledne	dopoledne	odpoledne
Pondělí	9,00-11,30	13,00-17,00	zavřeno		8,00-11,30	13,00-17,00
Úterý	9,00-11,30	13,00-17,00	-	13,00-17,00	8,00-11,30	13,00-17,00
Středa	zavřeno		-	13,00-16,00	8,00-11,30	13,00-16,00
Čtvrtek	9,00-11,30	13,00-17,00	-	13,00-17,00	8,00-11,30	13,00-17,00
Pátek	zavřeno		zavřeno		8,00-11,30	-

Zdroj: Městská knihovna Benátky n. Jizerou, 2007.

Webové stránky knihovny¹ jsou součástí oficiálních stránek města a je jim věnována jedna samostatná položka. Stránky jsou přehledné a nalezneme zde všechny potřebné údaje a informace. Na jejich vytvoření spolupracovala sama knihovna. Jejich součástí je i on-line katalog a sekce věnovaná knižním novinkám. Neshledáváme nic, co by se jim po obsahové stránce dalo vytknout.

Knihovna plní svou funkci tak jak má hlavně proto, že v knihovně pracují lidé, kteří jsou pro svou práci dostatečně zapálení a tato skutečnost se promítá do jejich činnosti, práce a prezentace knihovny navenek.

¹ Město Benátky nad Jizerou. *Benátky nad Jizerou: oficiální stránky města* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.benatky.cz/>>.

5.3.3 Městská knihovna Vladimíra Holana Bělá pod Bezdězem

Městská knihovna Vladimíra Holana se od ostatních profesionálních knihoven Mladoboleslavska liší tím, že je součástí příspěvkové organizace Městské kulturní zařízení (dále MKZ), která byla zřízena městem Bělá pod Bezdězem dne 1. ledna 1996 a sloučila 3 původně samostatná kulturní zařízení města: Knihovnu Vladimíra Holana, Kulturní a společenské středisko a Městské kino. V současné době již kino nefunguje a není tedy součástí MKZ.

Veřejná knihovna vznikla roku 1910 spojením spolkových knihoven. Sídlila na zámku, poté čtyřicet let v budově radnice a v roce 1991 se přestěhovala do nově zrekonstruované budovy bývalé základní školy na Masarykově náměstí. Na počest básníka Vladimíra Holana, který zde prožil školní léta, byla po něm v roce 1995 slavnostně pojmenována. Od února 2000 je spuštěn automatizovaný výpůjční provoz systému LANius. Od října 2000 je k dispozici čtenářům počítač s připojením na internet. V rámci informační a regionální činnosti má knihovna k dispozici i nabídku publikací o Bělé pod Bezdězem. Od roku 2003 pořádá v rámci Týdne knihoven pořad 24 hodin čtení v knihovně pro všechny čtenáře, knihomoly a milovníky slovesného umění. Od roku 2004 se pracovnice účastní akce "Spaní v knihovně", která je pořádána vždy 1. dubna na počest dánského pohádkáře H. Ch. Andersena¹.

Budova (**viz příloha č. 31**), ve které se knihovna nachází, je jednopatrová. V přízemí se nachází oddělení pro dospělé čtenáře (**viz příloha č. 32**), které funguje i jako Infocentrum. Máme zde možnost informovat se o kulturních akcích, koupit si propagační materiály i regionální literaturu, na jejímž vydávání se knihovna podílí. Jsou zde i 3 pro veřejnost přístupné počítače s internetem a jeden počítač s katalogem. Skrz oddělení projdeme na chodbu, za které je přístup do oddělení pro dětské čtenáře (**viz příloha č. 33**). Zde jsou celkem 3 počítače, z nichž 2 jsou připojeny na internet a jeden slouží k vyhledávání v katalogu knihovny. Internet v obou odděleních je přístupný v provozní době knihovny.

¹ Městská kulturní zařízení Bělá p. Bezdězem. *Městská kulturní zařízení Bělá pod Bezdězem* [online]. c2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mkzbela.cz/kultura.php>>.

V 1. patře jsou kanceláře pracovníků, Výstavní sál a nově Komorní sál pro 50 lidí (**viz příloha č. 34**), kde jsou promítány filmy a hrají se zde divadelní představení. Tento sál slouží jako náhrada za Městské kino, které již delší dobu nefunguje.

Roční registrace v knihovně pro dospělé čtenáře je 80 Kč a pro děti, studenty, důchodce, vojáky a letní hosty činí poplatek 40 Kč. V rámci registrace mají čtenáři přístup na internet zdarma, ostatní platí 30 Kč. K 31. 12. 2006 měla knihovna 24 776 knihovních jednotek, 389 registrovaných čtenářů a proběhlo 21 422 výpůjček. V knihovně jsou zaměstnány 2 pracovnice, další 2 vedou Kulturní a společenské středisko a všemu velí pan ředitel, který je ve funkci 4 roky a pod jeho vedením, nejen knihovna, ale celé Městské kulturní zařízení rozkvetlo. Knihovna, jejíž provozní dobu uvádíme v **tabulce č. 13**, nabízí tyto služby:

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- meziknihovní výpůjční službu
- poskytování bibliograficko-informačních služeb
- rezervování požadované literatury
- přístup na internet
- kopírování
- laminování
- fax

Tab. č. 13 Provozní doba Městské knihovny Vladimíra Holana

Den	Hodina			
	Oddělení pro dospělé		Oddělení pro děti	
	dopoledne	odpoledne	dopoledne	odpoledne
Pondělí	9,00-11,00	12,00-16,00	-	12,00-16,00
Úterý	9,00-11,00	12,00-17,00	-	12,00-17,00
Středa	zavřeno			
Čtvrtek	9,00-11,00	12,00-17,00	-	12,00-17,00
Pátek	9,00-11,00	-	zavřeno	

Zdroj: Městská knihovna Vladimíra Holana, 2007.

Knihovna pořádá výstavy k výročním osobnostem i k aktuálním událostem, dále literární besedy se známými osobnostmi pro děti ze základní školy lekce inforatické výchovy. Knihovna se dále podílí na akcích organizovaných v rámci celé organizace

MKZ, za všechny jmenujme již proběhlé výstavy Františka Pešána a Ivi Benešové, srpnovou Benáteckou noc na koupališti, zářijový Den památek, a na listopad 2007 plánovanou Tréglovu Bělou, což bude 4. ročník divadelního festivalu amatérských souborů.

Informace o knihovně jsou součástí webových stránek Městská kulturní zařízení Bělá pod Bezdězem¹. V sekci věnované knihovně nalezneme informace o knihovním řádu, o historii knihovny, o provozní době a také je zde zpřístupněn on-line katalog systému LANius.

Shrneme-li pocity a dojmy z této knihovny, musíme dojít k názoru, že funguje výtečně. Nelze jí nic vytknout a takhle by to prostě mělo fungovat. Knihovna slouží nejen k půjčování dokumentů, ale je i centrem setkání, kulturním centrem a místem poskytování informací o veškerém dění ve městě. Za to samozřejmě vděčí nápadu, který dal vzniknout organizaci MKZ a sjednotil tak veškeré kulturní dění „pod jednu střechu“. Stejně dobře funguje i knihovna v Benátkách nad Jizerou, o které je následující kapitola.

5.3.4 Městská knihovna Dobrovice

Městská knihovna je veřejná instituce, je veřejným střediskem knihovnických, bibliografických a informačních služeb a jejím zřizovatelem je Město Dobrovice.

První základy veřejné knihovny Dobrovice položil Antonín Brož, který obci věnoval část svých knih. V roce 1911 byla knihovna otevřena v místnosti Občanské záložny a po několikerém stěhování zakotvila roku 1960 na zámku. Od roku 1976 byla pověřena střediskovou funkcí a řídila dvacet místních lidových knihoven ve svém obvodu. Protože prostory v zámku knihovně již zdaleka nevyhovovaly, v roce 1983 se opět stěhuje do zakoupené samostatné, nově vybavené budovy v ulici 9. května, která byla adaptována pro její potřeby².

¹ Městská kulturní zařízení Bělá p. Bezdězem. *Městská kulturní zařízení Bělá pod Bezdězem* [online]. c2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mkzbela.cz/kultura.php>>.

² WEBHOUSE. *Dobrovice : oficiální internetové stránky města* [online]. 2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.dobrovice.cz/index.asp>>.

V roce 1996 byl po dvacetiletém budování zrušen střediskový systém knihovny a u knihovny zůstává šest poboček ve vesnicích: na Chloumku, Týnci, Sýčině, Úhercích, Libichově a Holých Vrších. V témže roce se knihovna stala městskou, byl pořízen počítač a započaly přípravy na automatizovaný výpůjční systém, který byl do konce roku zaveden. V roce 2006 přestaly fungovat pobočky v Libichově a v Sýčině.

V současné době knihovna sídlí, společně se Základní uměleckou školou, stále v budově z roku 1983 (**viz příloha č. 35**). Ovšem toto sdílení společných prostor nepřináší knihovně žádné finanční výhody. Peníze, které škola platí za pronájem prostor, jdou do rozpočtu města. Pokládali bychom za vhodné pořídit knihovně alespoň novou fasádu. Vždyť i automatizovaný výpůjční systém LANius je stále z roku 1996 a neprošel žádným vývojem, což je např. nezbytné vzhledem k rozšiřujícímu se fondu. K nové fasádě ještě poznamenejme, že kdyby knihovna byla umístěna na náměstí, určitě by ji měla. Knihovna sice sídlí na jedné z hlavních ulic, ale náměstí je přeci jen náměstí. Je to věc, kterou si např. turisté prohlížejí nejčastěji a tak radní asi pokládají za dostačující, že je zde umístěno Informační centrum a knihovna tak stojí v pozadí.

Knihovna má oddělení pro dospělé čtenáře (**viz příloha č. 36**), které je umístěno v přízemí budovy a oddělení pro dětské čtenáře, které je v 1. patře. Roční registrační poplatek je 100 Kč pro dospělé a 50 Kč pro děti, studenty a důchodce. Internet není zdarma, poplatek za každou započatou půlhodinu je 25 Kč. V každém oddělení je jeden počítač s přístupem na internet, který je přístupný vždy během výpůjční doby.

K 31. 12. 2006 byl počet knihovních jednotek 25 686, registrovaných čtenářů bylo 454 a proběhlo 29 008 výpůjček. V knihovně, jejíž výpůjční dobu uvádíme v **tabulce č. 14**, jsou zaměstnány 2 knihovnice.

Tab. č. 14 Provozní doba Městské knihovny Dobrovice

Den	Hodina			
	Oddělení pro dospělé		Oddělení pro děti	
	dopoledne	odpoledne	dopoledne	odpoledne
Pondělí	8,00-11,30	-	-	12,00-15,00
Úterý	8,00-11,30	12,00-17,00	-	12,00-17,00
Středa	zavřeno			
Čtvrtek	10,00-11,30	12,00-19,00	-	12,00-19,00
Pátek	8,00-11,30	-	-	-

Zdroj: Městská knihovna Dobrovice, 2007

Městská knihovna Dobrovice poskytuje tyto služby:

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- půjčování informačních pramenů meziknihovní výpůjční službou
- poskytování bibliograficko-informačních služeb
- rezervování požadované literatury
- práce na PC
- přístup na internet

Knihovna pořádá řadu akcí a soutěží, některé ve spolupráci se Základní školou v Dobrovici. Za všechny zmiňme knihovnicko – bibliografickou gramotnost pro žáky 1.-7. tříd okolních základních škol. Tato příprava zahrnuje seznámení s knihou, s chodem knihovny a s internetem. Webové stránky knihovny jsou součástí stránek města Dobrovice¹ a nalezneme na nich všechny základní informace. Není zde možnost vyhledávání v on-line katalogu. Myslíme si, že by bylo vhodné, aby knihovna měla své vlastní www stránky, což se ale v dohledné době se neplánuje.

Celkově můžeme říct, že se knihovna snaží, vzhledem k zastaralým prostorám, fungovat co nejlépe a nejvstřícněji jak jen může. Někomu by mohly 2 počítače pro veřejnost připadat málo, ale dozvěděli jsme se, že internet v knihovně je samotnými čtenáři málo využíván, protože ho děti mají ve škole či ho občané mají doma, popř. v práci.

¹ WEBHOUSE. *Dobrovice : oficiální internetové stránky města* [online]. 2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.dobrovice.cz/index.asp>>.

5.3.5 Městská knihovna Dolní Bousov

Městská knihovna Dolní Bousov je organizační složkou města Dolní Bousov a sídlí přímo v budově Městského úřadu na náměstí T. G. Masaryka č. p. 1.

K historii této knihovny máme nejméně informací ze všech profesionálních knihoven. Víme, že od roku 1977 plnila knihovna funkci knihovny střediskové, kde měla na starost i ostatní knihovny v okolí města. Tato činnost byla ukončena roku 1997, kdy se knihovna přejmenovala ze Střediskové knihovny na Městskou knihovnu. Od roku 1994 sídlí v budově Městského úřadu (**viz příloha č. 37**) a v současné době má 3 pobočky – Místní lidová knihovna Bechov, Horní Bousov a Vlčí Pole.

Knihovna se nachází v přízemí již zmíněné budovy a tvoří ji jedna větší místnost (**viz příloha č. 38**), která je uspořádána následovně. Její přední pravá část patří dospělým čtenářům a zadní část je určena pro děti. V části pro dospělé čtenáře se nachází i výpůjční pult a jeden, pro veřejnost určený počítač s připojením na internet. Dobu zpřístupnění internetu a provozní dobu knihovny uvádíme v **tabulce č. 15**.

Roční registrační poplatek pro dospělé je 50 Kč a pro děti důchodce a studenty 20 Kč. Tento poplatek považujeme na dnešní dobu na městskou knihovnu za nízký a zajisté by stálo za to, uvážit jeho zvýšení. Určitě by se našel způsob, jak peníze z tohoto navýšení využít. Platí se i za internet, konkrétně 20 Kč za každou započatou půlhodinu. V současné době knihovna nemá plně funkční automatizovaný výpůjční systém, ale postupně ukládá knihovní fond do katalogu systému Clavius.

K 31. 12. 2006 měla knihovna 426 registrovaných čtenářů, počet knihovních jednotek byl 15 630 a proběhlo 30 144 výpůjček. Knihovna nabízí následující standardní služby:

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- půjčování informačních pramenů meziknihovní výpůjční službou
- poskytování bibliograficko-informačních služeb
- rezervování požadované literatury

- tisk dokumentů
- stahování dat
- přístup na internet

Tab. č. 15 Provozní doba Městské knihovny Dolní Bousov

Den	Hodina	
	Výpůjční doba knihovny	Internet
Pondělí	zavřeno	9,00-14,00
Úterý	7,00-14,00	9,00-14,00
Středa	zavřeno	9,00-14,00
Čtvrtek	11,30-19,00	9,00-19,00
Pátek	zavřeno	9,00-14,00

Zdroj: Městská knihovna Dolní Bousov, 2007.

Knihovna, ve spolupráci s místní základní školou, pořádá akce, které jsou určeny hlavně dětem. Kromě lekcí knihovnicko – bibliografické gramotnosti a besed, jsou to také setkání žáků 2. a 3. tříd ZŠ, které probíhají 1krát měsíčně a kde si děti povídají o knížce, kterou ten měsíc přečetli a vypůjčí si novou. Ostatní akce, které by mohla knihovna pořádat, jsou z důvodu prostor dost omezené, není zde žádná samostatná místnost, která by byla určena pro tyto události. Webové stránky knihovny jsou dostupné v rámci stránek Knihovny okresu Mladá Boleslav¹, ale nejsou aktualizované a jsou velmi strohé. Nalezneme zde jen základní údaje a v aktualitách je pouze jedna zpráva z roku 2002. Odkaz na tyto stránky je dostupný z oficiálních stránek města Dolní Bousov².

Řekli bychom, že chod a činnost knihovny jsou ovlivněny nepřehlédnutelným faktem - jeden zaměstnanec. Nechceme říct, že paní vykonává svou práci nesevdomitě, ale přeci jen je to profesionální knihovna a má na starost i jiné knihovny. Kdyby zde byly alespoň 2 zaměstnanci, bylo by to lepší. I sama paní vedoucí říkala, že nestíhá, že se nemůže věnovat věcem, tak jak by si zasloužili, např. aktualizace a údržba webových stránek. Jinak funguje vše tak jak má a ještě

¹ KMMB. *Knihovny okresu Mladá Boleslav* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.knihovny.mlboleslav.cz>>.

² Webprovas.com. Dolní Bousov [online]. c2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.dolni-bousov.cz>>.

musíme dodat, že se knihovna bude během příštího roku stěhovat do nových prostor na faře, která je v současné době v rekonstrukci. V nových prostorách bude knihovna umístěna v 1. patře, což sice v budově bez výtahu neshledáváme jako šťastný nápad, ale vznikne zde i místnost určena k pořádání kulturních akcí. V přízemí budovy bude Informační středisko. Celý průběh a doba stěhování záleží na termínu dokončení rekonstrukce budovy.

5.3.6 Středisková knihovna Kněžmost

Středisková knihovna Kněžmost je jako jediná profesionální knihovna Mladoboleslavska zřizována obcí, která nemá status města. Sídlí v ulici Na Františku č. p. 32, což je zároveň i adresa základní školy v Kněžmostě.

Středisková knihovna v Kněžmostě vznikla v roce 1980 a umístěna byla v malém domku po bývalé mateřské škole. Ve svém obvodu měla 7 přidružených knihoven: MK Boseň, Dobšín, Koprník, Násednice, Malobratřice, Obruby a Přepeře. Po listopadu 1989 došlo k určitým změnám, MK Dobšín se osamostatnila, MK Boseň a Branžež byly zrušeny. Během června roku 1991 nastalo nové stěhování, tentokrát do prostor uvolněného bytu správce mateřské školy. Po sedmi letech se knihovna stěhovala potřetí, a to do nové základní školy. Umístěna byla v přebudované jedné třídě a kabinetu tak, aby prostory vyhovovaly podmínkám knihovny, t.j. samostatný vchod, sklad pro výměnný fond a nezbytné sociální zařízení. V roce 2000 byla otevřena veřejně přístupná internetová stanice. Dnes má knihovna 2 pobočky a to v Malobratřicích a v Následnici, kde pobočka slouží i pro obec Koprník¹.

Středisková knihovna Kněžmost je umístěna, jak jsme již uvedly, přímo v budově školy (**viz příloha č. 39**) a slouží zároveň i jako školní knihovna, protože škola svou vlastní knihovnu nemá. Prostor knihovny je tvořen jednou velkou a světlou místností (**viz příloha č. 40**), jejíž větší část zabírají regály s knižním fondem a část u oken patří výpůjčnímu pultu a studovně s jediným, pro veřejnost určeným, počítačem připojeným na internet. Musíme říci, že dokonale světlé místnosti napomohla nejen

¹ SVVK. *Knihovny Středočeského kraje*. Kladno : Žaket, 2004. 119 s. Zpracoval kolektiv autorů Středočeské vědecké knihovny v Kladně ve spolupráci s knihovnami Středočeského kraje. ISBN 80-85191-46-6.

velká okna, ale i střešní systém prosvětlení místnosti, který je tvořen vikýři ve tvaru shora zploštělé pyramidy.

Roční registrační poplatek je, stejně jako v Městské knihovně Dolní Bousov, dle našeho názoru velmi nízký. Dospělí zaplatí 50 Kč, děti, studenti a důchodci platí 20 Kč. Zpoplatněn je i internet, a to ve výši 15 Kč za půlhodiny. Knihovna měla k 31. 12. 2006 274 registrovaných čtenářů, disponovala fondem o velikosti 13 916 knihovních jednotek a proběhlo 13 062 výpůjček. Knihovna ještě nemá plně funkční automatizovaný výpůjční systém, prozatím probíhají vkládání dat do katalogu systému Clavius.

Knihovna, jejíž provozní dobu uvádíme v **tabulce č. 16**, nabízí tyto služby:

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- půjčování informačních pramenů meziknihovní výpůjční službou
- poskytování bibliograficko-informačních služeb
- rezervování požadované literatury
- tisk dokumentů
- stahování dat
- přístup na internet

Tab. č. 16 Provozní doba Střediskové knihovny Kněžmost

Den	Hodina			
	Výpůjční doba knihovny		Internet	
	dopoledne	odpoledne	dopoledne	odpoledne
Pondělí	-	12,00-17,00	9,00-11,00	12,00-17,00
Úterý	-	12,00-17,00	9,00-11,00	12,00-17,00
Středa	zavřeno		9,00-11,00	12,00-15,00
Čtvrtek	-	12,00-17,00	9,00-11,00	12,00-17,00
Pátek	8,00-11,30	-	9,00-11,00	12,00-14,00

Zdroj: Středisková knihovna Kněžmost, 2007

Knihovnu vede a zároveň je i jejím jediným zaměstnancem, paní Karla Mikešová, která je již v důchodovém věku. Po dlouhou dobu byla vedoucí Klubu mladých čtenářů, který zanikl v roce 1997. Klub, který pracoval při knihovně celých 10 let, pořádal řadu akcí, soutěží a výletů.

V současné době knihovna pořádá lekce informatické výchovy pro žáky 1. stupně základní školy a také setkání se zajímavými osobnostmi kulturního světa. A právě v pořádání těchto setkání a besed se promítají výhody umístění knihovny v budově školy - knihovna může využívat prostor školní haly. Knihovnu navštívili např. spisovatelé František Nepil, Stanislav Rudolf a Jiří Žáček, herečka Květa Fialová, sportovkyně-olympionička Jarmila Kratochvílová a řada dalších.

Velkým mínusem knihovny jsou její webové stránky. Některé informace existují v rámci dřívějšího internetového projektu Knihovny města Mladá Boleslav „Knihovny okresu Mladá Boleslav¹“, ale nejsou aktuální. Webovou stránku nemá knihovna ani v rámci stránek obce Kněžmost².

Celkově o knihovně můžeme s klidem říct, že funguje a plní své základní funkce dobře, pořádá řadu setkání a besed. Jediným nedostatkem je její webová prezentace, ale to by se dle slov paní vedoucí knihovny mělo v nejbližší době změnit.

5.3.7 Městská knihovna Kosmonosy

Městská knihovna Kosmonosy je organizační složkou města Kosmonosy, které je ještě zřizovatelem neprofesionální Místní lidové knihovny Horní Stakory.

V roce 1771 bylo započato se stavbou fary u zámku a nového farního kostela sv. Josefa, protože kostel Povýšení sv. Kříže byl kostelem klášterním. Byla však postavena pouze fara v barokním slohu s taškovou mansardovou střechou. Na pilířích při vjezdu byly pískovcové rokokové vázy. Byla vysvěcena v roce 1773. Vedle fary na pozemku zahrady, naproti zámku měl stát kostel, ale z finančních důvodů z této stavby sešlo. Na farské zahradě, západně od fary zůstaly pod zemí stopy započatých základů.

¹ KMMB. *Knihovny okresu Mladá Boleslav* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.knihovny.mlboleslav.cz>>.

² W2001.NET. *Vítá Vás obec Kněžmost* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.knezmost.cz>>.

Knihovna byla založena v r. 1957 a umístěna v horním patře budovy staré fary. Takto fungovala do roku 1970. Počátkem 70. let byla přestěhována do přízemí a rozdělena na dvě oddělení - pro dospělé a pro mládež. V této době již byla pobočkou Okresní knihovny v Mladé Boleslavi a byla vybavena novým zařízením. V roce 1985 se prováděla oprava celé budovy a v roce 1997 byla převedena do majetku města Kosmonosy. V témže roce se z pobočky Knihovny města Mladá Boleslav stává profesionální knihovna města Kosmonosy. Od roku 2003 sídlí knihovna v Debřské ulici č. p. 223 v blízkosti náměstí, což je velmi strategická pozice, a v roce 2004 v ní byl zaveden automatizovaný výpůjční systém KP-Win¹.

Knihovna je umístěna v přízemí budovy (**viz příloha č. 41**), ve které spolu s ní sídlí Městský úřad Kosmonosy, Městská policie Kosmonosy a Česká pošta. Budova je, i přes svoje stáří, v celkově dobrém stavu. Prostory knihovny nejsou nijak veliké, ale působí útulným dojmem. Za dveřmi knihovny se nachází oddělení pro dětské čtenáře, kterým projdeme do oddělení pro čtenáře dospělé (**viz příloha č. 42**). Roční registrační poplatek pro dospělé činí 60 Kč a pro děti, studenty, vojsko a důchodce je to 40 Kč. Pro veřejnost je v knihovně dostupný jeden počítač s připojením na internet, za jehož užívání se platí 25 Kč za každou započatou půlhodinu.

K 31. 12. 2006 měla knihovna 188 registrovaných čtenářů, kteří měli k dispozici 11 121 knihovních jednotek, a v tomto roce proběhlo 5 094 výpůjček. V knihovně, jejíž provozní dobu uvádíme v **tabulce č. 17**, je zaměstnána jedna pracovnice. Slečna je velmi mladá, její kolem 25 let a můžeme říct, že je to na provozu knihovny trochu znát, knihovna např. nepořádá žádné akce. Jinak knihovna nabízí následující, pro knihovnu standardní, služby:

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- půjčování informačních pramenů meziknihovní výpůjční službou
- informační služby
- rezervování požadované literatury
- možnost využití scanneru
- tisk dokumentů
- stahování dat

¹ Softcom. *Město Kosmonosy* [online]. c2002 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.kosmonosy.cz/>>.

- přístup na internet

Výpůjční a informační služby poskytuje knihovna bezplatně, ostatní služby jsou placené dle aktuálního ceníku. Webové stránky knihovny jsou součástí oficiálních stránek města Kosmonosy a nalezneme zde tyto informace:

- Provozní doba
- Ceník služeb
- Historie knihovny
- Knihovní řád - Kosmonosy
- Knihovní řád - Horní Stakory

Chybí zde ovšem možnost vyhledávání v on-line katalogu. Jinak jsou stránky přehledné a po informační stránce dostačující.

Tab. č. 17 Provozní doba Městské knihovny Kosmonosy

Den	Hodina					
	Oddělení pro dospělé		Oddělení pro děti		Internet	
	dopoledne	odpoledne	dopoledne	odpoledne	dopoledne	odpoledne
Pondělí	-	-	-	13,00-17,00	-	13,00-14,30
Úterý	-	-	-	13,00-17,00	-	13,00-17,15
Středa	9,00-13,00		-	-	zavřeno	
Čtvrtek	-	14,00-18,00	-	-	-	13,00-17,15
Pátek	zavřeno		zavřeno		-	13,00-16,15

Zdroj: Městská knihovna Kosmonosy, 2007.

Celkem vzato, knihovna plní své základní funkce a služby. Jeden z hlavních nedostatků vidíme v tom, že knihovna nepořádá žádné akce, vždyť knihovna by neměla sloužit jen k půjčování knih, ale mělo by to být i místo setkávání a zábavy.

5.3.8 Městská knihovna Mnichovo Hradiště

Městská knihovna Mnichovo Hradiště, která sídlí v ulici Turnovská č. p. 717, funguje jako organizační složka města.

Historie Mnichovohradištské knihovny má své počátky v roce 1880, kdy byl ustanoven spolek Čtenářská beseda. Jeho účelem bylo odebírat a číst dobré české spisy a časopisy a pořádat společenské zábavy. V roce 1920, podle zákona o veřejných knihovnách roku 1919 (viz kapitola č. 2) byl spolek pověřen funkcí obecní knihovny, která byla umístěna v radnici v menší místnosti pod věží. V roce 1930 se knihovna přestěhovala do staré školy u děkanství a za okupace byla umístěna v přízemí chlapecké školy a poté do budovy Občanské záložny. V roce 1951 se knihovna přejmenovala na Okresní lidovou knihovnu a v roce 1960 na Městskou lidovou knihovnu. V roce 1983 proběhly reorganizace a rekonstrukce knihovny knihovna začala působit jako středisková. V roce 1990 se knihovna opět stěhovala a to do budovy Městského úřadu. Rok 1996 znamenal pro knihovnu zrušení střediskového systému, v tomto roce došlo také k pořízení prvního počítače do knihovny. Od roku 2001 knihovna vlastní výpůjční automatizovaný systém LANius. Prozatím poslední stěhování postihlo knihovnu v roce 2004, kdy se přemístila opět do budovy Obecní záložny a sídlí zde dodnes.

Budova (**viz příloha č. 43**) je situována na jedné z hlavních tříd Mnichova Hradiště a knihovna sídlí v přízemí této budovy. V 1. patře jsou soukromé byty. I přes stáří budovy, působí knihovna velmi moderně. Hlavním vchodem se dostaneme do prostoru knihovny, kterou vlastně tvoří jedna funkčně rozdělená místnost. Hned za prosklenými dveřmi jsou po obou stranách umístěny židle a stolky. Za nimi je po levé straně výpůjční pult, za kterým jsou umístěny počítače. Počítačů pro uživatele knihovny je celkem 6, z nichž na internet jsou připojeny 4 a 2 slouží jako katalogy. Pravá strana místnosti je rozdělena na dvě části - na oddělení pro děti a oddělení pro dospělé (**viz příloha č. 44**).

Internet v knihovně je pro registrované uživatele zadarmo, ostatní si musí zakoupit jednorázovou registraci v ceně 25 Kč a poté mohou využívat všech služeb knihovny, tedy včetně internetu. Dodejme, že internet je přístupná vždy v provozní

době, kterou uvádíme v **tabulce č. 18**. Roční registrace pro dospělé činí 80 Kč a pro děti, důchodce, osoby na rodičovské dovolené a studenty je to 50 Kč.

K 31. 12. 2006 měla knihovna 1 084 registrovaných čtenářů a počet knihovních jednotek byl 21 782. V tomto roce se také uskutečnilo 36 927 výpůjček. V současné době v knihovně pracují 3 zaměstnanci a jedna zaměstnankyně vede pobočku v Dnebohu. Knihovna nabízí následující služby:

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- půjčování informačních pramenů meziknihovní výpůjční službou
- poskytování bibliograficko-informačních služeb
- rezervování požadované literatury
- přístup na internet
- tiskové výstupy z internetové stanice
- další tiskové výstupy z PC (word, excel apod.)
- kopírování (ale pouze dokumentů z knihovny)

Tab. č. 18 Provozní doba Městské knihovny Mnichovo Hradiště

Den	Hodina	
	Oddělení pro dospělé	Oddělení pro děti
Pondělí	13,00-18,00	13,00-17,00
Úterý	10,00-12,00	zavřeno
Středa	13,00-17,00	13,00-17,00
Čtvrtek	13,00-18,00	13,00-17,30
Pátek	16,00-18,00	zavřeno

Zdroj: Městská knihovna Mnichovo Hradiště, 2007

Knihovna pořádá tradiční lekce informatické výchovy pro žáky základních škol, dále organizuje představování nových knih a občas zařazuje různá setkání či jiné akce ve městě, protože v knihovně samotné není pro tato setkání žádný vyhovující prostor. Webové stránky knihovny¹ jsou součástí oficiálních stránek města a nalezneme zde všechny základní informace o knihovně, nabídku nových knih pro

¹ Mnichovo Hradiště. *Mnichovo Hradiště : oficiální stránky města* [online]. c2004-2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mnhradiste.cz/>>.

dospělé a nabídku nových knih pro děti. Součástí stránek je i přístup k on-line katalogu systému LANius.

O knihovně se dá v celku říci, že plní základní standardní služby, které veřejné knihovny plnit mají. Je jen škoda, že knihovna nemá dostačující prostory na pořádání akcí a setkání.

5.3.9 Analytické zhodnocení základních statistických ukazatelů profesionálních knihoven

V **tabulce č. 19** nalezneme údaje o stavu knihovního fondu, počtu registrovaných čtenářů a o celkovém počtu výpůjček za poslední dva roky (2005 - 2006). V následující **tabulce č. 20** jsou pak přehledně znázorněny změny v období mezi léty 2005 a 2006. Je patrné, že ve všech profesionálních knihovnách Mladoboleslava došlo k nárůstu knihovního fondu, nejvíce pak v Bakově nad Jizerou (4202 jednotek) a Dolním Bousově (1389) jednotek. Nejméně jednotek knihovního fondu pak přibylo v Kněžmostě (216), což je pochopitelné vzhledem k tomu, že Kněžmost nemá jako jediný zřizovatel profesionálních knihoven Mladoboleslava statut města a tedy i omezené finanční prostředky. Největší přírůstek počtu čtenářů zaznamenal opět Bakov nad Jizerou (23 nových čtenářů), na druhou stranu největší úbytek registrovaných čtenářů zaznamenala Bělá pod Bězdězem (v roce 2006 o 40 čtenářů méně než v roce 2005). Z hlediska celkových výpůjček byl nejúspěšnější opět Bakov (nárůst o 2021 výpůjček), největší propad pak zaznamenalo Mnichovo Hradiště, kde si čtenáři v roce 2006 půjčili o 3123 jednotek méně než v roce 2005, což je poměrně vysoké číslo. Většina knihoven pak v roce 2006 zaznamenala pokles celkového počtu výpůjček oproti roku 2005. V **příloze č. 45** jsou dále zaznamenány dvě poměrné hodnoty. Největší procento čtenářů z celkového počtu obyvatel obce má Dolní Bousov (17,61%), nejmenší pak Kosmonosy (pouhých 4,38%). Nejvíce knih na jednoho čtenáře připadá v Bělé pod Bězdězem (cca 64 knih na jednoho čtenáře), nejméně pak v Mnichově Hradišti (cca 20 knih).

Na základě těchto ukazatelů se jeví jako nejprogresivnější bakovská knihovna. Nejproblémovější je pak zřejmě knihovna v Kosmonosích, kde ubyli čtenáři i počet výpůjček, zároveň je zde nejnižší poměr mezi počtem registrovaných čtenářů a počtem obyvatel.

Tab. č. 19 Statistické ukazatele profesionálních knihoven

Knihovna	Stav knihovního fondu		Počet registrovaných čtenářů		Výpůjčky celkem	
	Rok		Rok		Rok	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Bakov nad Jizerou	25 165	29 367	573	597	32 806	34 827
Bělá pod Bezdězem	24 179	24 776	429	389	21 167	21 422
Benátky nad Jizerou	33 256	34 178	711	726	41 651	41 674
Dobrovice	25 146	25 686	464	454	29 109	29 008
Dolní Bousov	17 019	15 630	426	426	30 352	30 144
Kněžmost	13 700	13 916	290	274	13 667	13 062
Kosmonosy	10 450	11 121	209	188	6 385	5 094
Mnichovo Hradiště	21 069	21 782	1 083	1 084	40 050	36 927

Zdroj: Profesionální knihovny Mladoboleslavska, 2007.

Tab. č. 20 Statistické ukazatele profesionálních knihoven - přírůstky / úbytky

Knihovna	Přírůstek/Úbytek v knih. fondu za 2005/2006	Přírůstek/Úbytek čtenářů za 2005/2006	Přírůstek/Úbytek výpůjček za 2005/2006
Bakov nad Jizerou ¹	+4202	+23	+2021
Bělá pod Bezdězem	+597	-40	+255
Benátky nad Jizerou	+922	+15	+23
Dobrovice	+540	-10	-101
Dolní Bousov	+1389	0	-208
Kněžmost	+216	-16	-605
Kosmonosy	+671	-21	-1291
Mnichovo Hradiště	+713	+1	-3123

Zdroj: Profesionální knihovny Mladoboleslavska, 2007.

V kapitole 2.2.1 jsme představili Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky. Tento pokyn stanovuje optimální hodnoty několika indikátorů, jejichž dosažení garantuje dobré podmínky pro poskytování VKIS knihovnami jejich uživatelům. Můžeme poznamenat, že pokud skutečnost přesáhne hodnotu optimální hodnoty indikátoru, je to jen ku prospěchu věci.

V této části se podíváme, jak dané doporučené hodnoty dodržuje Knihovna města Mladá Boleslav a 8 profesionálních knihoven Mladoboleslavska. K této analýze jsme vypracovali **tabulky č. 21 a č. 22**. Ještě dodejme, že jsme vycházeli z jednotlivých Ročních výkazů o knihovnách za rok 2006, a tudíž se uvedené údaje mohou oproti skutečnému stavu (k 31. 4. 2007) lišit.

Tab. č. 21 Porovnání doporučených hodnot indikátorů a jejich skutečného stavu (1. část)

Knihovna	Provozní doba-počet hodin/týden		Výdaje na nákup knihovního fondu na 1 obyv. v Kč/rok	
	Doporučená hodnota	Stav k 31.12.2006	Doporučená hodnota	Stav k 31.12.2006
Mladá Boleslav	50 a více	50	25-35	36
Bakov nad Jizerou	20-25	40	25-35	27
Bělá pod Bezdězem	25-35	22	25-35	26
Benátky nad Jizerou	25-35	32,5	25-35	28
Dobrovice	20-25	26	25-35	35
Dolní Bousov	15-20	30	25-35	20
Kněžmost	15-20	25	25-35	33
Kosmonosy	20-25	16	25-35	neuvad.
Mnichovo Hradiště	25-35	16	25-35	17

Zdroj: MK a Profesionální knihovny Mladoboleslavska, 2007.

■ – nadprůměrné hodnoty

■ – podprůměrné hodnoty

neuvad. – k danému datu nebyly informace uvedeny

Optimálních hodnot indikátoru provozní doby knihovny dosahuje většina profesionálních knihoven Mladoboleslavska včetně KMMB, která je ovšem na samé spodní hranici optima. Výrazně nadprůměrné hodnoty pak dosahuje Bakov nad

Jizerou. Naopak velice slabých hodnot (shodně 16 h týdně) dosahují knihovny v Kosmonosích, a v Mnichově Hradišti, kde je situace ještě o něco slabší, protože doporučené hodnoty jsou zde nastaveny o něco výše.

Pouze KMMB mírně přesáhla optimálních hodnot indikátoru výdajů na nákup knihovního fondu; většina ostatních knihoven se pohybuje v rámci optimálních hodnot, nicméně knihovny v Dolním Bousově a především pak v Mnichově Hradišti nedosahují ani celostátního průměru (který se sám nachází pod pásmem optimálních čísel). Knihovna v Kosmonosích pak údaje vůbec nedodala.

Tab. č. 22 Porovnání doporučených hodnot indikátorů a jejich skutečného stavu (2. část)

Knihovna	Počet doplněných knih. jednotek/rok		Počet veřejných internetových stanic		Počet studijních míst	
	Doporuč. hodnota	Stav k 31.12. 2006	Doporuč. hodnota	Stav k 31.12. 2006	Doporuč. hodnota	Stav k 31.12. 2006
Mladá Boleslav	7 500 a více	6 460	15 a více	8	75 a více	125
Bakov n. Jizerou	350-750	783	3-5	3	10-18	neued.
Bělá p. Bezdězem	750-1 500	597	5-7	5	20-28	15
Benátky n. Jizerou	750-1 500	922	5-7	4	20-28	10
Dobrovice	350-750	700	3-5	2	10-18	neued.
Dolní Bousov	150-350	288	2-3	3	9-10	18
Kněžmost	150-350	216	2-3	2	9-10	neued.
Kosmonosy	350-750	171	3-5	1	10-18	2
Mnichovo Hradiště	750-1 500	855	5-7	4	20-28	10

Zdroj: MK a Profesionální knihovny Mladoboleslavská, 2007.

■ – nadprůměrné hodnoty

■ – podprůměrné hodnoty

neued. – k danému datu nebyly informace uvedeny

Z hlediska srovnávání hodnot indikátoru počtu doplněných knih. jednotek za rok se většina knihoven pohybuje v optimálním pásmu. Pod optimálním pásmem se bohužel ocitla KMMB a také knihovna v Kosmonosích.

Velice důležitým indikátorem je počet veřejných internetových stanic. Zde se bohužel ukazuje, že profesionální knihovny Mladoboleslavska v tomto hledisku zaostávají. Žádná knihovna se neocitla nad optimálním pásmem, naopak většina knihoven nedisponuje ani optimálním počtem veřejných internetových stanic.

Posledním hodnoceným indikátorem je počet studijních míst¹ v knihovně. V tomto směru je na tom nejlépe KMMB, která má nadprůměrný počet studijních míst, což je pro uživatele velice příjemné a pohodlné. Více než dostatečným počtem studijních míst disponuje dále Dolní Bousov. Bohužel, ostatní knihovny tento údaj buď vůbec neudávají, nebo disponují příliš nízkým počtem studijních míst. Nejméně studijních míst vůbec má pak knihovna v Kosmonosích.

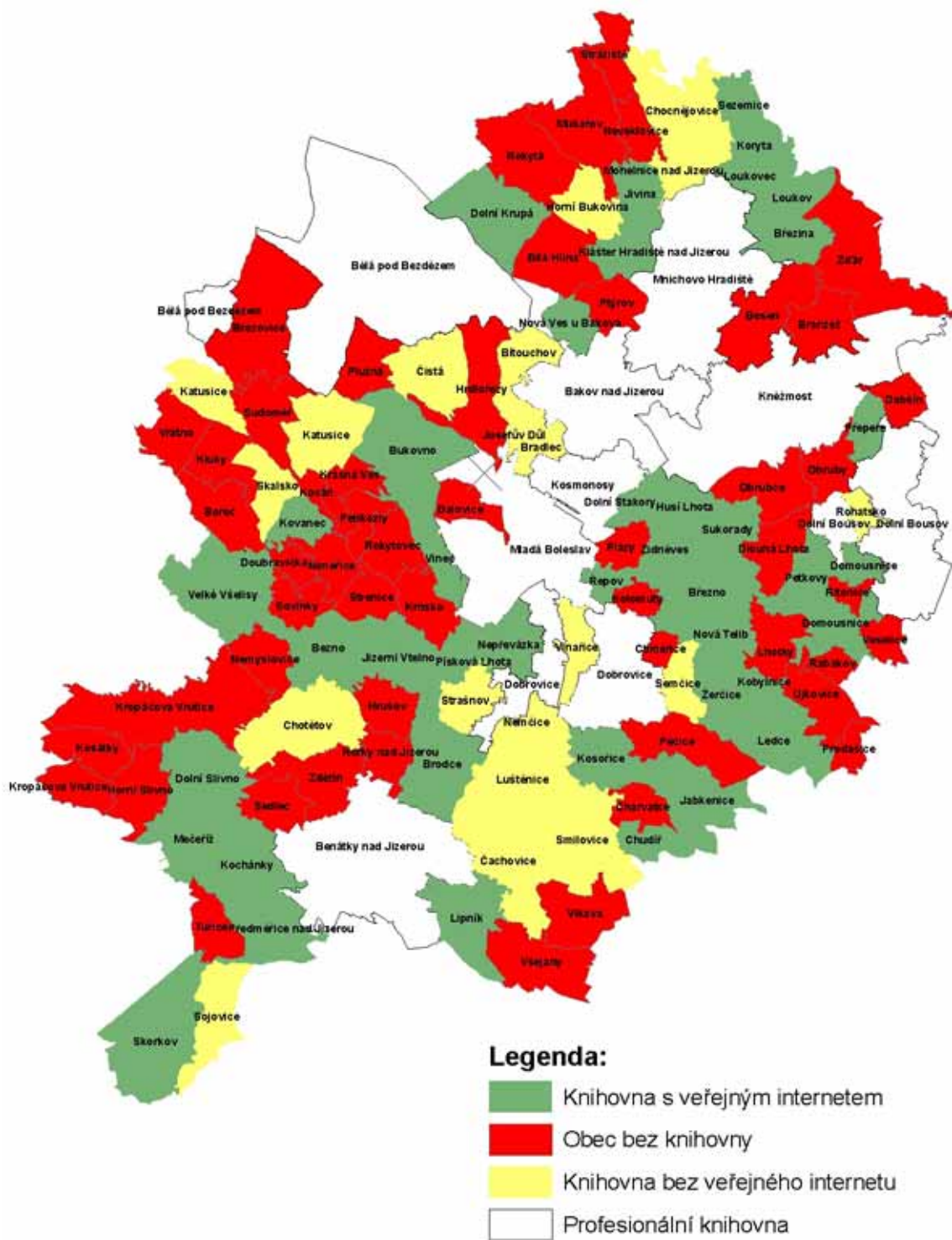
5.4 Přehled neprofesionálních knihoven Mladoboleslavska

Ve vymezeném regionu Mladoboleslavska bylo obcemi k 31. 5. 2007 provozováno 64 neprofesionálních knihoven. Jejich přehled je znázorněn v **obrázku č. 5** v rámci celkové prostorové analýzy rozložení veřejných knihoven Mladoboleslavska. Analytická podkapitola je zařazena v samotném závěru této kapitoly.

Dále uvádíme podrobnější popis některých vybraných neprofesionálních knihoven. Vodítka k selekci jsou vždy uvedené v rámci příslušné podkapitoly, jedná se většinou o takové knihovny, které jsou něčím statisticky zajímavé, popř. zde hrají roli osobní důvody autorky práce.

¹ Místo vyhrazené pro uživatele ve studovně knihovny.

Obr. č. 5 Přehledová mapa neprofesionálních knihoven Mladoboleslavska

Zdroj: ČSÚ, 2007.

5.4.1 Obecní knihovna Bezno

Než se začneme knihovně blíže věnovat, musíme zmínit důvody, proč se o této knihovně rozepisujeme. Obecní knihovna Bezno je jednak knihovnou, která má největší knihovní fond ze všech neprofesionálních knihoven Mladoboleslavska a také je knihovnou s největším přírůstkem knihovních jednotek za rok 2006. K 31. 12. 2006 měla knihovna 10 865 knihovních jednotek a přírůstek v knihovně činil 107 knih oproti roku 2005. Po dlouhá léta, od roku 1979 do roku 1997, patřila tato knihovna mezi profesionální knihovny na Mladoboleslavsku.

První zmínka o knihovně se datuje k roku 1883, přesněji k 20. prosinci, kdy byla v obci zřízena lidová knihovna s fondem o počtu 94 knih. Roku 1902 se knihovna přejmenovala na „Palackou knihovnu“, která čítala 135 svazků. Do doby rekonstrukce, roku 1946, sídlila knihovna v prostorách radnice. Poté se knihovna přemístila do hostince „u Demuthů“. 14. září 1979 proběhlo v prostorách bývalé radnice slavnostní otevření střediskové knihovny. V roce 1990 se knihovna přestěhovala do budovy fary. Od 1. ledna 1997 byla knihovna v Bezně opět přejmenována na obecní knihovnu¹.

V současné době knihovna stále sídlí v budově fary (**viz příloha č. 46**) v ulici Šmerhovská č. p. 78, a to v 1. patře. V přízemí budovy se nachází depozitář soch a v 1. patře má byt stavitel církevních budov. Knihovně patří 2 propojené místnosti. V první místnosti (**viz příloha č. 47**) se nachází knihovní fond pro dospělé, výpůjční pult a veřejně přístupný internet, který je dostupný na 2 počítačích. V druhé místnosti je dětský fond a časopisy.

V knihovně je zaměstnána jedna pracovnice, která je již v důchodu. K 31. 12. 2006 bylo v knihovně zaregistrováno 236 čtenářů a k tomuto datu proběhlo 2 610 výpůjček. Roční registrační poplatek pro dospělé činí 40 Kč a pro děti, studenty a

¹ KMMB. *Knihovny okresu Mladá Boleslav* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.knihovny.mlboleslav.cz>>.

důchodce 20 Kč. Zpoplatněn je i internet, který je přístupný během provozní doby (viz tabulka č. 23), a to 25 Kč za půlhodiny.

Knihovna nabízí tyto standardní služby:

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- půjčování informačních pramenů meziknihovní výpůjční službou
- poskytování bibliograficko-informačních služeb
- rezervování požadované literatury
- přístup na internet
- kopírování

Tabulka č. 23 Provozní doba Obecní knihovny Bezno

Den	Hodina	
	Dopoledne	Odpoledne
Úterý	8,00-13,00	14,00-17,00
Čtvrtek	8,00-13,00	14,00-17,00

Zdroj: Obecní knihovna Bezno, 2007.

Knihovna nepořádá žádné akce pro veřejnost či čtenáře. Jediné akce jsou zde spojeny s potřebami místní základní školy., takže se zde např. sejdou žáci k hodině literatury, či jim zde zajišťují povinnou literaturu. V knihovně není zaveden automatizovaný výpůjční systém a webové stránky knihovny jsou dostupné z oficiálních stránek obce¹.

5.4.2 Místní knihovna Březno

Hlavní důvod, který nás vedl k tomu, že se o této knihovně více rozepisujeme, je počet výpůjček za rok 2006, který byl 7 845. Tento údaj je jednoznačně nejvyšší mezi všemi neprofesionálními knihovnami. Údaje a data k historii knihovny jsme čerpali z Kroniky MK Březno.

Historie knihovnictví v obci Březno sahá až k roku 1893, kdy byl založen spolek Beseda. Tento spolek pořádal besídky, přednášky a založil i bohatou

¹ Bezno. *Obec Bezno* [online]. c2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.bezno.cz>>.

knihovnu. Ta však byla přes 1. světovou válku (1914 - 1918) rozkradena ubytovaným vojskem a zbytek knih byl předán tělocvičné jednotě Sokol. V roce 1932 byla v obci Březno založena Místní osvětová komise, která měla na starost kulturní i osvětovou činnost v obci. Členem této komise byl také obecní knihovník, jímž byla sl. M Šindlauerová. Knihovna v této době sídlila v dílně obecné školy a čítala 180 svazků. V roce 1936 v kronice končí záznamy o knihovně a během válečných let (1939 - 1945) byla kronika obce Březno bezpečně uzavřena. Další údaje o knihovně jsou datovány až rokem 1951. Od roku 1958 se o knihovně píše jako o Místní lidové knihovně, která v tomto roce měla 1 468 svazků. Po roce 1969 byla knihovna přestěhována z prostor zámku, kde měla k dispozici 2 prostorné místnosti, do místnosti, která byla naprosto nevyhovující, malá a vlhká. V roce 1988 se knihovna konečně přestěhovala zpět do budovy zámku, do bývalé školní třídy. Od roku 1993 sídlí Obecní knihovna v budově Obecního úřadu Březno č. p. 13 (**viz příloha č. 48**).

Místnost (**viz příloha č. 49**), ve které se knihovna nachází, je v podkroví již zmiňované budovy. Toto umístění je výhodné v tom, že je zde celkem dost světla, které je pro knihovnu důležité. V místnosti, která je prostorná se nachází regály s knihovním fondem a pracovní stůl. Knihovna zdarma provozuje veřejně přístupný internet na počítači, který je umístěn ve vedlejší místnosti, jenž slouží jako zasedací místnost Obecního úřadu.

Knihovna, v níž pracuje 1 zaměstnankyně, měla k 31. 12. 2006 registrováno 80 čtenářů, kteří mohli vybírat z 2 241 knihovních jednotek. Roční registrační poplatek je pro všechny stejný 10 Kč. Knihovna nemá automatizovaný výpůjční systém a základní údaje o ní nalezneme na stránkách obce Březno¹. Služby, které knihovna nabízí, patří k základním a více méně se od jiných neprofesionálních knihoven nijak neliší. Jsou to zejména:

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- půjčování informačních pramenů meziknihovní výpůjční službou
- poskytování bibliograficko-informačních služeb
- rezervování požadované literatury

¹ Webovka.cz. Obec Březno u Mladé Boleslavi [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.brezno.cz/>>.

- přístup na internet

Provozní dobu knihovny uvádíme v **tabulce č. 24** a ještě dodejme, že knihovna spolupracuje se základní školou. Tato spolupráce se týká hlavně hodin literatury, kdy pracovnice dochází do školy a diskutuje se žáky, či jim napomáhá při zajišťování povinné četby.

Tabulka č. 24 Provozní doba Místní knihovny Březno

Den	Hodina	
	Výpůjční doba knihovny	Internet
Pondělí	-	15,00-17,00
Čtvrtek	16,30-18,00	16,30-18,00

Zdroj: Místní knihovna Březno, 2007.

5.4.3 Místní knihovna Chudíř

Místní knihovna Chudíř je knihovnou s největším procentem registrovaných čtenářů na počet obyvatel obce (37,25%). K 1. 1. 2007 měla obec Chudíř 153 obyvatel a do Místní knihovny bylo k 31. 12. 2006 registrováno 57 čtenářů. Tento fakt zřejmě plyne ze skutečnosti, že tato místní knihovna za registraci od čtenářů nevyžaduje žádné poplatky. Pověřená knihovna přitom doporučuje, aby každá veřejná knihovna vybírala alespoň minimální registrační poplatek. Tento jev by si zasloužil další výzkum - pokud by plošné zrušení registračních poplatků u neprofesionálních knihoven znamenalo větší počet čtenářů, bylo by o něm zřejmě vhodné uvažovat.

Údaje o historii knihovny nám poskytla paní Jiřina Rakušanová, učitelka dějepisu na základní škole, která v obci bydlí. Nebylo totiž možné čerpat data z kroniky obce, protože tato důležitá a vzácná kniha se po revoluci v roce 1989 ztratila. Údajně prý úmyslně, jelikož se tam psalo něco, co někdo nechtěl, aby se vědělo. První zmínka o knihovně je z roku 1929, kdy byla knihovna umístěna v domě pana J. Gruse č. p. 49. Od roku 1935 knihovnu vedli ve svém domě č. p. 51 manželé Sládkovi. Od roku 1959 sídlila knihovna v budově Místního národního výboru a vedla ji paní Marie Sládková. Do roku 1990 patřila obec Chudíř pod obec Jabkenice, poté se osamostatnila. Od roku 1994 vede knihovnu paní Fuková, které jej již téměř 80 let.

Knihovna dnes sídlí v 1. patře budovy Obecního úřadu (**viz příloha č. 50**) č. p. 16. Místnost (**viz příloha č. 51**), ve které se knihovna nachází, je prostorná, po jejím obvodu stojí regály s knihovním fondem a uprostřed místnosti jsou 2 stoly, z nichž jeden slouží jako výpůjční pult. V knihovně není zaveden automatizovaný výpůjční systém.

Ke dni 31. 12. 2006 měla knihovna 1 637 knihovních jednotek a proběhlo 1 471 výpůjček. V knihovně se tedy neplatí žádný registrační poplatek, ovšem o jeho zavedení se v době vzniku této práce uvažovalo. Internet je veřejně přístupný v místnosti Obecního úřadu a je zdarma. Knihovna nepořádá žádné akce a nabízí tyto služby:

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- půjčování informačních pramenů meziknihovní výpůjční službou
- poskytování bibliograficko-informačních služeb
- rezervování požadované literatury
- přístup na internet
- tisk dokumentů

Knihovna má otevřeno každý čtvrtek od 17,00-19,00. Obec Chudíř nemá své vlastní webové stránky, tudíž je nemá ani knihovna. Základní údaje o knihovně jsou dostupné např. z internetových stránek Středočeské vědecké knihovny v Kladně¹.

5.4.4. Místní knihovna Luštěnice

Místní knihovna Luštěnice se počtem 7 177 knihovních jednotek řadí na 2. místo mezi neprofesionálními knihovnami, což je důvod proč se o této knihovně zmiňujeme.

Roku 1895 byl v Luštěnicích založen čtenářsko - ochotnický spolek, který pečoval o vzdělávání obyvatelstva. Mimo jiné pořádal divadelní představení a půjčoval knihy. V době svého vzniku bylo v knihovně spolku 811 svazků a knihovníkem byl místní kovář pan Stanislav Hrdlička. V roce 1919 byla v obci založena Obecní knihovna, která čítala 529 svazků a měla 43 čtenářů. Knihovna se

¹ SVKKL. *Středočeská vědecká knihovna v Kladně* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.svkkk.cz/>>.

často stěhovala, půjčovalo se např. v místní hospodě a za 2. světové války se knihovna přemístila do zámeckých prostor. V letech 1962 -1986 vedl knihovnu pan Šulc, který se tak svým dlouholetým působením, zapsal do historie této knihovny. V roce 1973 sídlila knihovna v budově Národního výboru, a když se roku 1979 stala Střediskovou knihovnou, byla nucena se přestěhovat do nových prostor v ulici Pod Humny č. p. 7, kde sídlí dodnes. Ještě dodejme, že knihovna přestala plnit střediskovou funkci v roce 1988.

Knihovna dnes sídlí v 1. patře budovy (**viz příloha č. 52**), která je majetkem obecního úřadu. Spolu s ní je na patře ještě soukromý byt a v přízemí budovy se nachází školní družina. Místnost (**viz příloha č. 53**), ve které se knihovna nachází, je velká a světlá, Zajímavostí jistě je, že se zde chodí bez bot, či v návlecích. V knihovně není zaveden automatizovaný výpůjční systém a nejsou zde ani počítače, tudíž ani veřejně přístupný internet.

K 31. 12. 2006 měla knihovna 163 registrovaných čtenářů a 3 278 výpůjček. Velikost knihovního fondu k tomuto datu jsme zmínili hned v úvodu této kapitoly. Roční registrační poplatek činí 70 Kč pro dospělé a 30 Kč pro děti, studenty a důchodce.

Knihovna je zajímavá také tím, že má 2 zaměstnance, což u neprofesionálních knihoven nebývá zvykem a také provozní dobou, která je kromě čtvrtka i v neděli, jak uvádíme v **tabulce č. 25**.

Tab. č. 25 Provozní doba Místní knihovny Luštěnice

Den	Hodina
Čtvrtek	10,00-16,00
Neděle	13,00-17,00

Zdroj: Místní knihovna Luštěnice, 2007.

Základní informace o knihovně, která nepořádá žádné akce, jsou dostupné z webových stránek obce Luštěnice¹. Ještě dodejme, že knihovna nabízí tyto služby:

¹ MALÁT, K. *Luštěnice* [online]. c2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.lustenice.cz/>>.

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- půjčování informačních pramenů meziknihovní výpůjční službou
- poskytování bibliograficko-informačních služeb
- rezervování požadované literatury

5.4.5 Obecní knihovna Řepov

Důvody, proč se zmiňujeme o této knihovně, jsou osobní. V knihovně mimochodem jeden čas zaskakovala jako knihovnice i babička autorky práce. Jinak je knihovna v Řepově klasickým modelem průměrně veliké neprofesionální knihovny, ničím se neodlišuje ani nevybočuje.

Abychom mohli něco málo napsat o historii této knihovny, museli jsme navštívit Státní okresní archiv Mladá Boleslav¹ a nahlédnout do kronik obce Řepov. Zjistili jsme, že první zmínky o knihovně se datují k roku 1879, kdy v Plazích vznikl hospodářsko - čtenářský spolek Lidumil, který měl na starost i kulturní dění v obci Řepov. Samotná Obecní veřejná knihovna v Řepově byla založena a otevřena v roce 1920. Základ knihovny tvořil fondy knihovny mládeže československých socialistů (59 svazků) a organizace strany republikánské (33 svazků). V roce 1921 přibyl knihovně fond z knihovny sdružení Volné myšlenky Československé. Od roku 1929 se o dění v obci, tedy i o knihovnu, starala Osvětová komise, což byl výbor složený ze zástupců spolků (hasičský sbor, ochotnický spolek, baráčníci, Mladá chasa), obecního zastupitelstva a školy. Kde přesně v obci knihovna v těchto letech sídlila, jsme v kronikách nenašli. Z osobních zdrojů víme, že knihovna dlouhá léta sídlila v budově Obecního úřadu, později přejmenovaného na Národního výbor a poté opět na Obecní úřad. V roce 2002 se knihovna přestěhovala do nové budovy Obecního úřadu (**viz příloha č. 54**) č. p. 36 a sídlí zde dodnes.

Knihovně patří místnost v 1. patře budovy, kde je umístěna i kancelář Obecního úřadu, kosmetický salón a Centrum vzdělávání. V přízemí budovy je restaurace a společenská místnost, kde se pořádají různé kulturní akce obce.

¹ GS Nymburk, s.r.o. *Státní oblastní archiv v Praze* [online]. c2004 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.soapraha.cz/index.php>>.

Místnost určena knihovně (**viz příloha č. 55**) je prostorná a světlá, regály s fondem jsou po obvodu místnosti. V knihovně jsou dva počítače připojené na internet, z nichž jeden slouží veřejnosti a s druhým pracuje jediná zaměstnankyně knihovny. Informace o připojení na internet jsou součástí projektu **Veřejný internet**¹, jehož cílem je soustřeďovat informace o místech veřejného přístupu k internetu a poskytovat je veřejnosti, aby se dalo snadno zjistit, kde se tato místa nacházejí a jaké služby nabízejí.

Výše roční registrace v knihovně je pro všechny stejná a činí 50 Kč. Přístup na internet je zdarma a knihovna nabízí tyto služby:

- půjčování knih a časopisů prezenčně i absenčně
- půjčování informačních pramenů meziknihovní výpůjční službou
- poskytování bibliograficko-informačních služeb
- rezervování požadované literatury
- přístup na internet
- tisk dokumentů

K 31. 12. 2006 bylo v knihovně s fondem 1 416 knihovních jednotek registrováno 30 čtenářů a proběhlo 601 výpůjček. Provozní doba knihovny, která doposud nemá automatizovaný výpůjční systém, je vždy každou středu od 17,00 - 19,00.

Knihovna nepořádá žádné knihovní ani jiné akce a nemá své vlastní webové stránky. Některé informace o knihovně lze získat z oficiálních stránek obce Řepov².

¹ Internet Club, s.r.o. *Veřejný internet* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.verejnyinternet.cz/>>.

² Řepov. *Obec Řepov* [online]. c2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.repov.cz/>>.

5.4.6 Analytické zhodnocení základních statistických ukazatelů neprofesionálních knihoven

V následujících **tabulkách č. 25 a č. 26** jsou uvedeny základní statistické ukazatele všech 64 neprofesionálních knihoven Mladoboleslavska. Kartogram oblasti (**viz obrázek č. 5**) s přehledem těchto knihoven a zároveň s ukazatelem přítomnosti veřejně přístupného internetu je umístěn v kapitole č. 5.4. Je patrné, že zdaleka ne všechny neprofesionální knihovny Mladoboleslavska disponují veřejným internetem, což je dnes jeden ze základních atributů veřejné knihovny.

Velikost fondu neprofesionálních knihoven (v roce 2006) se pohybuje v rozmezí od 10 865 jednotek (Bezno) až po pouhých 106 jednotek (Nová Telib). Průměrná velikost fondu neprofesionální knihovny Mladoboleslavska je pak 2075 jednotek, nad tímto průměrem se nachází zhruba třetina knihoven.

Počet registrovaných čtenářů (v roce 2006) má opět veřejná knihovna v Beznu (236 čtenářů), nejméně pak Kobylnice, kde je kuriózně registrován jediný čtenář. Je třeba poznamenat, že Kobylnice patří mezi nejmenší obce Mladoboleslavska. Průměrně je v neprofesionálních knihovnách Mladoboleslavska zaregistrováno 34 čtenářů.

Nejvíce výpůjček zaznamenala v roce 2006 knihovna v Březnu - úctyhodných 7 845 výpůjček za rok, což je více, než zaznamenala profesionální knihovna v Kosmonosech. Na druhém místě jsou Luštěnice s počtem 3 278 výpůjček. Nejméně výpůjček zaznamenala knihovna v Horních Stakorách, pouhých 7 výpůjček (což je dokonce méně než si vypůjčil jediný čtenář Kobylnice - 10 výpůjček). Průměrně se za rok 2006 v neprofesionálních knihovnách Mladoboleslavska vypůjčilo 787 jednotek.

Tab. č. 25 Statistické ukazatele neprofesionálních knihoven (1. část)

Knihovna	Stav knihovního fondu*		Počet registrovaných čtenářů		Vypůjčky celkem		Připojení na internet k 15. 5. 2007
	Rok		Rok		Rok		
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	
Bezno	10 757	10 865	276	236	3 848	2 610	A
Bradlec	1 485	1 524	30	32	959	779	N
Brodce	2 643	2 702	62	61	1 901	2 245	A
Březina	3 799	3 863	16	27	323	416	A/OÚ ¹
Březno	2 196	2 241	84	80	9 530	7 845	A
Bukovno	2 031	2 065	12	12	1 160	1 045	A
Čachovice	2 339	2 347	18	39	90	387	N
Čistá	2 131	2 121	22	21	1 088	848	N
Dalešice ²	1 358	1 358	12	16	104	125	N
Dolní Krupá	2 938	2 938	23	23	62	21	A/OÚ
Dolní Slivno	1 405	1 442	28	17	402	307	A
Dolní Stakory	1 662	1 682	14	15	226	207	A/OÚ
Domousnice	1 154	1 187	2	13	302	221	A/OÚ
Horní Bukovina	833	833	8	4	40	26	N
Horní Stakory ³	3 274	3 347	17	16	876	7	N
Husí Lhota	574	599	32	9	484	261	A
Chocnějovice	1 583	1 617	189	38	455	359	N
Chotětov	3 303	3 209	18	18	196	112	N
Chudíř	1 603	1 637	63	57	1 496	1 471	A/OÚ
Jabkenice	3 588	3 623	5	17	667	690	A
Jivina	2 468	2 441	81	81	730	475	A/IC ⁴
Jizerní Vtelnno	2 210	2 242	48	48	1 523	1 578	A
Josefův Důl	1 365	1 413	37	38	1 090	1 224	N
Katusice	4 067	4 122	92	64	929	754	N
Klášteř Hradiště	3 388	3 440	40	41	1 009	650	A
Kobylnice	638	638	3	1	10	10	A/OÚ
Kochánky	1 912	1 956	22	17	721	435	A
Koryta	1 053	1 076	14	15	284	393	A
Kosořice	1 080	1 131	45	36	718	612	A
Kovanec	1 266	1 288	10	10	200	249	A
Ledce	1 022	1 023	21	21	430	380	A/OÚ
Líny ⁵	840	827	37	37	119	123	N
Lipník	1 337	1 365	35	37	593	340	A
Loukov	2 176	2 211	42	45	2 002	2 027	A/OÚ ⁷
Loukovec	1 948	1 949	neuv. ⁶	39	neuv.	45	A/OÚ
Luštěnice	7 116	7 177	162	163	3 749	3 278	N
Mečeříž	1 683	1 775	18	17	464	449	A
Mohelnice	983	983	9	8	300	248	N
Němčice	1 590	1 624	51	21	1 375	1 385	N
Nepřevázka	2 429	2 430	40	40	186	241	A
Nová Telib	106	106	46	52	449	246	A/OÚ

Tab. č. 25 Statistické ukazatele neprofesionálních knihoven (2. část)

Knihovna	Stav knihovního fondu*		Počet registrovaných čtenářů		Vypůjčky celkem		Připojení na internet k 15. 5. 2007
	Rok		Rok		Rok		
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	
Nová Ves	2 209	2 271	29	30	513	310	A
Ouč ⁷	1 189	1 189	neuv.	neuv.	neuv.	neuv.	N
Petkovy	1 037	1 070	40	42	740	86	A
Písková Lhota	2 701	2 778	24	29	2 150	2 474	A/OÚ
Předměřice	1 165	1 199	50	38	205	318	A
Přepeře	665	680	17	17	485	463	A/OÚ
Rejšice ⁸	1 880	1 880	neuv.	neuv.	neuv.	neuv.	N
Rohatsko	1 180	1 205	24	22	1 518	1 605	N
Řepov	1 416	1 416	30	30	598	601	A
Semčice	3 397	3 458	10	11	635	613	N
Sezemice	1 297	1 318	27	24	889	561	A/OÚ
Skalsko	1 940	1 974	10	14	191	189	N
Skorkov	1 944	1 970	28	32	616	625	A
Smilovice	2 720 ⁹	2 720	neuv.	20	neuv.	500	N
Sojovice	2 647	2 718	37	30	414	516	N
Strašnov	1 250	1 278	35	23	1 743	1 266	N
Struhy ¹⁰	1 409	1 413	12	15	225	176	N
Sukorady	877	924	36	35	1 261	1 234	A
Velké Všelisy	1 450	1 466	36	33	520	491	A
Vinařice	1 657	1 698	34	20	263	263	N
Vinec	2 532	2 565	13	15	1 087	1 091	A
Žerčice	1 922	1 956	16	16	657	499	A
Židněves	1 212	1 246	35	32	1 247	1 201	A/OÚ

Zdroj: Neprofesionální knihovny Mladoboleslavska, 2007.

* Stav bez periodik,

A – knihovna má veřejně přístupný internet,

N – knihovna nemá veřejně přístupný internet

¹ A/OÚ- veřejný internet není přímo v knihovně, ale je dostupný na Obecním úřadě

² Dalešice jsou část obce Bítouchov

³ Horní Stakory jsou částí města Kosmonosy

⁴ A/IC- veřejný internet je dostupný v informačním centru

⁵ Líny jsou částí obce Bukovno

⁶ neuvedeno- data k danému roku nebyla k dispozici

⁷ Ouč je část obce Chocnějovice

⁸ Rejšice jsou část obce Smilovice

⁹ Údaj z roku 2004

¹⁰ Struhy jsou část obce Čachovice

Nejvíce jednotek knihovního fondu přibylo v období 2005 - 2006 v knihovně v Beznu (108 jednotek). Poměrně malé množství knihoven zaznamenalo stagnaci (hodnota nula), potěšitelné je, že pouze ve čtyřech neprofesionálních knihovnách

došlo k úbytku fondu (nejvíce pak v obci Chotětov, kde došlo k poklesu knihovního fondu o 27 jednotek). V naprosté většině knihoven tak došlo k nárůstu knihovního fondu, což je jistě pozitivní jev, i když čísla to nejsou nijak závratná - průměrně za rok přibylo cca 38 knihovních jednotek.

Znepokojivější je situace u změny v počtech čtenářů, kde téměř polovina knihoven (26) zaznamenala jejich pokles. Ve dvanácti knihovnách počet čtenářů zcela stagnoval a ve 22 knihovnách došlo k nárůstu počtu čtenářů, nejvíce pak v neprofesionální knihovně v Čachovicích, kde došlo mezi léty 2005 a 2006 k nárůstu o 21 čtenářů. Nejvíce čtenářů naproti tomu ubylo v Beznu (40 čtenářů).

Ještě o něco nepříznivější situaci můžeme pozorovat ohledně vývoje počtu výpůjček - celkem 38 knihoven zaznamenalo v období let 2005/2006 úbytek výpůjček (nejvíce ubylo výpůjček v Březně - pokles o 1685 výpůjček), 20 knihoven pak zaznamenalo přírůstek (nejvíce knihovna v Brodcích - nárůst o 344 výpůjček).

V příloze č. 56 se dále můžeme seznámit s dalšími poměrnými údaji - nejvíce procent čtenářů z celkového počtu obyvatel obce zaznamenala k 1. 1. 2007 obecní knihovna v Chudíři (37,25%), nejméně pak knihovna v Kobylnici, kde tato úroveň nedosáhla ani jednoho procenta. Knihovnu v Chudíři jsme si v rámci tohoto zajímavého rekordního ukazatele vybrali jako jednu z podrobněji zkoumaných neprofesionálních knihoven (viz kap. 5.4.3). Dalším ukazatelem je počet knihovních jednotek na jednoho registrovaného čtenáře - zdaleka nejvíce knih má pro sebe k dispozici paradoxně jediný registrovaný čtenář v knihovně v Kobylnici, který má k dispozici celý knihovní fond o četnosti 638 knih. Služeb této knihovny by mohli využívat občané nedaleké Nové Telibi, kde má každý čtenář k dispozici pouhé dvě knihy.

Tab. č. 26 Statistické ukazatele profesionálních knihoven (1. část)

Knihovna	Přírůstek/Úbytek v knih. fondu za 2005/2006	Přírůstek/Úbytek čtenářů za 2005/2006	Přírůstek/Úbytek výpůjček za 2005/2006
Bezno	+108	-40	-1238
Bradlec	+39	+2	-180
Brodce	+59	-1	+344
Březina	+64	+11	+93
Březno	+45	-4	-1685
Bukovno	+34	0	-115
Čachovice	+8	+21	+297
Čistá	-10	-1	-240
Dalešice	0	+4	+21
Dolní Krupá	0	0	-41
Dolní Slivno	+37	-11	-95
Dolní Stakory	+20	+1	-19
Domousnice	+33	+11	-81
Horní Bukovina	0	-4	-14
Horní Stakory	+73	-1	-869
Husí Lhota	+25	-23	-223
Chocnějovice	+34	-151	-96
Chotětov	-94	0	-84
Chudíř	+34	-6	-25
Jabkenice	+35	+12	+23
Jivina	-27	0	-255
Jizerní Vtelno	+32	0	+55
Josefův Důl	+48	+1	+134
Katusice	+55	-28	-175
Klášteř Hradiště	+52	+1	-359
Kobylnice	0	-2	0
Kochánky	+44	-5	-286
Koryta	+23	+1	+109
Kosořice	+51	-9	-106
Kovanec	+22	0	+49
Ledce	+1	0	-50
Líny	-13	0	+4
Lipník	+28	+2	-253
Loukov	+35	+3	+25
Loukovec	+1	-	-
Luštěnice	+61	+1	-471
Mečeříž	+92	-1	-15
Mohelnice	0	-1	-52
Němčice	+34	-30	+10
Nepřevázka	+1	0	+55
Nová Telib	0	+6	-203
Nová Ves	+62	+1	-203
Ouč	0	-	-
Petkovy	+33	+2	-654
Písková Lhota	+77	+5	+324
Předměřice	+34	-12	+113
Přepeře	+15	0	-22

Tab. č. 26 Statistické ukazatele profesionálních knihoven (2. část)

Knihovna	Přírůstek/Úbytek v knih. fondu za 2005/2006	Přírůstek/Úbytek čtenářů za 2005/2006	Přírůstek/Úbytek výpůjček za 2005/2006
Rejšice	0	-	-
Rohatsko	+25	-2	+87
Řepov	0	0	+3
Semčice	+61	+1	-22
Sezemice	+21	-3	-328
Skalsko	+34	+4	-2
Skorkov	+26	+4	+9
Smilovice	0	-	-
Sojovice	+71	-7	+102
Strašnov	+28	-12	-477
Struhy	+4	+3	-49
Sukorady	+47	-1	-27
Velké Všelisy	+16	-3	-29
Vinařice	+41	-14	0
Vinec	+33	+2	+4
Žerčice	+34	0	-158
Židněves	+34	-3	-46

Zdroj: Neprofesionální knihovny Mladoboleslavska, 2007.

- - největší přírůstek sledovaného ukazatele
- - největší úbytek sledovaného ukazatele

6. Závěr

Regionální výzkum v oblasti veřejných knihoven byla velice zajímavá zkušenost, díky které jsem svůj rodný region (Mladoboleslavsko) poznala z poměrně netradičního úhlu pohledu, protože dle slov většiny zaměstnanců profesionálních i neprofesionálních knihoven Mladoboleslavska není o jejich činnosti ze strany veřejnosti patrný příliš velký zájem, a o to větší byla často ochota pracovníků podělit se o informace, názory a dojmy z hlediska obecné i regionální funkce v současnosti provozovaných knihoven sledovaného regionu.

Co se týče obecného legislativního zabezpečení (viz kapitola č. 2), stávající zákony se zdají být v rámci regionální funkce knihoven na dobré úrovni, příslušná nařízení dokonce umožňují veřejným obecním knihovnám regionu čerpat širokou škálu dotací. Problémem ovšem zůstává sama motivace obcí takové dotace čerpat, předkládat projekty apod. Z tohoto hlediska by bylo dobré v rámci působnosti MK ČR rozšířit škálu tzv. metodických pokynů s celostátní působností. Pozitivně můžeme hodnotit také dokument "Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2004 - 2010" (viz kapitola č. 2.3).

Na Mladoboleslavsku se tedy celkem nachází 7 profesionálních a 64 neprofesionálních knihoven, které má v rámci rozvoje regionálních funkcí na starosti pověřená Knihovna města Mladá Boleslav. Obecně je možné říci, že v současné době knihovny Mladoboleslavska zaznamenávají dlouhodobější období stagnace, pro které je charakteristický především nedostatek finančních prostředků (nebo nedostatek informací o tom, jak a kde je získat) a jisté obecné období generační výměny personálu.

Regionální systém Mladoboleslavska zaznamenal v rámci administrativní reformy ČR v roce 2003 některé poměrně významné změny. Dříve okresní knihovna v Mladé Boleslavi se stala tzv. pověřenou knihovnou, čímž se významně zvětšilo území, ve kterém plní regionální funkce směrem k obsluhovaným knihovnám. Bohužel nedošlo k navýšení počtu pracovníků, kteří jsou za tyto funkce odpovědní, což má za následek snížení kvality služeb pověřené knihovny ve smyslu komunikace

s knihovnami regionu. Základní problém spočívá především v tom, že pověřená knihovna KMMB je zřizována boleslavským magistrátem, zatímco regionální funkce a příslušné prostředky jsou zajišťovány Středočeským krajem. V tomto směru by jistě byla vhodná užší spolupráce mezi orgány kraje a provozovateli pověřených knihoven.

U nejdůležitější knihovny Mladoboleslavska - pověřené Knihovny města Mladá Boleslav - bohužel zaznamenáváme určité stagnování či dokonce pokles většiny základních ukazatelů. Od roku 2001 do roku 2006 došlo k poklesu počtu knihovnických jednotek, čtenářů (především dětských), zaměstnanců i nákladů na pořízení knihovnického fondu. Alarmující je např. i pokles veřejně přístupných stanic připojených na internet, což je v současné době ve vysokoškolském městě s počtem obyvatel, který se blíží hodnotě 50 tisíc, skutečně neuvěřitelné. Celkový počet výpůjček naštěstí zůstal téměř zcela zachován¹, mírně vzrostly i příjmy z hlavní činnosti, ovšem po odečtení inflace² se jedná opět spíše o reálný pokles. Tyto základní ukazatele navíc klesají i v posledním sledovaném meziročním období 2005 - 2006. KMMB navíc nesplňuje doporučené optimální hodnoty dané metodickým pokynem u již zmíněného indikátoru "počet veřejných internetových stanic" a hlavně u základního indikátoru "počet doplněných knihovnických jednotek za rok". Mezi hlavní důvody tohoto stavu můžeme zařadit nízkou úroveň finančních prostředků vyčleněných pro KMMB z rozpočtových kapitol Magistrátu města Mladá Boleslav nebo nedostatky organizačního charakteru. Přesto jsou základní i regionální funkce KMMB vykonávány se ctí, i když je s podivem, že žádný zaměstnanec nemá vysokoškolské vzdělání knihovnického směru. Důraz by se v tomto směru měl klást i na další vzdělávání zaměstnanců regionálně důležité pověřené KMMB. Alfou i omegou dalšího rozvoje pak zřejmě zůstává schopnost ředitele knihovny přesvědčit zastupitelstvo Magistrátu Mladé Boleslavi o nutnosti zvyšování investičních a rozpočtových prostředků.

Ostatní profesionální knihovny regionu mají přibližně stejnou úroveň, kterou můžeme hodnotit jako spíše dobrou. Největším problémem opět zůstávají finance vyčleněné na chod knihoven jednotlivými obcemi a s tím související dopad na

¹ což je potěšitelné vzhledem ke značnému poklesu registrovaných čtenářů

² Inflace - je ekonomický jev, který označuje všeobecný růst cenové hladiny, neboli snížení kupní síly peněz.

probíhající generační výměnu personálu profesionálních knihoven. V blízké budoucnosti bude nutné nahradit mnohdy již věkem přesluhující dlouholeté zaměstnance za "mladou krev", ovšem za současných finančních podmínek je to úkol téměř nesplnitelný. Problém v tomto směru spatřujeme v tom, že dlouholetí zaměstnanci mají tabulkové platy přeci jen o něco vyšší než mladí a navíc mají mnoho zkušeností, přičemž většina z nich svou profesí vykonává vzhledem k lásce k oboru, což je dnes u mladých diskutabilní. V praxi se to projevuje např. v profesionální knihovně v Kosmonosech (viz kapitola č. 5.3.7), kterou má v současnosti na starosti velice mladá knihovnice jen se středním vzděláním a minimálním západem pro práci, což je bohužel znát na úrovni poskytovaných služeb. Právě knihovna v Kosmonosech zároveň dosáhla jednoho z nejhorších výsledků v rámci analytického hodnocení vývoje statistických ukazatelů či porovnávání optimálních a reálných indikátorů VKIS. Jednou z mála možností, jak tento nepříznivý pohled do budoucnosti změnit, je apelovat na vedení příslušných obcí, aby obecně do svých obecních knihoven investovali. Jen tak bude možné udržet vysoký standard nabízených knihovnických služeb a tak obecně zachovat instituci veřejných knihoven. Je totiž logické, že pokud bude úroveň profesionálních knihoven Mladoboleslavska vlivem generační obměny a nedostatku financí dále klesat, bude nakonec velice jednoduché je úplně zrušit. V tomto směru nelze spoléhat na hlas občanů, kteří se dnes většinou ke knihovnám obecně staví velice lhostejně. Je třeba jim nabízet takovou úroveň služeb, aby knihovnu sami vyhledávali. Jinou možností, jak zachovat veřejné knihovnické služby obecních profesionálních knihoven, je příklad Bělé pod Bezdězem, kde je knihovna součástí širší příspěvkové organizace, která slučuje více kulturních zařízení města. Pozitivně můžeme hodnotit také např. profesionální knihovnu v obci Kněžmost (viz kapitola č. 5.3.6), která ani nemá statut města, ale přesto si je vědoma důležitosti provozování knihovny s každodenním provozem.

Situace u neprofesionálních knihoven Mladoboleslavska je podobná, jen je ještě více svázaná se samotnými obcemi. Na Mladoboleslavsku se nachází několik desítek obcí, které knihovnu vůbec nezřizují. V těch obcích, které knihovnu zřizují, vše často stojí na ochotě a nadšení pověřených pracovníků a je možné, že po jejich úmrtí (neboť tyto občané pro knihovnu pracují často daleko za hranicemi důchodového věku) nebude nikdo, kdo by dále pro knihovnu pracoval a příslušná obec takovou knihovnu zruší. Mírně optimistická budoucnost je z dostupných ukazatelů patrná

především u obcí s vysokým počtem nově přistěhovaných mladých rodin s dětmi (např. Jabkenice, Luštěnice), naopak je logické, že malé obce, které dlouhodobě vymírají a jejich obyvateli se stávají především víkendoví chataři, do budoucna obecní knihovnu zřejmě neudrží. Situace je samozřejmě vysoce závislá i na celkovém kulturním povědomí zastupitelů malých obcí.

Celkově můžeme říci, že Mladoboleslavsko disponuje poměrně hustou sítí veřejných knihoven, ovšem všude je patrná obecná stagnace instituce veřejné knihovny. Každé město disponuje profesionální knihovnou, kterou nalezneme i v obci Kněžmost. Neprofesionální knihovnu provozuje celkem 64 obcí, což je v rámci Mladoboleslavska mírná většina. Další srovnávání s jinými regiony ČR by si zasloužilo podrobnější výzkum, protože obecně dostupná data jsou často nekompletní a neaktuální. Je paradoxní, že jediná profesionální knihovna, u které dlouhodobě dochází k poklesu knihovnických jednotek, je největší pověřená knihovna KMMB.

Současná situace veřejných knihoven Mladoboleslavska tedy zřejmě nijak nevybočuje z obecného trendu určitého kritického období českých veřejných knihoven, které jsou zřizovány obcemi. Zájem obcí na provozu obecní knihovny a kvalitě nabízených služeb souvisí především se zájmem a nadšením konkrétních lidských entit. Veřejná knihovna je instituce, kterou v podstatě každý občan může nakonec postrádat, ale jeho život je pak objektivně o poznání chudší. Jinými slovy, pokud je nekvalitní knihovna zrušena, průměrný občan to třeba ani nepostřehne, ale pokud má ve své obci možnost využít kvalitních služeb veřejné knihovny, téměř nikdy mu to nepřipadá jako plýtvání veřejnými prostředky, naopak, bude potěšen. Budoucnost veřejných knihoven nejen Mladoboleslavska dnes závisí především na aktivitách a schopnostech lidí, kterým jejich osud není lhostejný a kteří jsou si vědomi jejich nedocenitelného významu při kulturním rozvoji národa.

Seznam tabulek, grafů a obrázků

TABULKY

Tab. č. 1 Srovnávací tabulka indikátoru "provozní doba knihovny pro veřejnost"

Tab. č. 2 Srovnávací tabulka indikátoru "výdaje na nákup knihovního fondu a jiných informačních zdrojů"

Tab. č. 3 Srovnávací tabulka indikátoru "počet doplněných knihovních jednotek za kalendářní rok"

Tab. č. 4 Srovnávací tabulka indikátoru "počet veřejných internetových stanic"

Tab. č. 5 Srovnávací tabulka indikátoru "počet studijních míst"

Tab. č. 6 Přehled financování programu VISK v letech 2000-2004

Tab. č. 7 Vývoj vybraných atributů knihovny v novém tisíciletí

Tab. č. 8 Provozní doba Městské knihovny Mladá Boleslav

Tab. č. 9 Provozní doba pobočky

Tab. č. 10 Vývoj situace pověřených knihoven ve Středočeském kraji

Tab. č. 11 Provozní doba Městské knihovny Bakov n. Jizerou

Tab. č. 12 Provozní doba Městské knihovny Benátky n. Jizerou

Tab. č. 13 Provozní doba Městské knihovny Vladimíra Holana

Tab. č. 14 Provozní doba Městské knihovny Dobruška

Tab. č. 15 Provozní doba Městské knihovny Dolní Bousov

Tab. č. 16 Provozní doba Střediskové knihovny Kněžmost

Tab. č. 17 Provozní doba Městské knihovny Kosmonosy

Tab. č. 18 Provozní doba Městské knihovny Mnichovo Hradiště

Tab. č. 19 Statistické ukazatele profesionálních knihoven

Tab. č. 20 Statistické ukazatele profesionálních knihoven - přírůstky / úbytky

Tab. č. 21 Porovnání doporučených hodnot indikátorů a jejich skutečného stavu (1. část)

Tab. č. 22 Porovnání doporučených hodnot indikátorů a jejich skutečného stavu (2. část)

Tab. č. 23 Provozní doba Obecní knihovny Bezno

Tab. č. 24 Provozní doba Místní knihovny Březno

Tab. č. 25 Provozní doba Místní knihovny Luštěnice

Tab. č. 26 Statistické ukazatele neprofesionálních knihoven

Tab. č. 27 Statistické ukazatele profesionálních knihoven

GRAFY

Graf č. 1 Počet čtenářů za období 1935-1999

Graf č. 2 Počet registrovaných čtenářů v období 2001-2006

OBRÁZKY

Obr. č. 1 Mladoboleslavsko

Obr. č. 2 Přehledová mapka lokalizace KMMB a jejích poboček

Obr. č. 3 Kartogramy vývoje působnosti pověřených knihoven

Obr. č. 4 Přehledová mapka profesionálních knihoven Mladoboleslavska

Obr. č. 5 Přehledová mapka neprofesionálních knihoven Mladoboleslavska

Seznam informačních zdrojů

Bakov nad Jizerou. *Bakov nad Jizerou* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.bakovnj.cz/index.php?idstr=107>>.

Bezno. *Obec Bezno* [online]. c2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.bezno.cz>>.

BÍNOVÁ KÁDEROVÁ, J.; MATOUŠKOVÁ, A. *Koncepce podpory knihoven z rozpočtu Středočeského kraje* [online]. Praha : SVKKL, 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.svkkkl.cz/index.php?kodstr=metodic>>.

Česko. Ministerstvo kultury. Vyhláška č. 88 ze dne 21. února 2002 k provedení zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 39, s. 1834-1844. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2002/sb039-02.pdf>>.

Česko. Ministerstvo kultury. Vyhláška č. 156 ze dne 15. května 2003, kterou se mění vyhl. č. 252/1995 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 37/1995 Sb. o neperiodických publikacích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 59, s. 3326. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2003/sb059-03.pdf>>.

Česko. Ministerstvo kultury. Vyhláška č. 252 ze dne 6. října 1995, kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 66, s. 3591. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/1995/sb66-95.pdf>>.

Česko. Vláda. Nařízení vlády ze dne 16. prosince 2002 č. 5 o oceněních v oblasti kultury, udělovaných Ministerstvem kultury. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 4, s. 114-120. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2003/sb004-03.pdf>>.

Česko. Vláda. Nařízení vlády ze dne 29. května 2002 č. 288, kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 105, s. 6114-6117. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2002/sb105-02.pdf>>.

Česko. Vláda. Nařízení vlády ze dne 6. srpna 2003 č. 330 o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 108, s. 5490-5509. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2003/sb108-03.pdf>>.

Česko. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 7. července 2004 č. 679 o Koncepci rozvoje knihoven v České republice na léta 2004 až 2010. In *Věstník vlády pro orgány krajů a orgány obcí*. 2004, roč. 2, částka 4 s. 212. Přepis usnesení včetně Překládací zprávy dostupný také z WWW: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/knihovny/Koncepce_rozvoje_knihoven_v_esk_republice_na_l_ta_2004__8211__2010.doc>.

Česko. Zákon č. 37 ze dne 8. února 1995 o neperiodických publikacích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 8, s. 459-460. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/1995/sb08-95.pdf>>.

Česko. Zákon č. 46 ze dne 22. února 2000 o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 17, s. 586-594. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2000/sb017-00.pdf>>.

Česko. Zákon č. 89 ze dne 20. dubna 1995 o státní statistické službě. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 19, s. 994-1004. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/1995/sb19-95.pdf>>.

Česko. Zákon č. 101 ze dne 4. dubna 2000 o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 32, s. 1521-1532. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2000/sb032-00.pdf>>.

Česko. Zákon č. 106 ze dne 11. května 1999 o svobodném přístupu k informacím. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 3, s. 2578-2582. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/1999/sb039-99.pdf>>.

Česko. Zákon č. 121 ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 36, s. 1658-1685. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2000/sb036-00.pdf>>.

Česko. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1738-1764. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2000/sb038-00.pdf>>.

Česko. Zákon č. 218 ze dne 27. června 2000 o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 65, s. 3104-3128. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2000/sb065-00.pdf>>.

Česko. Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557-3567. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2000/sb073-00.pdf>>.

Česko. Zákon č. 257 ze dne 29. června 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 98, s. 5683-5688. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2001/sb098-01.pdf>>.

Česko. Zákon č. 302 ze dne 2. srpna 2000, kterým se mění zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon) In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 85, s. 4124. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2000/sb085-00.pdf>>.

Česko. Zákon č. 320 ze dne 13. června 2002 o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 117, s. 6810-6903. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2002/sb117-02.pdf>>.

Česko. Zákon č. 341 ze dne 24. května 2006, kterým se mění zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění zákona č. 1/2005 Sb. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 105, s. 4334. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2006/sb105-06.pdf>>.

Česko. Zákon č. 480 ze dne 29. července 2004 o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 166, s. 9470-9475. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2004/sb166-04.pdf>>.

Česko. Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 107, s. 2802-2810. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/1991/sb107-91.pdf>>.

Československá republika. Zákon č. 59 ze dne 29. července 1959 o jednotné soustavě knihoven (knihovní zákon). In *Sbírka zákonů Republiky československé*. 1959, částka 22, s. 170-174. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/1959/sb22-59.pdf>>.

Český statistický úřad. *Informační a komunikační technologie v domácnostech a jejich využívání jednotlivci v ČR v roce 2006* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/p/9701-06>>.

Český statistický úřad. *Statistická ročenka České republiky 2006*. Praha : Scientia, 2007. ISBN 80-250-1258-1. Dostupný také z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/publ/10n1-06-_2006>.

FRYČ, Jaroslav. *Knihkupectví a antikvariát Jaroslava Fryče: prodejna v Mladé Boleslavi* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.antik-fryc.cz/antik/boleslav.html>>.

GS Nymburk, s.r.o. *Státní oblastní archiv v Praze* [online]. c2004 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.soapraha.cz/index.php>>.

IFLA. *IFLA/UNESCO Public Library Manifesto 1994 : czech version* [online]. 2004 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/czech.htm>>.

Internet Club, s.r.o. *Veřejný internet* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.verejnyinternet.cz/>>.

KMMB. *Knihovny okresu Mladá Boleslav* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.knihovny.mlboleslav.cz>>.

LACHMANOVÁ, Květoslava. *100 let knihovny v Mladé Boleslavi 4. října 1901 - 4. října 2001*. Mladá Boleslav : Knihovna města Mladá Boleslav, 2001. Sborník vydaný ke 100. výročí založení knihovny.

Magistrát města Mladá Boleslav. *Knihovna města Mladá Boleslav* [online]. Mladá Boleslav : Magistrát města Mladá Boleslav : AComp MB, c2001- 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.kmmb.cz>>.

MALÁT, K. *Luštěnice* [online]. c2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.lustenice.cz/>>.

Malokarpatská knižnica. *Malokarpatská knižnica v Pezinku* [online]. c2005 [cit. 2007-06-15.]. Dostupný z WWW: <<http://www.kniznicapezinok.sk/>>.

Město Benátky nad Jizerou. *Benátky nad Jizerou: oficiální stránky města* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.benatky.cz/>>.

Městská kulturní zařízení Bělá p. Bezdězem. *Městská kulturní zařízení Bělá pod Bezdězem* [online]. c2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mkzbela.cz/kultura.php>>.

Ministerstvo vnitra. *Epusa: elektronický portál územních samospráv* [online]. c2003-2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.epusa.cz/>>.

Ministerstvo informatiky. *Portál veřejné správy České republiky* [online]. c2003-2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://portal.gov.cz/>>.

Mnichovo Hradiště. *Mnichovo Hradiště : oficiální stránky města* [online]. c2004-2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mnhradiste.cz/>>.

Ministerstvo informatiky. *Projekt internetizace knihoven* [online]. Praha : Ministerstvo informatiky, 2007 [cit. 2007-06-15.]. Dostupný z WWW: <<http://www.micr.cz/scripts/detail.php?id=3076>>.

Ministerstvo kultury. *Evidence a adresář knihoven evidovaných Ministerstvem kultury* [online databáze]. 2004 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www3.mkcr.cz/wwwisis/adr1.htm>>.

Ministerstvo kultury. *Evidence periodického tisku a vydavatelů* [online databáze]. c2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/modules/catalogue/list.php?catalogueID=1>>.

Ministerstvo kultury. *Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky* [online]. 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Leg/01_LegPod/MetodVKIS.htm>.

Ministerstvo kultury. *Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky* [online].

c2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW:
<<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=445>>.

Ministerstvo kultury. *Roční výkaz o knihovně za rok 2006* [online]. 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.nipos-mk.cz/download/vykazy2006/V12kni06.pdf>>.

Ministerstvo kultury. *Veřejné informační služby knihoven* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://visk.nkp.cz/>>.

Národní knihovna České republiky. *Knihovna roku 2004* [online]. Praha : NK, 2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW:
<http://www.nkp.cz/o_knihovnach/KnRoku/KnRoku04.htm>.

Národní knihovna České republiky. *Ptejte se knihovny* [online]. 2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.ptejteseknihovny.cz/index.php>>.

NIPOS. *Národní informační a poradenské středisko pro kulturu* [online]. Praha : NIPOS, 2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.nipos-mk.cz/>>.

PILLEROVÁ, V.; RICHTER, V. *Vyhodnocení standardů veřejných knihovnických a informačních služeb za rok 2005 : celostátní úroveň* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW:
<<http://knihovnam.nkp.cz/docs/Vykony/StandardVyhodnoceni2005.pdf>>.

Přispěvatelé Wikipedie. Alois Vojtěch Šmilovský. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. c2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Alois_Vojt%C4%9Bch_%C5%A0milovsk%C3%BD>.

Přispěvatelé Wikipedie. Inflace. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. c2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Inflace>>.

Přispěvatelé Wikipedie. Městys. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. c2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C4%9Bstys>>.

Přispěvatelé Wikipedie. NUTS. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. c2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/NUTS>>.

Přispěvatelé Wikipedie. Okres. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. c2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW:
<<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Okres&oldid=1408021>>.

Řepov. *Obec Řepov* [online]. c2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW:
<<http://www.repov.cz/>>.

SODOMKOVÁ, Jana. Městská knihovna. In *KTD : Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online databáze]. Praha : Národní knihovna České republiky, 2003- [cit. 2007-06-15]. Systém. č.: 000001997. Dostupný z WWW: <<http://sigma.nkp.cz/cze/ktd>>.

SODOMKOVÁ, Jana. Obecní knihovna. In *KTD : Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online databáze]. Praha : Národní knihovna České republiky, 2003- [cit. 2007-06-15]. Systém. č.: 000001998. Dostupný z WWW: <<http://sigma.nkp.cz/cze/ktd>>.

Softcom. *Město Kosmonosy* [online]. c2002 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.kosmonosy.cz/>>.

SONS ČR. *Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR* [online]. c2002-2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.sons.cz/>>.

Středočeská vědecká knihovna v Kladně. *Knihovny Středočeského kraje*. Kladno : Žaket, 2004. 119 s. Zpracoval kolektiv autorů Středočeské vědecké knihovny v Kladně ve spolupráci s knihovnami Středočeského kraje. ISBN 80-85191-46-6.

Středočeská vědecká knihovna v Kladně. *Koncepce rozvoje knihoven ve Středočeském kraji do roku 2010* [online]. Kladno : SVKKL, 2004 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.svttl.cz/index.php?kodstr=koncepce>>.

Středočeská vědecká knihovna v Kladně. *Středočeské minimum pro obecní knihovny*. Kladno : Středočeská vědecká knihovna v Kladně, 2006. 60 s. Vydáno pro studijní potřebu obecních knihoven ve Středočeském kraji.

SVKKL. *Středočeská vědecká knihovna v Kladně* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.svttl.cz/>>.

ŠNÝDR, Mirko. Knihovní jednotka. In *KTD : Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online databáze]. Praha : Národní knihovna České republiky, 2003- [cit. 2007-06-15]. Systém. č.: 000000828. Dostupný z WWW: <<http://sigma.nkp.cz/cze/ktd>>.

Úřad vlády České republiky. *Usnesení vlády České republiky ze dne 10. dubna 2000 č. 351 o Koncepci státní informační politiky ve vzdělávání* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_test.nsf/34c48835b2e8a162c1256a2400162454/47c661e699a03133c1256a0a00463104?OpenDocument>.

Úřad vlády České republiky. *Usnesení vlády České republiky ze dne 15. září 2004 č. 877 o Projektu internetizace knihoven a účasti státního rozpočtu České republiky na financování tohoto projektu* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/WebGovRes/141A3015585F62E5C12571B6006F7EC6?OpenDocument>.

Vláda České republiky. *Státní informační a komunikační politika: e-Česko 2006* [online]. Praha : Vláda ČR, 2004 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <http://www.micr.cz/files/275/SIKP_def.pdf>.

Vláda ČR. *Státní informační politika : cesta k informační společnosti* [online]. 1999 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=21800>>.

W2001.NET. *Vítá Vás obec Kněžmost* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.knezmost.cz>>.

WEBHOUSE. *Dobrovice : oficiální internetové stránky města* [online]. 2006 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.dobrovice.cz/index.asp>>.

Webovka.cz. *Obec Březno u Mladé Boleslavi* [online]. 2007 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.brezno.cz/>>.

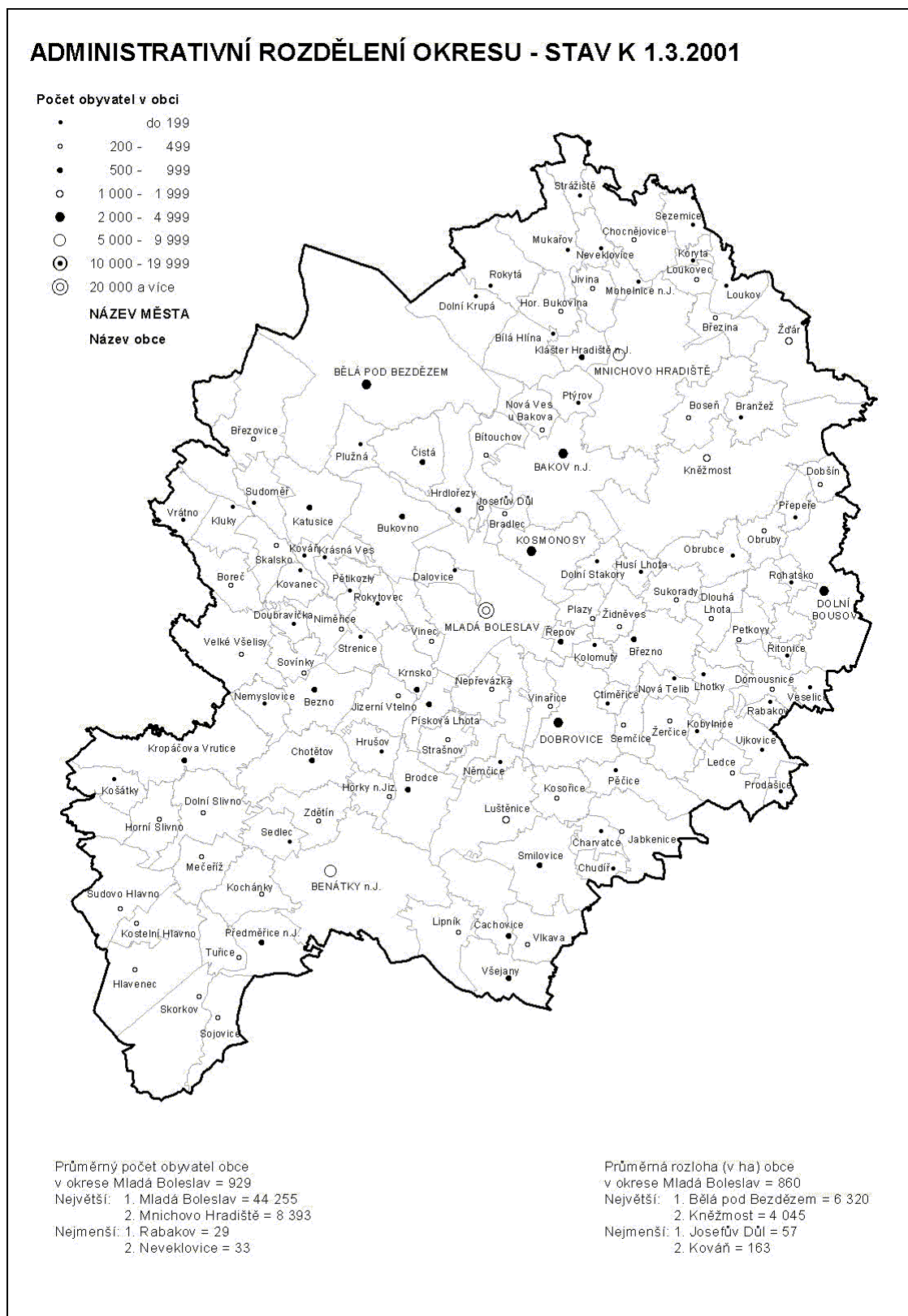
Webprovas.com. *Dolní Bousov* [online]. c2005 [cit. 2007-06-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.dolni-bousov.cz>>.

Seznam příloh

1. Mladoboleslavsko
2. Analýza SWOT koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2004 – 2010
3. Obchodní akademie Mladá Boleslav
4. Počet výpůjček za období 1935 - 2000
5. Počet svazků za období 1932 - 1995
6. Popis stavby nové budovy Knihovny města Mladá Boleslav
7. Knihovna Města Mladá Boleslav
8. Vývoj vybraných atributů knihovny v novém tisíciletí
9. Roční přírůstky a úbytky knihovních svazků v letech 2001 - 2006
10. Počet obyvatel v Mladé Boleslavi v letech 2001 - 2005
11. Počet obyvatel ve věku 0 - 14 let v Mladé Boleslavi v letech 2001 - 2005
12. Knihovna města Mladá Boleslav – hlavní vchod do budovy
13. Knihovna města Mladá Boleslav – vestibul
14. Knihovna města Mladá Boleslav – oddělení pro děti
15. Knihovna města Mladá Boleslav – oddělení pro dospělé
16. Informační leták na vyhlášení soutěže
17. Pobočka Severní město
18. Pobočka Severní město - interiér
19. Pobočka Debř
20. Pobočka Debř – interiér
21. Pobočka Čejetice
22. Pobočka Čejetice - interiér
23. Regionální funkce – typy/standardy
24. Celkový systém podpory knihoven zřizovaných obcemi ze strany Středočeského kraje
25. Městská knihovna Bakov nad Jizerou
26. Městská knihovna Bakov nad Jizerou - interiér
27. Městská knihovna Benátky nad Jizerou
28. Městská knihovna Benátky nad Jizerou - oddělení pro dospělé
29. Městská knihovna Benátky nad Jizerou-oddělení pro děti
30. Městská knihovna Benátky nad Jizerou – informační box

- 31. Městská knihovna Vladimíra Holana Bělá pod Bezdězem**
- 32. Městská knihovna Vladimíra Holana Bělá pod Bezdězem – oddělení pro dospělé**
- 33. Městská knihovna Vladimíra Holana Bělá pod Bezdězem – oddělení pro děti**
- 34. Městská knihovna Vladimíra Holana Bělá pod Bezdězem – Komorní sál**
- 35. Městská knihovna Dobrovice**
- 36. Městská knihovna Dobrovice - oddělení pro dospělé**
- 37. Městská knihovna Dolní Bousov**
- 38. Městská knihovna Dolní Bousov - interiér**
- 39. Středisková knihovna Kněžmost**
- 40. Středisková knihovna Kněžmost - interiér**
- 41. Městská knihovna Kosmonosy**
- 42. Městská knihovna Kosmonosy - oddělení pro dospělé**
- 43. Městská knihovna Mnichovo Hradiště**
- 44. Městská knihovna Mnichovo Hradiště - oddělení pro dospělé**
- 45. Analytická tabulka profesionálních knihoven**
- 46. Obecní knihovna Bezno**
- 47. Obecní knihovna Bezno - interiér**
- 48. Místní knihovna Březno**
- 49. Místní knihovna Březno - interiér**
- 50. Místní knihovna Chudíř**
- 51. Místní knihovna Chudíř - interiér**
- 52. Místní knihovna Luštěnice**
- 53. Místní knihovna Luštěnice - interiér**
- 54. Obecní knihovna Řepov**
- 55. Obecní knihovna Řepov - interiér**
- 56. Analytická tabulka neprofesionálních knihoven**

Příloha č. 1 Mladoboleslavsko

Pozn. Do 1. ledna 2007 byly v okrese Mladá Boleslav také obce:

- Hlavenec – nyní okres Praha-východ
- Kostelní Hlavno – nyní okres Praha-východ
- Sudovo Hlavno – nyní okres Praha-východ

Zdroj: ČSÚ, 2007.

Příloha č. 2

Analýza SWOT koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2004 – 2010 (1. část)

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">▪ Existence rozsáhlé sítě knihoven, které poskytují VKIS.▪ Existence početných a z pohledu světového kulturního dědictví ve svém celku mimořádně kvalitních historických a konzervačních fondů domácích dokumentů.▪ Dobrá úroveň standardizace procesů zpracování a zpřístupnění knihovních fondů formou souborných katalogů.▪ Aktivní využívání informačních technologií při poskytování VKIS a v dalších činnostech knihoven.▪ Dostatečně široká nabídka domácích a zahraničních elektronických informačních zdrojů využívaných při poskytování VKIS a jejich integrace v jednotném prostředí.▪ Etablování základních knihoven jako kulturních center obcí.▪ Konstituování krajských knihoven jako metodických, školicích a ústředních center pro knihovny v kraji.▪ Schopnost zaměstnanců knihoven akceptovat změny v obsahu činnosti knihoven v informační společnosti.▪ Vybudování center mimoškolního vzdělávání zaměstnanců knihoven.▪ Aktivní participace občanských sdružení, asociací, poradních orgánů a neformálních sdružení knihoven a zaměstnanců na rozvoji VKIS.	<ul style="list-style-type: none">▪ Nedostatek finančních prostředků.▪ Nedostatečná úroveň mezirezortní kooperace knihoven při zajištění VKIS a budování knihovních fondů.▪ Nevyrovnaná úroveň rozsahu a kvality poskytování VKIS v rámci oborů a regionů.▪ Nedostatečná úroveň zpřístupňování informací z oblasti veřejné správy.▪ Nedostatečně rozvinutá informační infrastruktura a vybavenost knihoven ICT.▪ Pomalé odstraňování bariér při využívání knihoven a jejich služeb pro znevýhodněné sociální skupiny obyvatel.▪ Nedostatečné prostorové zajištění činnosti knihoven.▪ Nedostatečný objem financování nákupu knihovních fondů a dalších informačních zdrojů, zejména zahraniční literatury.▪ Omezená dostupnost knihovních fondů způsobená pomalým převodem klasických katalogů velkých knihoven do on-line databází.▪ Neúplná informace o minulé a současné produkci dokumentů publikovaných na území ČR, včetně tzv. šedé literatury.▪ Nedostatečná úroveň efektivity při zpracování přírůstků knihovních fondů. Málo jsou využívány nástroje a procesy pro sdílenou katalogizaci.▪ Jako celek není zajištěno trvalé uchování knihovních sbírek tradičních a elektronických dokumentů v knihovnách jako důležité složky kulturního dědictví ČR. Chybí odpovídající struktura a vybavenost restaurátorských a konzervátorských pracovišť.▪ Nedostatečné kapacity pro digitalizaci knihovních fondů.▪ Nedostatečná připravenost knihoven na mimořádné události v souvislosti s krizovými situacemi.▪ Málo rozvinutá spolupráce mezi knihovnamí, muzei a archivy při zpracování, ochraně a zpřístupnění kulturního dědictví s využitím ICT a integrovaného přístupu ke sbírkám.▪ Malá účast knihoven na zahraničních projektech.

Zdroj: MK, 2007.

Příloha č. 2

Analýza SWOT koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2004 – 2010 (2. část)

Příležitosti	Rizika
<ul style="list-style-type: none">▪ Knihovny a jejich služby vycházejí z tradic českého knihovnictví a jsou pozitivně přijímány veřejností.▪ Knihovny jsou vnímány jako důležitá součást infrastruktury výzkumu a vývoje.▪ Zapojení knihoven do systémů školního a mimoškolního vzdělávání, včetně celoživotního vzdělávání dospělých.▪ Růst zájmu o služby, které integrují využití papírových a digitálních dokumentů.▪ Růst požadavků na trvalé uchování a zpřístupňování digitálních dokumentů.▪ Státní informační politika předpokládá využití knihoven jako míst veřejného internetu s kvalifikovanou obsluhou.▪ Koncepční materiály pro využití strukturálních fondů počítají s knihovnami jako s příjemci dotací pro priority v oblasti rozvoje lidských zdrojů a pro zajištění veřejného internetu.▪ Existence dotačních programů na podporu rozvoje VKIS.▪ Vybudování systému podpory knihoven v malých obcích prostřednictvím regionálních funkcí.▪ Moderní právní úprava VKIS.▪ Širší možnost spolupráce knihoven v oblasti služeb v rámci EU. Růst zájmu zahraničních uživatelů o informační zdroje na území ČR.▪ Využití knihoven při zpřístupňování informací z veřejné správy ve smyslu zákona č.106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.▪ Knihovny jako centrum poskytování veřejných informačních služeb ve spolupráci se specializovanými knihovnami se budou orientovat na poskytování a aktivní nabídku znalostních informací a poradenských služeb.	<ul style="list-style-type: none">▪ Negativní vývoj veřejných rozpočtů omezí financování knihoven. Knihovny nesplní očekávání svých uživatelů.▪ Nepříznivý demografický vývoj způsobí pokles zájmu o služby knihoven.▪ Všechny knihovny nestihnou být do konce r. 2006 připojeny k Internetu; hrozí jejich vyřazení z evidence knihoven a narušení systému knihoven.▪ Knihovny nebudou schopny dostatečně pružně reagovat na potřeby uživatelů internetu z hlediska míry integrace a rychlosti služeb i uživatelsky vlivného prostředí.▪ Knihovny nebudou schopny trvale uchovat a následně zpřístupňovat podstatnou část kulturního dědictví publikovaných dokumentů (rozpad kyselého papíru, neuchování digitálních dokumentů).▪ Nevyjasněné vztahy činnosti knihoven a oblasti autorských práv, obtížné vybalancování zájmů autorů (držitelů autorských práv) a knihoven, jako zprostředkovatelů informací a kulturních hodnot nejširším vrstvám společnosti.▪ Knihovny a jejich služby přestanou být vnímány jako veřejná služba, budou silit tendence ke zpoplatňování základních služeb. Bude narušen princip rovného přístupu k informačním zdrojům prostřednictvím knihoven.▪ Nedostatečné mzdové ohodnocení pracovníků knihoven způsobí odliv kvalifikovaných pracovníků z oboru. Knihovny nebudou mít dostatek způsobilých pracovníků k poskytování moderních služeb. Chybí provázanost systému celoživotního vzdělávání a systému odměňování.▪ Nedostatečné začlenění knihoven do vzdělávacích a výchovných programů. Na všech typech škol je v průběhu studia nedostatečně akcentována informační výchova uživatelů s cílem zvýšení funkční gramotnosti obyvatel, a tím i schopnosti efektivně vyhledávat a využívat informační zdroje.

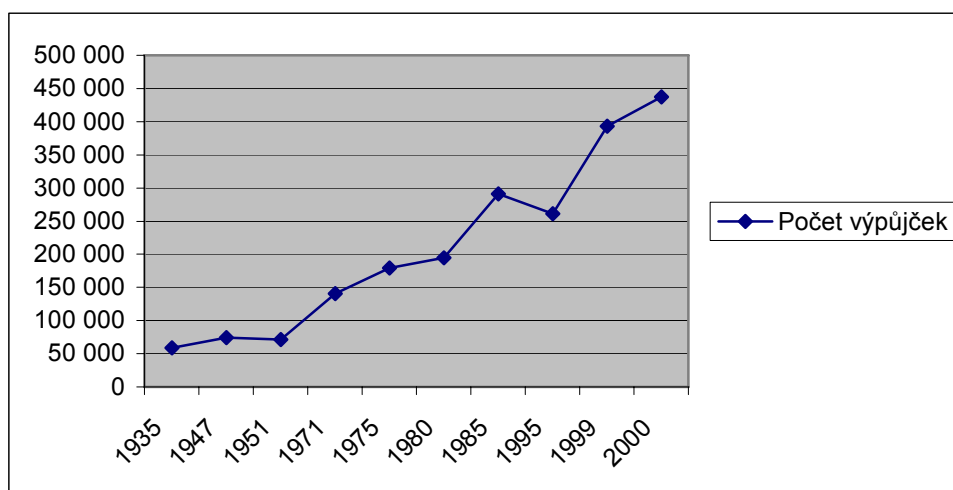
Zdroj: MK, 2007.

Příloha č. 3 Obchodní akademie Mladá Boleslav

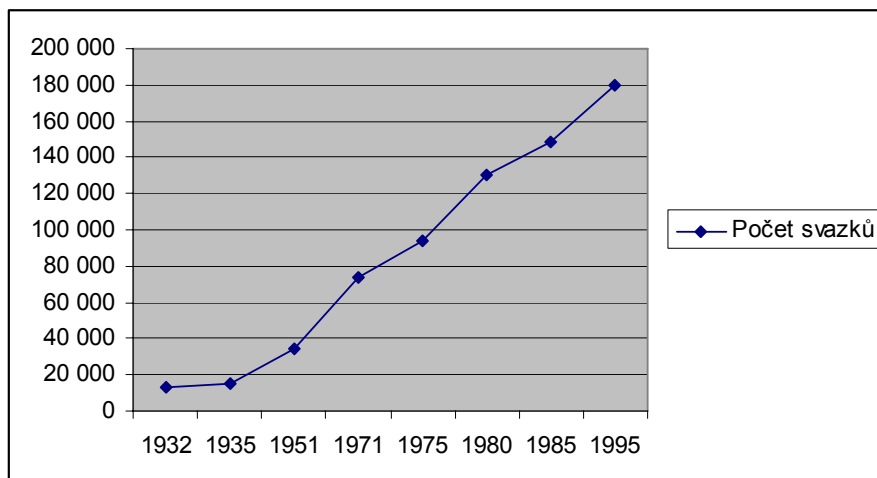
Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 4 Počet výpůjček za období 1935 - 2000

Zdroj: LACHMANOVÁ, K., 2001.

Příloha č. 5 Počet svazků za období 1932 - 1995

Zdroj: LACHMANOVÁ, K., 2001.

Příloha č. 6 Popis stavby nové budovy Knihovny města Mladá Boleslav

Projekt / Stavební akce			
Nová budova, budova určená pouze pro knihovnu			
Popis stavby		Obrazový materiál	
Zastavěná plocha	508 m ²	Obestavěný objem	9566 m ³
Výška budovy	16 m		
Celková plocha všech podlaží	2049 m ²	Plocha skladů (bez volného výběru)	341 m ²
Plocha pro služby uživatelům	880 m ²	Volný výběr samotný	300 m ²
Počet čtenářských míst	60		
Počet nadzemních podlaží	4	Počet podzemních podlaží	1
Kapacita stacionárních regálů	bm	Kapacita kompaktních regálů	bm
Vytápění	dálkové		
Dopravní systémy	výtah osobní, výtah nákladní	Počet parkovacích míst pro uživatele	20
Celkové náklady na stavbu	25877 tis. Kč	stavební část	18582 tis. Kč
technologická část	3071 tis. Kč	interiér	4224 tis. Kč
Zahájení stavby	1990	Kolaudace stavby	1994
Otevření knihovny	1994		

Zdroj: STK, 2007.

Příloha č. 7
Knihovna Města Mladá Boleslav

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 8

Vývoj vybraných atributů knihovny v novém tisíciletí

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	01/06 ¹	05/06 ²
Počet knihovních jednotek	171 225	164 788	162 623	167 534	171 925	168 100	98,2	97,8
Počet knihovních jednotek ve volném výběru	128 441	128 441	113 846	117 274	120 348	117 670	91,6	97,8
<ul style="list-style-type: none"> procentuální vyjádření z celkového fondu³ 	75	77,9	70	70	70	70	---	---
Počet titulů odebíraných periodik	194	168	188	169	178	171	88,1	96,1
Registrovaní čtenáři	7 670	7 318	6 935	6 996	6 968	6 337	82,6	90,9
<ul style="list-style-type: none"> z toho čtenáři do 15 let 	2 060	1 938	1 662	1 673	1 685	1 502	72,9	89,1
Návštěvníci v knihovně celkem	102 981	99 632	80 940	71 124	78 722	78 570	76,2	99,8
Výpůjčky celkem	407 130	383 659	386 410	398 695	398 870	407 641	100,1	102,2
<ul style="list-style-type: none"> z toho periodik 	55 454	50 920	50 072	49 367	42 373	40 143	72,3	94,7
Počet zaměstnanců ⁴	31,4	33,4	36,5	29,4	28,4	28,4	90,4	100
Počet počítačů pro uživatele/z toho napojených na internet	13/10	13/10	12/6	11/5	13/8	13/8	100/80	100/100
Příjmy z hlavní činnosti v Kč	1 696 341	1 416 469	1 735 857	1 219 175	1 910 668	1 797 292	106	94
Náklady na pořízení knihovního fondu v Kč	1 744 087	1 730 081	1 979 153	1 974 764	1 940 511	1 570 088	90	80
Meziknihovní výpůjční služba-počet požadavků z jiných knihoven/jiným knihovnám	20/160	37/178	69/234	227/197	218/194	264/245	1320/154	121/126

Zdroj: KMMB, 2007.

¹ změna mezi rokem 2001 a 2006 uvedena v %

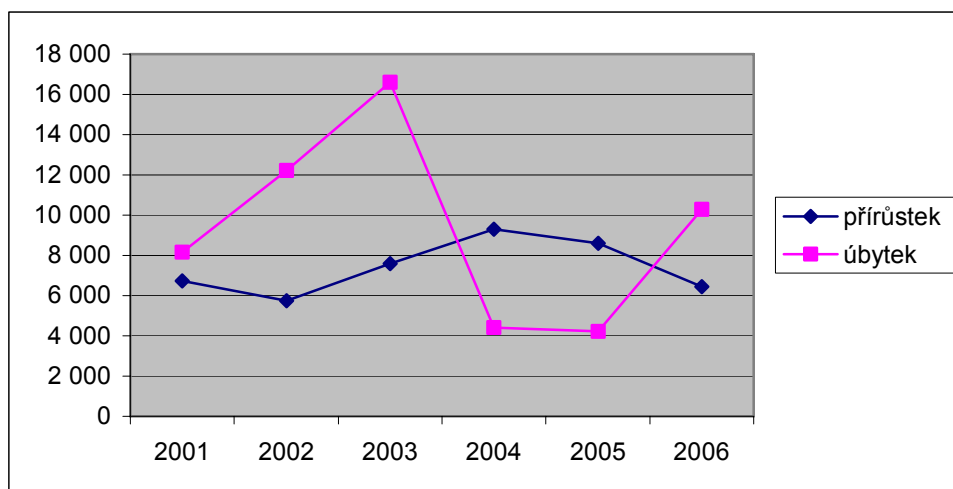
² změna mezi rokem 2005 a 2006 uvedena v %

³ čísla jsou uvedena v %

⁴ Uveden je celoroční průměr evidenčního počtu zaměstnanců přepočtený na plně zaměstnané

Příloha č. 9

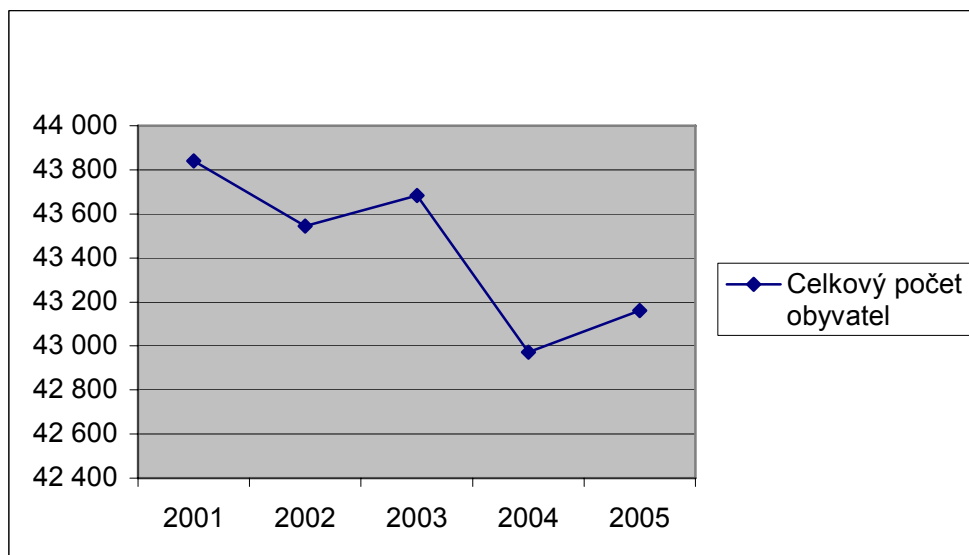
Roční přírůstky a úbytky knihovních svazků v letech 2001 - 2006

Zdroj: KMMB, 2007.

Příloha č. 10

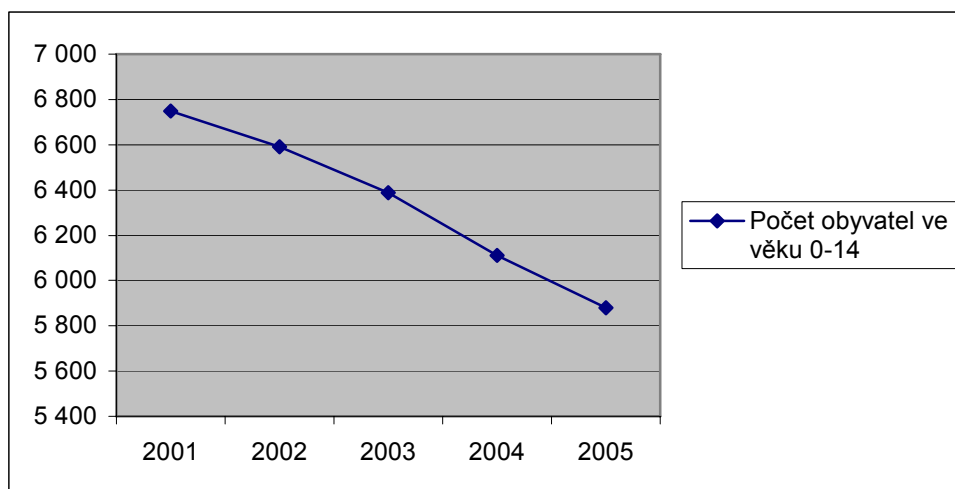
Počet obyvatel v Mladé Boleslavi v letech 2001 - 2005

Zdroj: ČSÚ, 2007.

Příloha č. 11

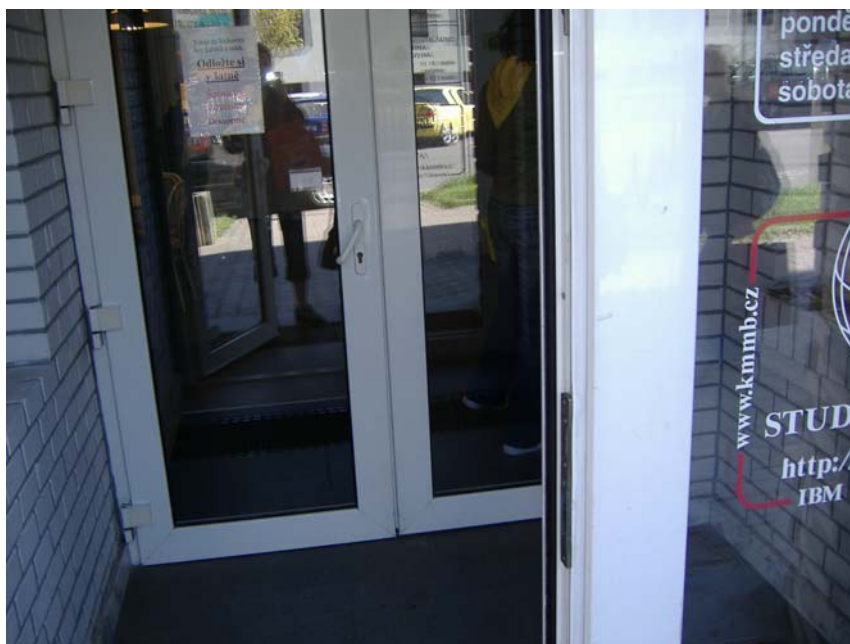
Počet obyvatel ve věku 0 - 14 let v Mladé Boleslavi v letech 2001 - 2005

Zdroj: ČSÚ, 2007.

Příloha č. 12

Knihovna města Mladá Boleslav – hlavní vchod do budovy

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 13
Knihovna města Mladá Boleslav – vestibul

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 14
Knihovna města Mladá Boleslav – oddělení pro děti

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 15
Knihovna města Mladá Boleslav – oddělení pro dospělé

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

vyhlašuje

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ

„JAK JSEM POTKAL KNIHY“

prozaické ztvárnění zážitků o tom, co pro nás knihy znamenají,
jak ovlivňují náš život, co jejich prostřednictvím získáváme

Podmínky soutěže

- soutěžní kategorie – próza
- věkové kategorie – I. děti 10 -15 let, II. mládež 15 – 18 let, dospělí
- soutěže se mohou zúčastnit autoři, kteří nejsou profesionální spisovatelé nebo novináři
- všechny práce musí být původní, dosud nepublikované, max. 2 strany formátu A4 , soutěž je neanonymní
- práce, které nebudou vyhovovat organizačním podmínkám soutěže, nebo budou odevzdány po termínu , budou automaticky vyřazeny, rukopisy se nevracejí

Organizace a vyhodnocení soutěže

- soutěžní práce je třeba odeslat nejpozději do 31. května 2007 na adresu Knihovna města Mladá Boleslav, V. Klementa 1229, 293 23 Mladá Boleslav, nebo na e-mail knihovna@kmmmb.cz , kontaktní osoba pí. Bartošová - tel. 326 325 041
- přijímají se práce psané strojově na formátu A4, nebo práce zaslané mailem ve formátu DOC nebo RTF, autor uvede jméno a příjmení, datum narození, povolání a adresu, v souvislosti s tím připojí písemný souhlas se zařazením osobních údajů do databáze soutěžících
- texty posoudí hodnotící komise
- vybrané práce budou otištěny ve sborníku, na jehož křtu budou předány ceny autorům vítězných prací
- vyhlašovatel si vyhrazuje právo neudělit všechny ceny

Kalendář soutěže

- vyhlášení - březen 2007
- uzávěrka - 31.května 2007
- vyhodnocení - 9. října 2007

Soutěž podporují

BOSPOR Mladá Boleslav

O P A Praha

Příloha č. 17
Pobočka Severní město

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 18
Pobočka Severní město - interiér

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 19
Pobočka Debř

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 20
Pobočka Debř – interiér

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 21
Pobočka Čejetice

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 22
Pobočka Čejetice - interiér

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

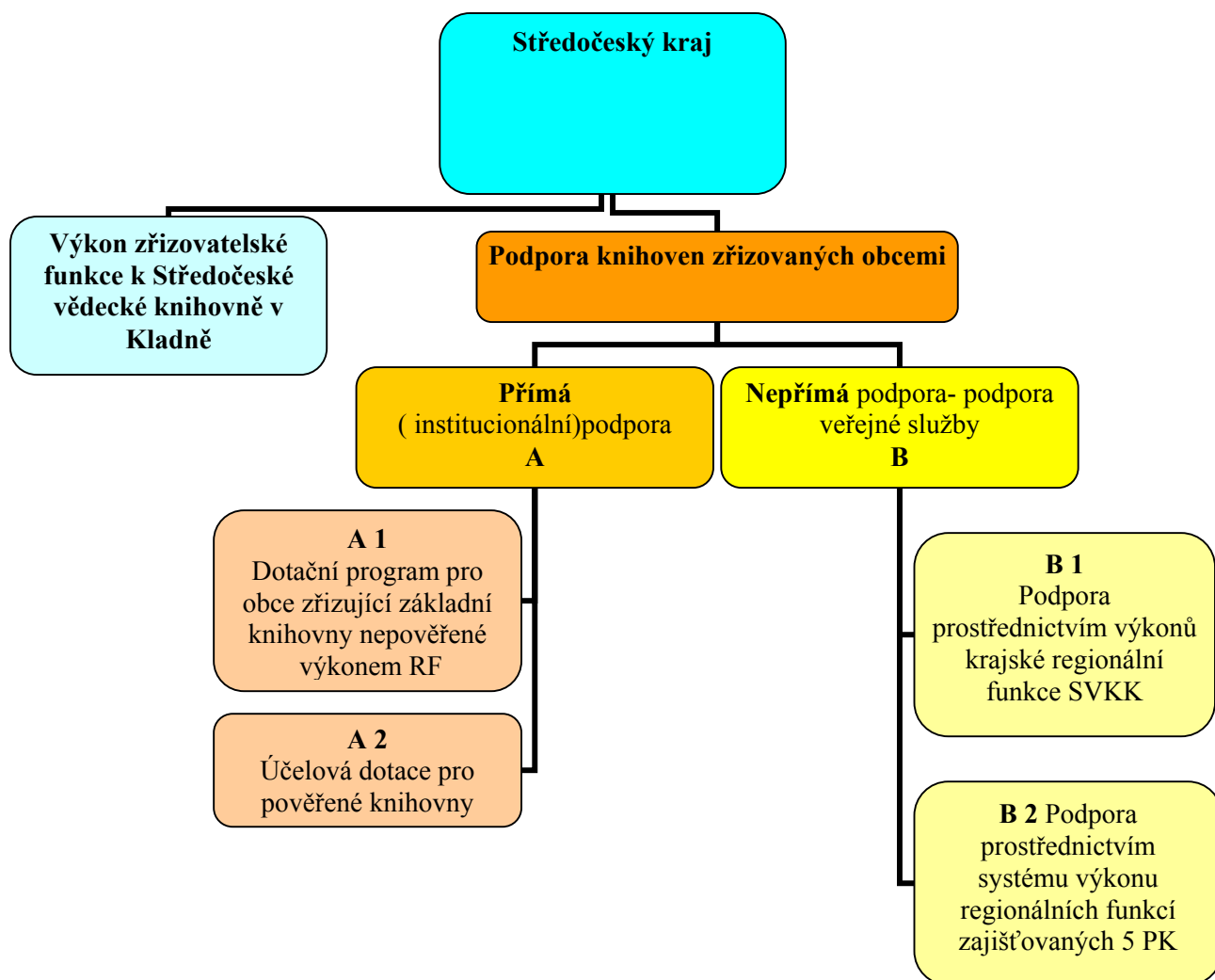
Příloha č. 23
Regionální funkce – typy/standardy

Regionální funkce (specifikace dle metodického pokynu MK ČR) uplatňováno do r. 2005	Systém do r. 2005	Regionální funkce (specifikace dle Koncepce podpory knihoven SK v r. 2006)	Systém v roce 2006
Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozborů	Zajišťovalo 15 PK	RF č. 1 Poradenská a konzultační činnost, plánovací a rozborová činnost	Zajišťuje 5 PK, přísný dohled nad efektivitou
Statistika knihovnických činností	Zajišťovalo 15 PK		Zajišťuje 5 PK, ale systémem metodického vedení, nikoli plnění povinnosti obce
Pomoc při revizi a aktualizaci knihovnických fondů	Zajišťovalo 15 PK		
Vzdělávání knihovníků, semináře, porady	Zajišťovalo převážně 15 PK a SVKK	RF č. 2 Vzdělávání knihovníků, semináře, porady	Zajišťuje SVKK za spolupráce s 5 PK
Tvorba výměnných knihovnických fondů, jejich cirkulace a distribuce	Nákup knih zajišťován 15 PK z poskytnuté dotace, nakoupené výměnné fondy zpracovávají 15 PK, stávaly se majetkem obce	RF č. 3 Nákup (akvizice), zpracování výměnného fondu SK	Nákup a zpracování zajišťuje SVKK za spolupráce 5 PK. Výměnný fond je majetkem SK
		RF č. 4 Práce s fondem SK	5 PK zajišťuje tvorbu výměnných souborů a jejich cirkulaci ve vymezeném regionu
Nákup a zpracování knihovnických fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce	RF realizovaná pouze ve 2 z 15 PK = nesystémové	Nákup a zpracování knihovnických fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce	Snaha o rozšíření systému pro jeho efektivitu (pro konečného příjemce), v případě zájmu o jeho rozšíření podniknout kroky k jeho realizaci a financování
Servis automatizovaného knihovnického systému	Praktikováno nesystémově pouze 1 bývalou PK	Servis automatizovaného knihovnického systému	Není hrazeno v rámci RF

Zdroj: BÍNOVÁ KÁDEROVÁ, J.; MATOUŠKOVÁ, A., 2005.

Příloha č. 24

Celkový systém podpory knihoven zřizovaných obcemi ze strany Středočeského kraje

Zdroj: BÍNOVÁ KÁDEROVÁ, J.; MATOUŠKOVÁ, A. 2005.

Příloha č. 25
Městská knihovna Bakov nad Jizerou

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 26
Městská knihovna Bakov nad Jizerou - interiér

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 27
Městská knihovna Benátky nad Jizerou

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 28
Městská knihovna Benátky nad Jizerou - oddělení pro dospělé

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 29
Městská knihovna Benátky nad Jizerou - oddělení pro děti

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 30
Městská knihovna Benátky nad Jizerou - informační box

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 31
Městská knihovna Vladimíra Holana Bělá pod Bezdězem

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 32
Městská knihovna Vladimíra Holana Bělá pod Bezdězem – oddělení pro dospělé

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 33

Městská knihovna Vladimíra Holana Bělá pod Bezdězem – oddělení pro děti

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 34

Městská knihovna Vladimíra Holana Bělá pod Bezdězem – Komorní sál

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 35
Městská knihovna Dobrovice

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 36
Městská knihovna Dobrovice - oddělení pro dospělé

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 37
Městská knihovna Dolní Bousov

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 38
Městská knihovna Dolní Bousov - interiér

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 39
Středisková knihovna Kněžmost

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 40
Středisková knihovna Kněžmost - interiér

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 41
Městská knihovna Kosmonosy

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 42
Městská knihovna Kosmonosy - oddělení pro dospělé

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 43
Městská knihovna Mnichovo Hradiště

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 44
Městská knihovna Mnichovo Hradiště - oddělení pro dospělé

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 45
Analytická tabulka profesionálních knihoven

Knihovna	Počet obyvatel	Počet reg. čtenářů	Stav knihovního fondu	% čtenářů na počet obyvatel	Počet knih. jednotek na čtenáře
	k 1. 1. 2007	k 31. 12. 2006	k 31. 12. 2006	k 1. 1. 2007	k 1. 1. 2007
Bakov nad Jizerou	4781	597	29 367	12,49	49,19
Bělá pod Bezdězem	5008	389	24 776	7,77	63,69
Benátky nad Jizerou	7014	726	34 178	10,35	47,08
Dobrovice	3063	454	25 686	14,82	56,58
Dolní Bousov	2419	426	15 630	17,61	36,69
Kněžmost	1633	274	13 916	16,78	50,79
Kosmonosy	4290	188	11 121	4,38	59,15
Mnichovo Hradiště	8481	1 084	21 782	12,78	20,09

Zdroj: SVKKL, 2007.

Příloha č. 46
Obecní knihovna Bezno

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 47
Obecní knihovna Bezno - interiér

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 48
Místní knihovna Březno

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 49
Místní knihovna Březno - interiér

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 50
Místní knihovna Chudíř

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 51
Místní knihovna Chudíř - interiér

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 52
Místní knihovna Luštěnice

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 53
Místní knihovna Luštěnice - interiér

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 54
Obecní knihovna Řepov

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 55
Obecní knihovna Řepov - interiér

Zdroj: Vlastní fotodokumentace, 2007.

Příloha č. 56
Analytická tabulka neprofesionálních knihoven (1. část)

Knihovna	Počet obyvatel	Počet registrovaných čtenářů	Stav knihovního fondu*	% čtenářů na počet obyvatel	Počet knih. jednotek na čtenáře
	k 1. 1. 2007	k 31. 12. 2006	k 31. 12. 2006	k 1. 1. 2007	k 1. 1. 2007
Bezno	874	236	10 865	27,00	46,04
Bradlec	806	32	1 524	3,97	47,63
Brodce	932	61	2 702	6,55	44,30
Březina	388	27	3 863	6,96	143,07
Březno	737	80	2 241	10,85	28,01
Bukovno	434 ¹	12	2 065	2,76	172,08
Čachovice	485 ²	39	2 347	8,04	60,18
Čistá	649	21	2 121	3,24	101
Dalešice ³	296	16	1 358	5,41	84,88
Dolní Krupá	188	23	2 938	12,23	127,74
Dolní Slivno	311	17	1 442	5,47	84,82
Dolní Stakory	215	15	1 682	6,98	112,13
Domousnice	247	13	1 187	5,26	91,31
Horní Bukovina	212	4	833	1,89	208,25
Horní Stakory ⁴	307	16	3 347	5,21	209,19
Husí Lhota	131	9	599	6,87	66,56
Chocnějovice	401 ⁵	38	1 617	9,48	42,55
Chotětov	859	18	3 209	2,09	178,28
Chudíř	153	57	1 637	37,25	28,72
Jabkenice	348	17	3 623	4,89	213,12
Jivina	429	81	2 441	18,89	30,14
Jizerní Vteln	341	48	2 242	14,08	46,71
Josefův Důl	469	38	1 413	8,10	37,18
Katusice	865	64	4 122	7,40	64,41
Klášteř Hradiště	744	41	3 440	5,51	83,90
Kobylnice	109	1	638	0,92	638
Kochánky	399	17	1 956	4,26	115,06
Koryta	88	15	1 076	17,05	71,73
Kosořice	393	36	1 131	9,16	31,42
Kovanec	118	10	1 288	8,47	128,80
Ledce	290	21	1 023	7,24	48,71
Líny ⁶	169	37	827	21,89	22,35
Lipník	251	37	1 365	14,74	36,89
Loukov	149	45	2 211	30,20	49,13
Loukovec	259	39	1 949	15,06	49,97
Luštěnice	1 827	163	7 177	8,92	44,03
Mečeříž	419	17	1 775	4,06	104,41
Mohelnice	73	8	983	10,96	122,88
Němčice	165	21	1 624	12,73	77,33
Nepřevázka	366	40	2 430	10,93	60,75
Nová Telib	171	52	106	30,41	2,04
Nová Ves	232	30	2 271	12,93	75,70
Ouč ⁷	401	neuv. ⁸	1 189	-	-

Příloha č. 56

Analytická tabulka neprofesionálních knihoven (2. část)

Knihovna	Počet obyvatel	Počet registrovaných čtenářů	Stav knihovního fondu*	% čtenářů na počet obyvatel	Počet knih. jednotek na čtenáře
	k 1. 1. 2007	k 31. 12. 2006	k 31. 12. 2006	k 1. 1. 2007	k 1. 1. 2007
Petkovy	222	42	1 070	18,92	25,48
Písková Lhota	631	29	2 778	4,60	95,79
Předměřice	738	38	1 199	5,15	31,55
Přepeře	137	17	680	12,41	40,00
Rejšice ⁹	198	neued.	1 880	-	-
Rohatsko	159	22	1 205	13,83	54,77
Řepov	646	30	1 416	4,64	47,20
Semčice	565	11	3 458	1,95	314,36
Sezemice	107	24	1 318	22,43	54,92
Skalsko	363	14	1 974	3,87	141,00
Skorkov	423	32	1 970	7,57	61,56
Smilovice	617 ¹⁰	20	2 720	3,24	136,00
Sojovice	454	30	2 718	6,61	90,60
Strašnov	245	23	1 278	9,39	55,57
Struhy ¹¹	320	15	1 413	4,69	94,20
Sukorady	317	35	924	11,04	26,40
Velké Všelisy	343	33	1 466	9,62	44,42
Vinařice	258	20	1 698	7,75	84,90
Vinec	253	15	2 565	5,93	171,00
Žerčice	346	16	1 956	4,62	122,25
Židněves	249	32	1 246	12,85	38,94

Zdroj: ČSÚ, Neprofesionální knihovny Mladoboleslavská, 2007.

* Stav bez periodik

¹ Počet obyvatel pouze za část Bukovno Zdroj: OÚ Bukovno

² Počet obyvatel pouze za část Čachovice Zdroj: OÚ Čachovice, 2007.

³ Dalešice jsou část obce Bítouchov. Počet obyvatel je uveden za celou obec Bítouchov. Zdroj: OÚ Bítouchov, 2007.

⁴ Horní Stakory jsou částí města Kosmonosy. Počet obyvatel je uveden pouze za Horní Stakory Zdroj: MÚ Kosmonosy, 2007.

⁵ Počet obyvatel za celou obec Chocnějovice Zdroj: OÚ Chocnějovice, 2007.

⁶ Líny jsou částí obce Bukovno. Počet obyvatel je uveden pouze za Líny Zdroj: OÚ Bukovno, 2007.

⁷ Ouč je část obce Chocnějovice. Počet obyvatel je uveden za celou obec Chocnějovice. Zdroj: OÚ Chocnějovice, 2007.

⁸ neued.- data k danému roku nebyla k dispozici

⁹ Rejšice jsou částí obce Smilovice. Počet obyvatel je uveden pouze za Rejšice Zdroj: OÚ Smilovice, 2007.

¹⁰ Počet obyvatel je uveden za Smilovice, konkrétně za její části: Smilovice, Újezd, Újezdec a Bratronice. Zdroj: OÚ Smilovice, 2007.

¹¹ Struhy jsou část obce Čachovice. Počet obyvatel je uveden pouze za Struhy. Zdroj: OÚ Čachovice, 2007.